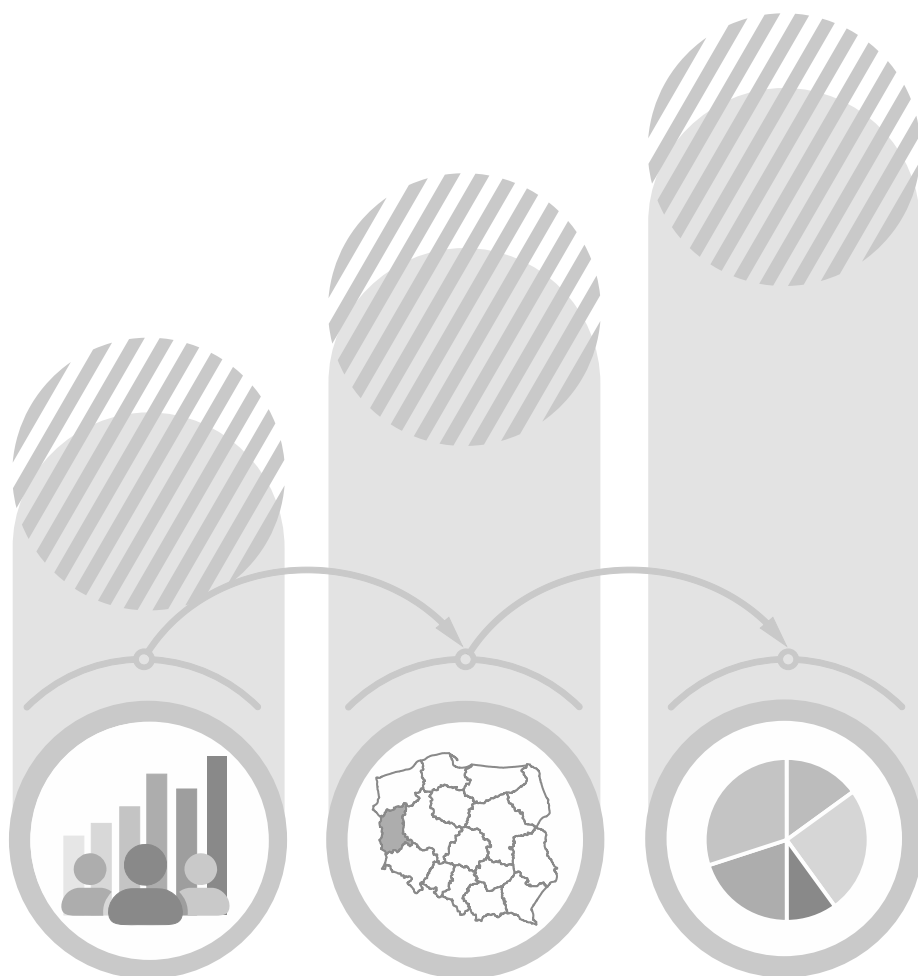

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego w 2017 r.

Report on the socio-economic situation of lubuskie voivodship in 2017

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego w 2017 r.

Report on the socio-economic situation of lubuskie voivodship in 2017

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze Statistical Office in Zielona Góra

Zielona Góra 2018

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze

Statistical Office in Zielona Góra

Zespół autorski

Editorial team

Elżbieta Adamska, Angela Burchardt, Iwona Goździcka, Małgorzata Sadowska, Zuzanna Sikora, Iwona Surgucka

Kierujący

Supervisor

Roman Fedak

Tłumaczenie

Translation

Iwona Goździcka, Dorota Szaban

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Edyta Leśniarek

Recenzent

Reviewer

Robert Wróbel

ISSN 2084-6711

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

www.zielonagora.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208

Informacje w sprawach sprzedaży publikacji – tel.: (22) 608 32 10, 608 38 10

Zam. /2018/nakł. 55

Przedmowa

Preface

Urząd Statystyczny w Zielonej Górze przekazuje Państwu siódmą edycję publikacji Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej w województwie lubuskim w 2017 r.

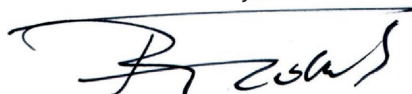
Publikacja zawiera bogaty zestaw informacji charakteryzujących sytuację społeczno-gospodarczą województwa m.in. z zakresu ludności, rynku pracy, wynagrodzeń, emerytur i rent, cen, budownictwa mieszkaniowego, produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, wyników finansowych przedsiębiorstw oraz rolnictwa. Wszystkie prezentowane kategorie przedstawiono w ujęciu dynamicznym, a niektóre także w relacji do przeciętnych wielkości krajowych.

Opracowanie składa się z części analitycznej, wzbogaconej tabelami, ilustracją graficzną w postaci zestawu wykresów i kartogramów oraz części tabelarycznej.

Przy opracowywaniu poszczególnych działów korzystano z wyników badań statystycznych statystyki publicznej, jak również ze źródeł pozastatystycznych.

Oddając w ręce Państwa Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego w 2017 r. pragnę podziękować wszystkim osobom i instytucjom za współpracę oraz przekazane informacje i będę wdzięczny za wnioski oraz uwagi wspomagające kształtowanie i wzbogacanie jego treści.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Zielonej Górze

Roman Fedak

Zielona Góra, maj 2018 r.

Preface

The Statistical Office in Zielona Góra presents the seven edition of the publication Report on the socio-economic situation in lubuskie voivodship in 2017.

The publication contains a vast range of information characterizing the socio-economic situation of the voivodship among others on population, labour market, wages and salaries, retirement pay and pensions, prices, residential construction, sold production of industry and construction, financial results of enterprises as well as agriculture.

All categories have been presented in terms of dynamics and some also in relation to the average national aggregates.

The elaboration consists of analytical part enriched with tables, charts and cartograms as well as tabular part.

The results of public statistical surveys and non-statistical sources have been used to prepare chapters of this publication.

Presenting this Report on the socio-economic situation of lubuskie voivodship in 2017 I would like to thank all people and institutions for cooperation and submitted information. I will be grateful for all suggestions and comments which can help to develop and enrich its content.

President
of the Statistical Office
in Zielona Góra

Roman Fedak

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
<i>Preface.</i>	<i>4</i>
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	12
<i>Symbols. Major abbreviations</i>	
Synteza	13
<i>Executive summary</i>	<i>15</i>
Województwo na tle kraju	17
<i>Voivodship against the background of the country</i>	
Województwo na tle pozostałych województw	19
<i>Voivodship against the background of other voivodships</i>	
Podział i powierzchnia województwa	22
<i>Division and area of voivodship</i>	
Ludność	23
<i>Population</i>	
Rynek pracy	29
<i>Labour market</i>	
Wynagrodzenia	43
<i>Wages and salaries</i>	
Świadczenia społeczne	46
<i>Social benefits</i>	
Ceny	51
<i>Prices</i>	
Rolnictwo	57
<i>Agriculture</i>	
Przemysł	67
<i>Industry</i>	
Budownictwo	73
<i>Construction</i>	
Budownictwo mieszkaniowe	77
<i>Housing construction</i>	
Rynek wewnętrzny	85
<i>Domestic market</i>	
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych.	89
<i>Financial results of non-financial enterprises</i>	
Nakłady inwestycyjne.	93
<i>Investment outlays</i>	
Uwagi ogólne	96
<i>General notes</i>	

Spis tablic

List of tables

	Nr	Str.
	No	Page
Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2017 r.	1	17
<i>Selected data for voivodship and Poland in 2017</i>		
Ludność na podstawie bilansów	2	23
<i>Population based on balances</i>		
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności	3	25
<i>Vital statistics and net migration per 1000 population</i>		
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	4	29
<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>		
Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubuskim	5	30
<i>Average paid employment in the enterprise sector in lubuskie voivodship</i>		
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia rejestrowanego.	6	32
<i>Registered unemployment and unemployment registered rate</i>		
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie lubuskim.	7	35
<i>Registered unemployment and unemployment rate in lubuskie voivodship</i>		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale	8	38
<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter</i>		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw.	9	43
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>		
Przeciętne miesięczne wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubuskim	10	44
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in lubuskie voivodship</i>		
Świadczenia społeczne	11	47
<i>Social benefits</i>		
Świadczenia społeczne w województwie lubuskim	12	49
<i>Social benefits in lubuskie voivodship</i>		
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	13	51
<i>Price indices of consumer goods and services</i>		
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie lubuskim	14	54
<i>Price indices of consumer goods and services in lubuskie voivodship</i>		
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	15	55
<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December</i>		
Wybrane dane dotyczące rolnictwa.	16	58
<i>Selected data on agriculture</i>		
Przemysł	17	67
<i>Industry</i>		
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie lubuskim	18	69
<i>Indices of sold production of industry in lubuskie voivodship</i>		

Spis tablic (dok.)

List of tables (cont.)

	Nr No	Str. Page
Budownictwo <i>Construction</i>	19	73
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie lubuskim <i>Indices of construction and assembly production in lubuskie voivodship</i>	20	75
Budownictwo mieszkaniowe <i>Residential construction</i>	21	77
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie lubuskim <i>Dwellings completed in lubuskie voivodship</i>	22	81
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie lubuskim. <i>Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project in lubuskie voivodship</i>	23	83
Dynamika sprzedaży detalicznej <i>Indices of retail sale</i>	24	85
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie lubuskim. <i>Indices of sold production of industry in lubuskie voivodship</i>	25	87
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych <i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises</i>	26	91
Nakłady inwestycyjne <i>Investment outlays</i>	27	93

Spis wykresów

List of graphs

	Nr	Str.
	No	Page
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2017 r.	1	19
<i>Natural increase per 1000 population in 2017</i>		
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2017 r.	2	19
<i>Internal net migration for permanent residence per 1000 population in 2017</i>		
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2017 r.	3	19
<i>Employment rate by LFS in 2017</i>		
Stopa bezrobocia według BAEL w 2017 r.	4	20
<i>Unemployment rate by LFS in 2017</i>		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2017 r.	5	20
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2017</i>		
Spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2017 r.	6	20
<i>Decrease of prices of consumer goods and services in 2017</i>		
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2017 r.	7	20
<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2017</i>		
Mieszkania oddane do użytkowania w 2017 r.	8	21
<i>Dwellings completed in 2017</i>		
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2017 r.	9	21
<i>Net turnover profitability rate in non-financial enterprise in 2017</i>		
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2017 r.	10	21
<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2017</i>		
Przyrost naturalny na 1000 ludności.	11	24
<i>Vital statistics per 1000 population</i>		
Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w 2017 r.	12	27
<i>Vital statistics per 1000 population in lubuskie voivodship by subregions and powiats in 2017</i>		
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności	13	27
<i>Internal net migration for permanent residence per 1000 population</i>		
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w 2017 r.	14	28
<i>Internal net migration for permanent residence per 1000 population in lubuskie voivodship by subregions and powiats in 2017</i>		
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw.	15	29
<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>		
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007	16	30
<i>Structure of average paid employment by the NACE Rev. 2 sections</i>		
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku.	17	33
<i>Structure of registered unemployed persons by age</i>		
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia	18	33
<i>Structure of registered unemployed persons by educational level</i>		

Spis wykresów (cd.)

List of graphs (cont.)

	Nr	Str.
	No	Page
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy.	19	34
<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment</i>		
Stopa bezrobocia rejestrowanego.	20	35
<i>Unemployment rate</i>		
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w 2017 r.	21	36
<i>Unemployment rate in lubuskie voivodship by subregions and powiats in 2017</i>		
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale . .	22	38
<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter</i>		
Współczynnik aktywności zawodowej	23	39
<i>Activity rate</i>		
Struktura pracujących według wieku w województwie lubuskim w IV kwartale.	24	40
<i>Structure of employed persons by age in lubuskie voivodship in the 4th quarter</i>		
Wskaźnik zatrudnienia	25	40
<i>Employment rate</i>		
Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w 2017 r..	26	41
<i>Structure of unemployed persons by duration of unemployment in 2017</i>		
Stopa bezrobocia.	27	42
<i>Unemployment rate</i>		
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących	28	42
<i>Number of unemployed persons per 1000 employed persons</i>		
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	29	45
<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach w 2017 r.	30	45
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in selected sections in 2017</i>		
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów.	31	47
<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners</i>		
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	32	48
<i>Indices of average monthly gross retirement pay and pension</i>		
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	33	53
<i>Price indices of consumer goods and services</i>		
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie lubuskim w 2017 r..	34	54
<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in lubuskie voivodship in 2017</i>		
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	35	60
<i>Cattle density per 100 ha agricultural land</i>		
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	36	61
<i>Pigs density per 100 ha agricultural land</i>		

Spis wykresów (cd.)*List of graphs (cont.)*

	Nr	Str.
	No	Page
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)	37	62
<i>Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed)</i>		
Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)	38	62
<i>Indices of procurement of total animals (in live weight)</i>		
Dynamika skupu mleka krowiego	39	63
<i>Indices of procurement of cows' milk</i>		
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	40	64
<i>Procurement and marketplace prices of agricultural products</i>		
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	41	65
<i>Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley</i>		
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu	42	68
<i>Indices of sold production of industry</i>		
Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2017 r.	43	69
<i>Structure of sold production of industry by the NACE Rev. 2 sections in 2017</i>		
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	44	71
<i>Indices of average paid employment in industry</i>		
Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2017 r.	45	72
<i>Structure of average paid employment in industry by the NACE Rev. 2 sections in 2017</i>		
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa.	46	74
<i>Indices of sold production of construction</i>		
Dynamika produkcji budowlano-montażowej	47	75
<i>Indices of construction and assembly production</i>		
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów.	48	76
<i>Structure of construction and assembly production by divisions</i>		
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	49	76
<i>Indices of average paid employment in construction</i>		
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania.	50	79
<i>Indices of dwellings completed</i>		
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	51	79
<i>Dwellings completed per 1000 population</i>		
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa	52	80
<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction</i>		
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w 2017 r.	53	80
<i>Dwellings completed in lubuskie voivodship by subregions and powiats in 2017</i>		
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania	54	82
<i>Average usable floor space per dwelling completed</i>		

Spis wykresów (dok.)*List of graphs (cont.)*

	Nr No	Str. Page
Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań	55	82
<i>Indices of number of permits issued for dwellings</i>		
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	56	84
<i>Indices of number of dwellings started</i>		
Dynamika sprzedaży detalicznej.	57	86
<i>Indices of retail sale</i>		
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	58	89
<i>Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities</i>		
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności.	59	89
<i>Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity</i>		
Wskaźnik poziomu kosztów	60	90
<i>Cost level indicator</i>		
Wskaźnik rentowności obrotu netto.	61	90
<i>Net turnover profitability rate</i>		
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem.	62	93
<i>Indices of total investment outlays</i>		

Aneks*Appendix*

	Nr No	Str. Page
Wybrane dane o województwie lubuskim.	I	102
<i>Selected data on lubuskie voivodship</i>		
Wybrane dane o województwie lubuskim według miesięcy	II	106
<i>Selected data on lubuskie voivodship in months</i>		

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol <i>Symbol</i>	Opis <i>Description</i>
Kreska (–)	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit.</i>
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.</i>
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak (x)	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak (*)	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych. <i>data revised</i>
Znak (Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form</i>
Znak (#)	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics</i>
„W tym” <i>Of which</i>	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy <i>indicates that not all elements of the sum are given</i>
Comma (,)	used in figures represents the decimal point.

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
zł	złoty <i>zloty</i>
tys.	tysiąc <i>thousand</i>
mln	million <i>million</i>
t	tona <i>tonne</i>
l	litr <i>litre</i>
m	metr <i>metre</i>
m ²	metr kwadratowy <i>square metre</i>
m ³	metr sześcienny <i>cubic metre</i>
dam ³	dekametr sześcienny <i>cubic dekametre</i>
dt	decytona <i>deciton</i>
szt.	sztuka <i>piece, unit</i>
pkt	punkt <i>point</i>
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności <i>NACE classification</i>

Synteza

Ludność w 2017 r.

przyrost naturalny na 1000 ludności	0,0	Utrzymał się notowany od 2013 r. spadek liczby ludności w województwie lubuskim w skali roku. W porównaniu z poprzednim rokiem wzrosła liczba urodzeń oraz liczba zgonów. Przyrost naturalny był dodatni, ale jego wartość ukształtowała się na niskim poziomie. Saldo migracji na pobyt stały pozostało ujemne.
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,9	

Rynek pracy w 2017 r.

przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	+4,6% r/r	Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło w skali roku. Notowany wzrost był szybszy niż przed rokiem.
stopa bezrobocia rejestrowanego	6,6%	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w końcu 2017 r. była mniejsza niż przed rokiem. Stopa bezrobocia rejestrowanego była najniższa w historii województwa lubuskiego.

Aktywność ekonomiczna ludności w IV kwartale 2017 r.

współczynnik aktywności zawodowej	55,3%	Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w IV kwartale 2017 r. wskazują na poprawę sytuacji na rynku pracy w porównaniu z IV kwartałem roku poprzedniego. Zwiększyła się liczba osób pracujących oraz zmniejszyła się liczba osób bezrobotnych. Wzrósł współczynnik aktywności zawodowej oraz wskaźnik zatrudnienia, przy czym wolniej niż przed rokiem. Utrzymał się spadek stopy bezrobocia.
wskaźnik zatrudnienia	53,4%	
stopa bezrobocia	3,4%	

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2017 r.

przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	+6,7% r/r	Tempo wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w skali roku było nieco szybsze niż przed rokiem.
--	-----------	---

Przeciętne miesięczne emerytury i renty brutto w 2017 r.

wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	+3,2% r/r	Utrzymał się wzrost przeciętnych emerytur i rent brutto w obu systemach, przy czym roczne tempo wzrostu było nieco szybsze niż przed rokiem.
rolników indywidualnych	+1,6% r/r	

Ceny w 2017 r.

ceny towarów i usług konsumpcyjnych	+2,2% r/r	W 2017 r. tempo wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku było szybsze niż przed rokiem. Przyspieszyła dynamika cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem i transportem.
-------------------------------------	-----------	---

Rolnictwo w 2017 r.

Na rynku rolnym ceny skupu większości podstawowych produktów rolnych, z wyjątkiem cen żywca drobiowego, były wyższe niż w 2016 r. Opłacalność tuczu trzody chlewnej nadal była niska.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2017 r.

produkcja sprzedana przemysłu	+8,1% r/r	Tempo wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku było nieco wolniejsze niż w poprzednim roku. Zwiększyła się sprzedaż w większości sekcji (w tym najbardziej w przetwórstwie przemysłowym).
-------------------------------	-----------	--

Produkcja budowlano-montażowa w 2017 r.

produkcja budowlano-montażowa	+16,2% r/r	Produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) była wyższa w porównaniu z rokiem poprzednim. Produkcja wzrosła we wszystkich działach budownictwa, przy czym najbardziej w przedsiębiorstwach wykonujących głównie specjalistyczne roboty budowlane.
-------------------------------	------------	--

Budownictwo mieszkaniowe w 2017 r.

mieszkania oddane do użytkowania	+11,6% r/r	Tempo wzrostu liczby mieszkań oddanych do użytkowania oraz liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto było szybsze niż przed rokiem.
mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym	+8,8% r/r	Dynamika liczby mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym była niższa w porównaniu z notowaną w 2016 r.
mieszkania, których budowę rozpoczęto	+11,3% r/r	

Sprzedaż w 2017 r.

sprzedaż detaliczna	+14,4% r/r	Tempo wzrostu sprzedaży detalicznej w skali roku było wyższe od notowanego przed rokiem.
---------------------	------------	--

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w 2017 r.

wynik finansowy netto	-2,7% r/r	Wyniki finansowe brutto i netto przedsiębiorstw niefinansowych były niższe od uzyskanych w poprzednim roku. Podstawowe wskaźniki ekonomiczne, w tym wskaźnik poziomu kosztów, pogorszyły się.
Wskaźniki rentowności obrotu:		
brutto	4,7%	
netto	4,0%	

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych

nakłady inwestycyjne	-20,6% r/r	Nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw były niższe niż przed rokiem (po spadku w 2016 r.). Zmniejszyły się zarówno nakłady na budynki i budowle, jak i na zakupy. Rozpoczęto mniej niż przed rokiem nowych inwestycji, jednak ich wartość kosztorysowa zwiększyła się w porównaniu z 2016 r.
----------------------	------------	---

Executive summary

Population in 2017

natural increase per 1000 population	0.0	The annual decrease of the population in lubuskie voivodship observed since 2013 remained at the same level. The number of births and deaths grew comparing to the previous year. Natural increase has positive values, but at quite low level. Net migration for permanent residence remained negative.
internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	-0.9	

Labour market in 2017

average paid employment in enterprise sector	+4.6 y/y	Average paid employment in enterprise sector increased in annual terms. The annual growth registered was faster than in the previous year.
registered unemployment rate	6.6%	The number of registered unemployed persons at the end of 2017 was smaller than in the previous year. The registered unemployment rate obtained the lowest value in the history of the Lubuskie voivodship.

Economic activity of the population in 4th quarter 2017

activity rate	55.3%	Data on the economic activity of the population in 4th quarter 2017 indicate an improvement of the situation in labor market comparing to the 4th quarter of the previous year. The number of employed persons has increased, while the number of unemployed persons has decreased. The activity rate as well as the employment rate increased but slower than in the previous year. A decrease in the unemployment rate kept stable.
employment rate	53.4%	
unemployment rate	3.4%	

Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2017

average monthly gross wages	+6.7% y/y	The annual growth rate of average monthly gross wages and salaries was slightly faster than in the previous year.
-----------------------------	-----------	---

Average monthly gross retirement pay and pension in 2017

paid by the Social Insurance Institution	+3.2% y/y	The average gross in both retirement pay and pension systems have continued to increase and the annual growth rate was faster than in the previous year.
of farmers	+1.6% y/y	

Prices in 2017

prices of consumer goods and services	+2.2% y/y	The annual growth rate of prices of consumer goods and services was faster than in the previous year. The dynamics of prices of food and non-alcoholic beverages as well as goods and services related to dwelling and transport has accelerated.
---------------------------------------	-----------	---

Agriculture in 2017

In the agricultural market the procurement prices of most basic agricultural products, except for the prices of poultry for slaughter, were higher than a year before. Deterioration of the profitability of pigs breeding remained low.

Sold production of industry in 2017

sold production of industry	+8.1% y/y	The annual growth rate of sold production of industry was slightly slower than in the previous year. The sales have grown in most sections, including the highest one in manufacturing.
-----------------------------	-----------	---

Construction and assembly production in 2017

construction and assembly production	+16.2 y/y	Construction and assembly production increased comparing to the previous year. An increase in production was observed in all construction divisions, and the highest values were recorded in entities conducting specialised construction activities mainly.
--------------------------------------	-----------	--

Housing construction in 2017

dwelling completed	+11.6% y/y	The annual growth rate of number of dwellings completed as well as number of dwellings in which construction has begun was faster than in the previous year.
dwelling for which permits have been granted or which have been registered with a construction project	+8.8% y/y	
dwelling in which construction has begun	+11.3% y/y	The annual dynamics of number of dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project was lower comparing to the one recorded in 2016.

Sales in 2017

retail sales	+14.4% y/y	The annual growth rate of retail sales was higher than in the previous year.
--------------	------------	--

Financial results of non-financial enterprises in 2017

net financial result	-2.7% y/y	The financial results of the non-financial enterprises were lower than in the previous year. The basic economic indicators, including cost level indicator, have deteriorated.
gross turnover profitability rate	4.7%	
net turnover profitability rate	4.0%	

Investment outlays of non-financial enterprises in 2017

investment outlays	-20.6% y/y	Investment outlays of the surveyed enterprises have decreased comparing to the previous year (after a drop in 2016). Decrease of outlays on buildings and structures have decreased as well as outlays on purchase. Enterprises started less number of new investments than a year before, but estimated value of these investments was higher than in 2016.
--------------------	------------	--

Województwo na tle kraju

Voivodship against the background of the country

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2017 r.
Table 1. Selected data for voivodship and Poland in 2017

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Polska <i>Poland</i>	Lubuskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII) <i>Population per 1 km² total area (as of 31 XII)</i>	123	73
Przyrost naturalny na 1000 ludności <i>Natural increase per 1000 population</i>	-0,02	0,01
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności ^a <i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population^a</i>	0,04	-0,94
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w % <i>Activity rate by BAEL^a in %</i>	56,4	55,5
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w % <i>Employment rate by BAEL^a in %</i>	53,7	53,5
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w % <i>Unemployment rate by BAEL^a in %</i>	4,9	3,6
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł <i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in zł</i>	4530,47	3900,90
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł <i>Average monthly retirement and other pension paid from Social Insurance Institution in zł</i>	2072,44	1905,03
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł <i>Average monthly gross retirement and other pensions of farmers in zł</i>	1200,00	1339,93
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100) <i>Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)</i>	102,0	102,2
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych ^b w gospodarstwie rolnym w ha <i>Average agricultural land^b in the farm in ha</i>	10,31	19,76
Obsada bydła ^c na 100 ha użytków rolnych w sztukach <i>Stocking cattle^c per 100 ha of agricultural land in heads</i>	42,0	21,2
Obsada trzody chlewnej ^c na 100 ha użytków rolnych w sztukach <i>Stocking pigs^c per 100 ha of agricultural land in heads</i>	77,6	41,9
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w przemyśle w zł <i>Sold production of industry (current prices) per 1 employed person in industry</i>	510575	488663
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w budownictwie w zł <i>Sold production of construction (current prices) per 1 employed person in construction</i>	494193	324862
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	4,6	3,9

a Przeciętne w roku. b Dane na podstawie reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych, przeprowadzanego co 3 lata. Dane nieostateczne. c Stan w czerwcu.

a Average in the year. b Data on the basis of the results of the Farm Structure Survey, conducted every 3 years. Non-final data. c As of June.

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2017 r. (dok.)
 Table 1. Selected data for voivodship and Poland in 2017 (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Polska <i>Poland</i>	Lubuskie
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII) <i>Entities of the national economy in the REGON register per 10 thous. population</i>	1121,4	1110,4
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII) <i>Commercial companies with share of foreign capital per 10 thous. population</i>	24,7	27,8
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych w % <i>Share of profitability enterprises in total number of cost level indicator in %</i>	81,0	79,2
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w % <i>Cost level indicator in cost level indicator in %</i>	94,8	95,3
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (rok poprzedni = 100; ceny bieżące) w % <i>Indices investment outlays in enterprises (previous year = 100; current prices) in %</i>	104,4	79,4
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2015 r. w zł <i>Gross domestic product (current prices) per capita in 2015 in zł</i>	46792	39052

Województwo na tle pozostałych województw

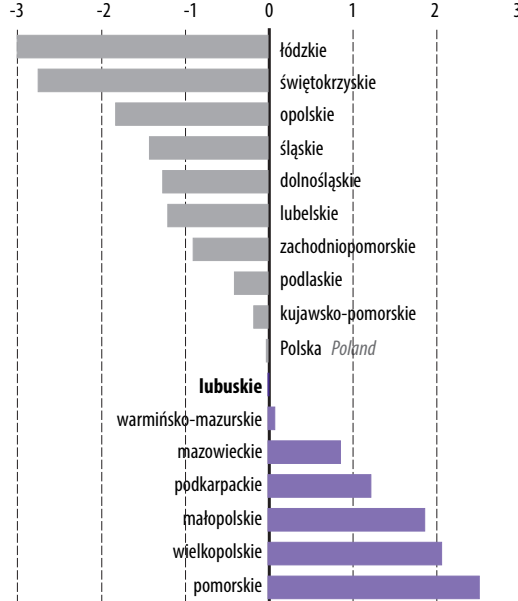
Voivodship against the background of other voivodships

Wykres 1.

Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2017 r.

Chart 1.

Natural increase per 1000 population in 2017

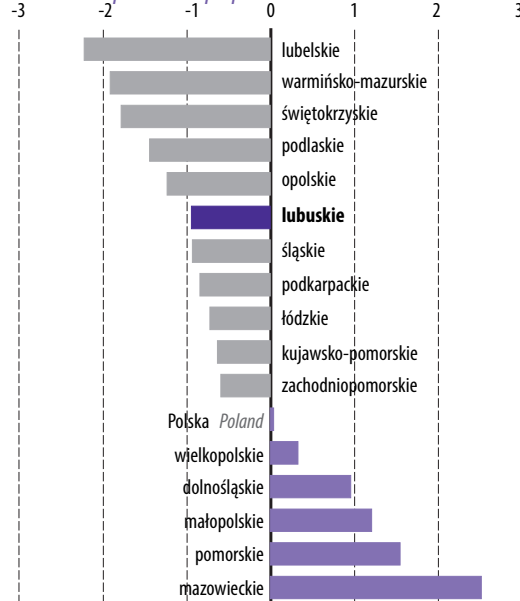

Wykres 2.

Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2017 r.

Chart 2.

Internal net migration for permanent residence per 1000 population in 2017

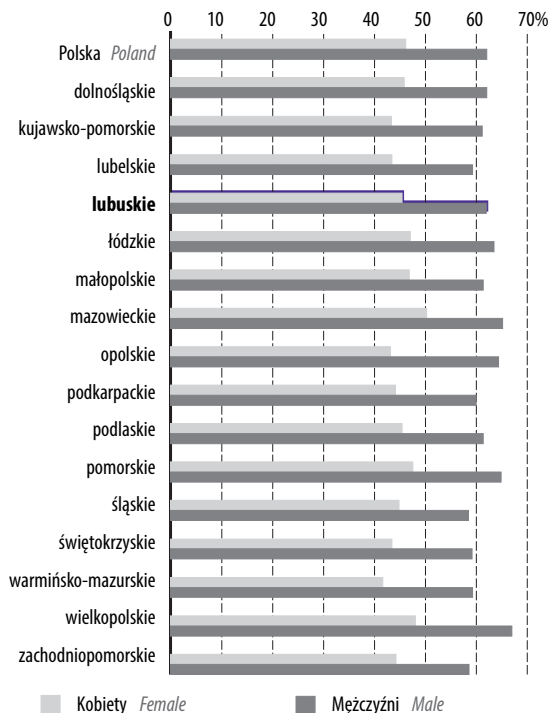
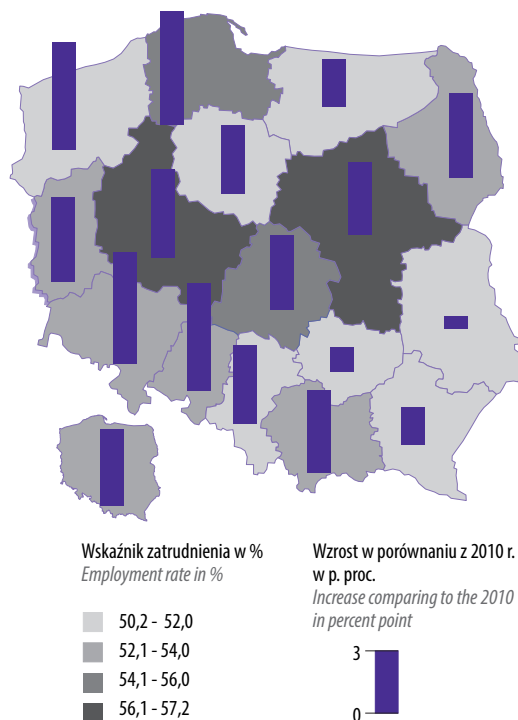

Wykres 3.

Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2017 r.

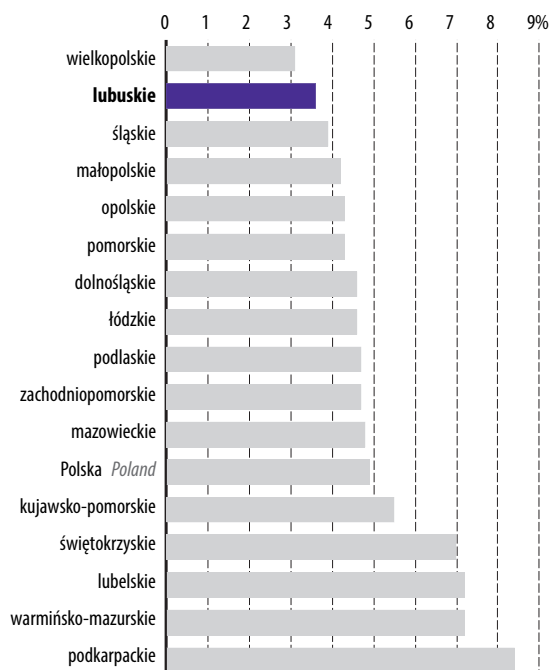
Chart 3.

Employment rate by LFS in 2017

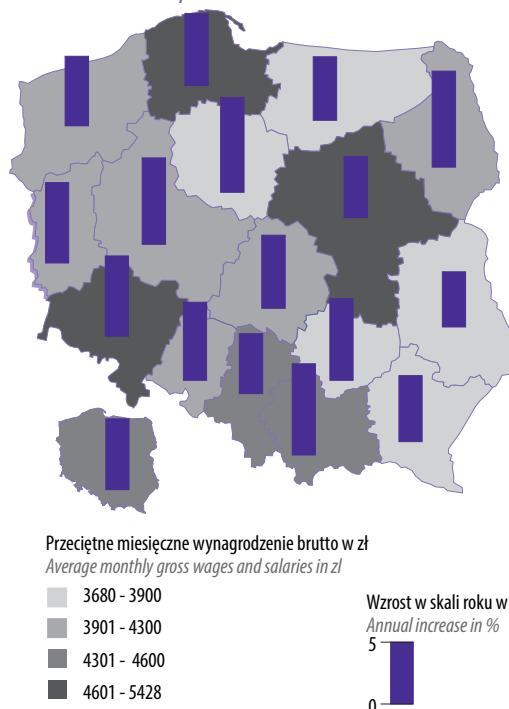
Wykres 4. Stopa bezrobocia według BAEL w 2017 r.

Chart 4. Unemployment rate by LFS in 2017

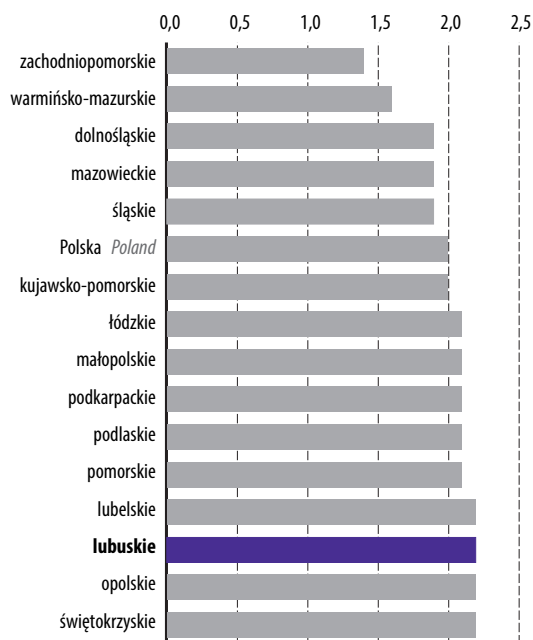
Wykres 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2017 r.

Chart 5. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2017

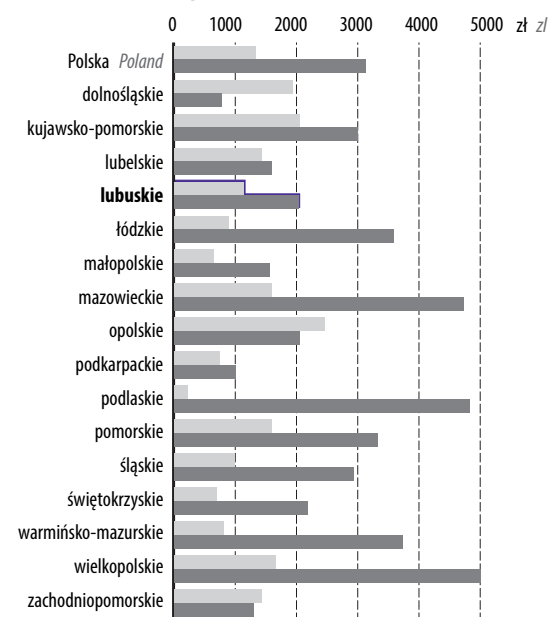
Wykres 6. Spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2017 r.

Chart 6. Decrease of prices of consumer goods and services in 2017

Wykres 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2017 r.

Chart 7. Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2017

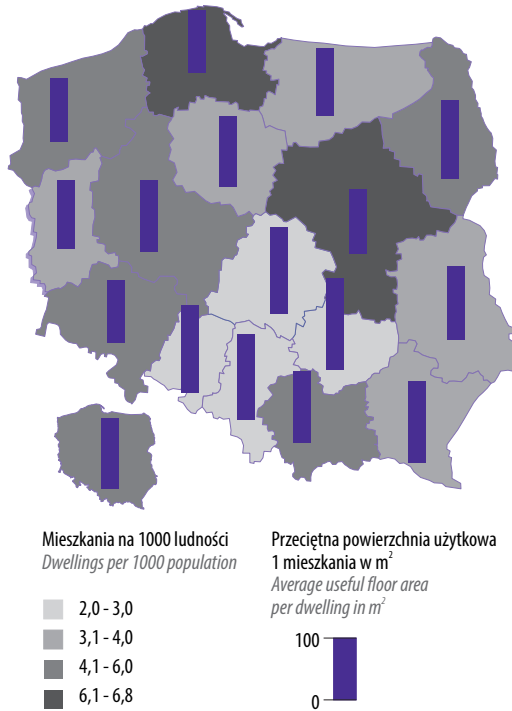

Wykres 8.

Mieszkania oddane do użytkowania w 2017 r.

Chart 8.

Dwellings completed in 2017

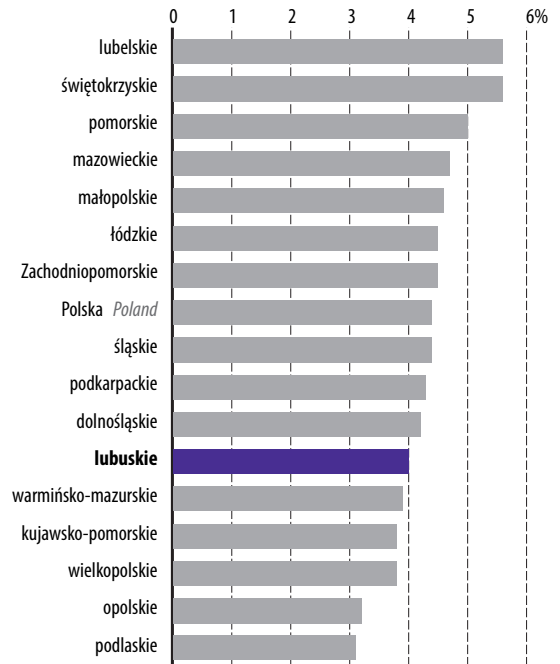

Wykres 9.

Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2017 r.

Chart 9.

Net turnover profitability rate in non-financial enterprise in 2017

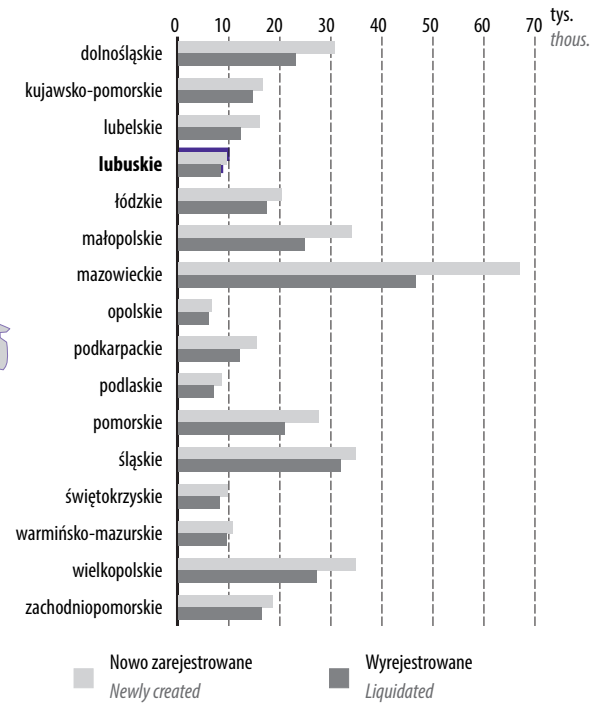
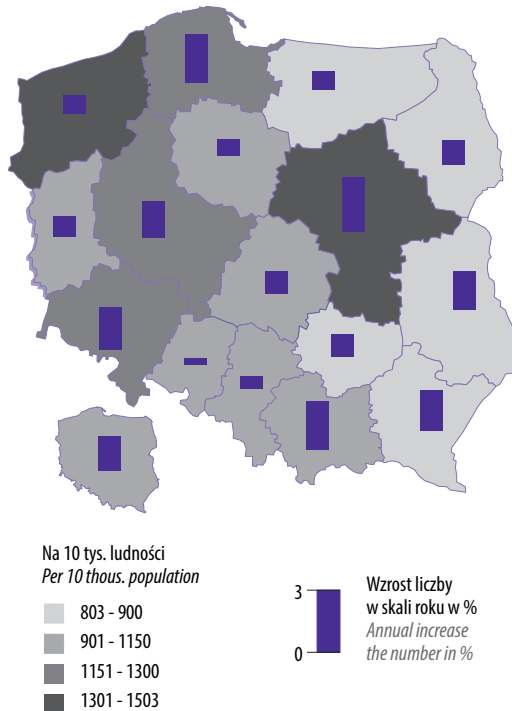

Wykres 10.

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2017 r.

Chart 10.

Entities of the national economy in the REGON register in 2017

Podział i powierzchnia województwa

Division and area of voivodship

Podział województwa lubuskiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)¹ w 2017 r. Stan w dniu 31 XII

Division of lubuskie voivodship by the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS)¹ in 2017. As of 31 XII

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Powierzchnia w ha <i>Area in ha</i>	Ludność (stan w dniu 31 XII) <i>Population (as of 31 XII)</i>			
			liczba gmin <i>number of gminas</i>	liczba powiatów <i>number of powiats</i>	liczba miast na prawach powiatu <i>number of cities with powiat status</i>
Woj. lubuskie <i>Lubuskie voivodship</i>	1398793	1016832	82	12; 2	
podregiony: <i>subregions:</i>					
Gorzowski	611251	386102			
Zielonogórski	787542	630730			
Podregion gorzowski <i>Gorzowski subregion</i>					
powiaty: <i>powiats:</i>	miasto na prawach powiatu <i>city with powiat status</i>				
gorzowski	Gorzów Wlkp.				
międzyrzeczki					
słubicki					
strzelecko-drezdenecki					
sulęciński					

Podregion zielonogórski <i>Zielonogórski subregion</i>	
powiaty: <i>powiats:</i>	miasto na prawach powiatu <i>city with powiat status</i>
krośnieński	Zielona Góra
nowosolski	
świebodziński	
wschowski	
zielonogórski	
żagański	
żarski	

Według stanu w dniu 1 I 2017 r. województwo lubuskie zajmowało powierzchnię 13988 km² (1398793 ha), co stanowi 4,5% powierzchni kraju. Na jego obszarze (wg stanu w dniu 31 XII 2017 r.) mieszkało 1016,8 tys. osób, tj. 2,6% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 73 osoby (14 lokata w kraju). W miastach mieszkało 64,9% ludności województwa.

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa jednostki szczebla powiatowego.

¹ NTS includes 5 levels: 3 levels of the country binding territorial division and additionally 2 non-administrative levels — regions (NTS 1) grouping together voivodship entities and subregions (NTS 3) grouping together powiats within voivodship.

Ludność Population

W 2017 r. po raz piąty z kolei liczba ludności w województwie lubuskim zmniejszyła się. W skali roku wzrosła liczba urodzeń oraz liczba zgonów. Przyrost naturalny był dodatni, ale jego wartość ukształtowała się na niskim poziomie. Spadła liczba nowych związków małżeńskich. Wzrosło ujemne saldo migracji na pobyt stały.

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się metodą bilansową, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowym okresie.

Prezentowane dane dotyczą liczby stałych mieszkańców gminy skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym, że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Tablica 2.
Table 2.

Ludność na podstawie bilansów
Population based on balances

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
	Polska Poland			
Stan w dniu 30 VI w tys. As of 30 VI in thous.	38517	38455	38427	38422
w tym kobiety of which females	19869	19847	19835	19834
Miasta Urban areas	23449	23203	23149	23126
Wieś Rural areas	15068	15252	15278	15297
Stan w dniu 31 XII: As of 31 XII:				
w tys. in thous.	38530	38437	38433	38434
na 1 km ² per 1 km ²	123	123	123	123
w tym kobiety: of which females				
w tys. in thous.	19877	19838	19840	19840
na 100 mężczyzn per 100 males	107	107	107	107
Miasta: w tys. Urban areas: in thous.	23429	23166	23129	23109
w % in %	60,8	60,3	60,2	60,1
Wieś: w tys. Rural areas: in thous.	15101	15271	15304	15324
w % in %	39,2	39,7	39,8	39,9

Tablica 2.
Table 2.

Ludność na podstawie bilansów (dok.)
Population based on balances (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
<i>woj. lubuskie lubuskie voivodship</i>				
Stan w dniu 30 VI w tys. <i>As of 30 VI in thous.</i>	1023	1020	1017	1017
w tym kobiety <i>of which females</i>	525	523	522	522
Miasta <i>Urban areas</i>	650	663	661	660
Wieś <i>Rural areas</i>	373	357	357	357
Stan w dniu 31 XII: <i>As of 31 XII:</i>				
w tys. <i>in thous.</i>	1023	1018	1017	1017
na 1 km ² <i>per 1 km²</i>	73	73	73	73
w tym kobiety: <i>of which females</i>				
w tys. <i>in thous.</i>	525	522	522	522
na 100 mężczyzn <i>per 100 males</i>	105	105	105	105
Miasta: w tys. <i>Urban areas: in thous.</i>	650	661	660	660
w % <i>in %</i>	63,5	65,0	64,9	64,9
Wieś: w tys. <i>Rural areas: in thous.</i>	373	357	357	357
w % <i>in %</i>	36,5	35,0	35,1	35,1

Według stanu w dniu 31 grudnia 2017 r. woj. lubuskie zamieszkiwało 1016,8 tys. osób, tj. o 0,5 tys. mniej niż przed rokiem (i o 6,4 tys. mniej niż w 2010 r.). Ludność województwa stanowiła 2,6% ogółu ludności Polski. Średnia gęstość zaludnienia w województwie wyniosła 73 osoby na 1 km² (w kraju – 123 osoby). W przekroju powiatów wskaźnik ten wykazuje znaczne zróżnicowanie, najwyższy jest w miastach na prawach powiatu: w Gorzowie Wlkp. na 1 km² przypada 1450 osób i w Zielonej Górze – 502 osoby, oraz w powiecie nowosolskim – 113 osób na km². Najniższy występuje w powiecie sulęcińskim (30).

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI).

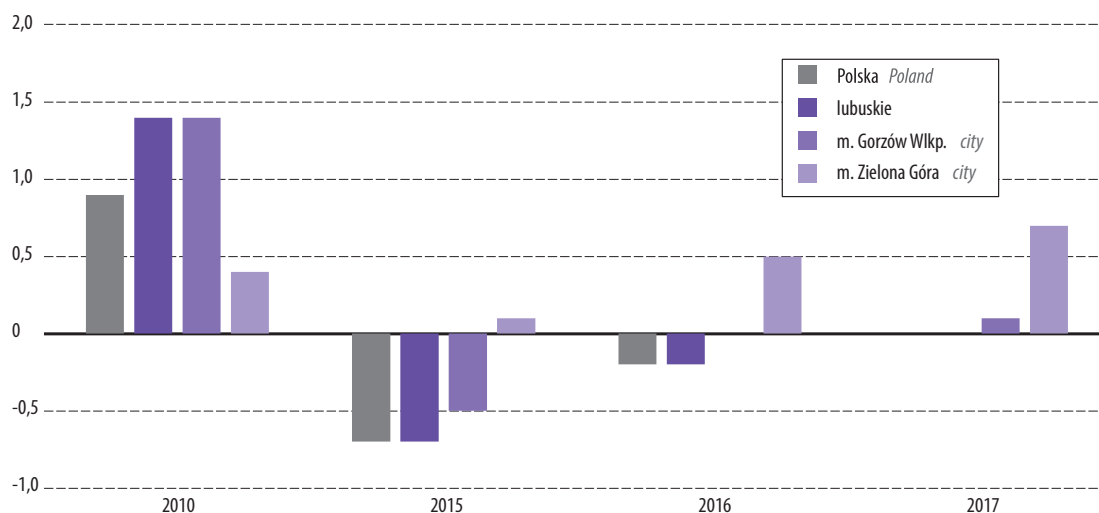
W województwie w ogólnej liczbie ludności przeważają kobiety, ich udział w 2017 r. nie zmienił się i wyniósł 51,3% (w kraju kobiety stanowiły 51,6% ludności). W rezultacie niezmienny pozostaje także współczynnik feminizacji – na 100 mężczyzn przypada 105 kobiet (w kraju wskaźnik przyjmuje wartość 107).

W 2017 r. w województwie odnotowano wzrost liczby urodzeń żywych w ujęciu rocznym - o 0,6 tys. Liczba urodzeń wyniosła 10,3 tys. i zbliżyła się do poziomu zarejestrowanego w 2012 r. (10,4 tys.). Była natomiast mniejsza o 0,6 tys. w odniesieniu do 2010 r. (10,9 tys.).

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

Wykres 11.
Chart 11.

Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2017 r.
Natural increase per 1000 population in 2017

Współczynnik urodzeń żywych (liczba urodzeń żywych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) w ujęciu rocznym zwiększył się o 0,6 pkt. do 10,1‰ i był taki sam jak w 2012 r. W porównaniu z 2010 r. wskaźnik był niższy o 0,6 pkt. (10,7‰).

W 2017 r. w województwie w ujęciu rocznym wzrosła liczba zgonów – zmarło 10,3 tys. osób, tj. o 0,3 tys. więcej niż przed rokiem (wzrost o 3,3%). W porównaniu z 2010 r. było to o 0,8 tys. zgonów więcej (wzrost o 8,4%). Współczynnik zgonów (liczba zgonów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) wyniósł 10,1‰, podczas gdy rok wcześniej 9,8‰ i 9,3‰ w 2010 r.

W województwie zmniejszyła się umieralność niemowląt. Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) w 2017 r. wyniósł 4,7‰ i był o 1,2 pkt. niższy niż w 2016 r. Wskaźnik był jednak wyższy od średniej umieralności niemowląt w kraju (4,0‰).

Tablica 3.
Table 3.

Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności
Vital statistics of population and net migration per 1000 population

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
<i>Polska Poland</i>				
Małżeństwa <i>Marriages</i>	5,9	4,9	5,0	5,0
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	10,7	9,6	9,9	10,5
Zgony <i>Deaths</i>	9,8	10,3	10,1	10,5
Przyrost naturalny ^a <i>Natural increase^a</i>	0,9	-0,7	-0,2	0,0
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały <i>Net internal and international migration for permanent residence</i>	-0,1	-0,4	0,0	0,0
w tym zagranicznych <i>of which international</i>	-0,1	-0,4	0,0	0,0

^a Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.
a The difference between the number of live births and deaths in a given period.

Tablica 3.
Table 3.

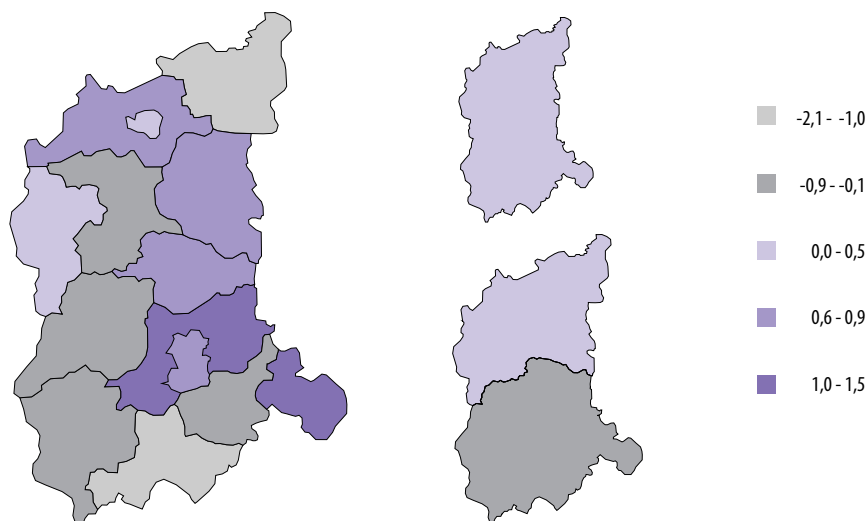
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności (dok.)
Vital statistics of population and net migration per 1000 population (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
<i>woj. lubuskie lubuskie voivodship</i>				
Małżeństwa <i>Marriages</i>	5,8	4,9	5,0	4,9
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	10,7	9,2	9,6	10,1
Zgony <i>Deaths</i>	9,3	10,0	9,8	10,1
Przyrost naturalny ^a <i>Natural increase^a</i>	1,4	-0,7	-0,2	0,0
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyty stały <i>Net internal and international migration for permanent residence</i>	-0,5	-1,5	-0,8	-0,9
w tym zagranicznych <i>of which international</i>	x	-0,7	-0,1	-0,2
<i>m. Gorzów Wlkp. city</i>				
Małżeństwa <i>Marriages</i>	5,8	4,8	5,6	5,2
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	9,8	9,3	9,5	10,1
Zgony <i>Deaths</i>	8,3	9,9	9,6	9,9
Przyrost naturalny ^a <i>Natural increase^a</i>	1,4	-0,5	0,0	0,1
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyty stały <i>Net internal and international migration for permanent residence</i>	-1,3	-1,6	1,1	-0,4
w tym zagranicznych <i>of which international</i>	0,4	-0,8	0,1	-0,1
<i>m. Zielona Góra city</i>				
Małżeństwa <i>Marriages</i>	6,0	4,4	4,5	4,3
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	9,8	9,5	9,6	10,3
Zgony <i>Deaths</i>	9,4	9,4	9,0	9,6
Przyrost naturalny ^a <i>Natural increase^a</i>	0,4	0,1	0,5	0,7
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyty stały <i>Net internal and international migration for permanent residence</i>	1,2	3,6	3,3	3,9
w tym zagranicznych <i>of which international</i>	0,6	0,4	0,0	-0,1

^a Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.
a The difference between the number of live births and deaths in a given period.

Wykres 12.
Chart 12.

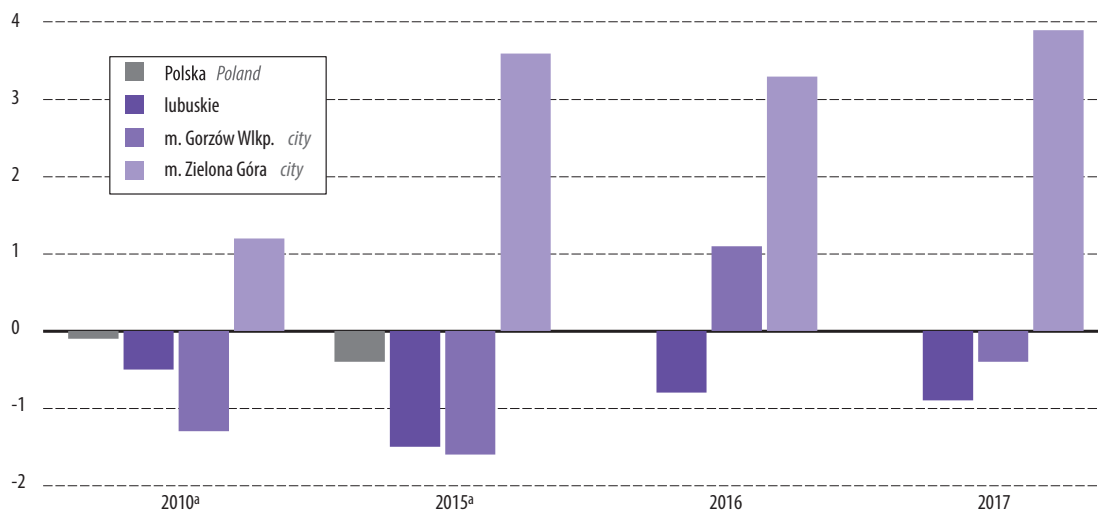
Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w 2017 r.
Vital statistics per 1000 population in lubuskie voivodship by subregions and powiats in 2017

W 2017 r. liczba urodzeń żywych nieznacznie przewyższyła liczbę zgonów – zanotowano dodatni przyrost naturalny. Współczynnik przyrostu naturalnego (liczony na 1000 mieszkańców) osiągnął poziom 0,0‰ (wobec minus 0,2‰ w 2016 r. i 1,4‰ w 2010 r.), podobnie jak w kraju.

Wykres 13.
Chart 13.

Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności
Internal net migration for permanent residence per 1000 population

a W przypadku migracji zagranicznych dane dotyczą 2014 r.
a In the case of the international data for 2014.

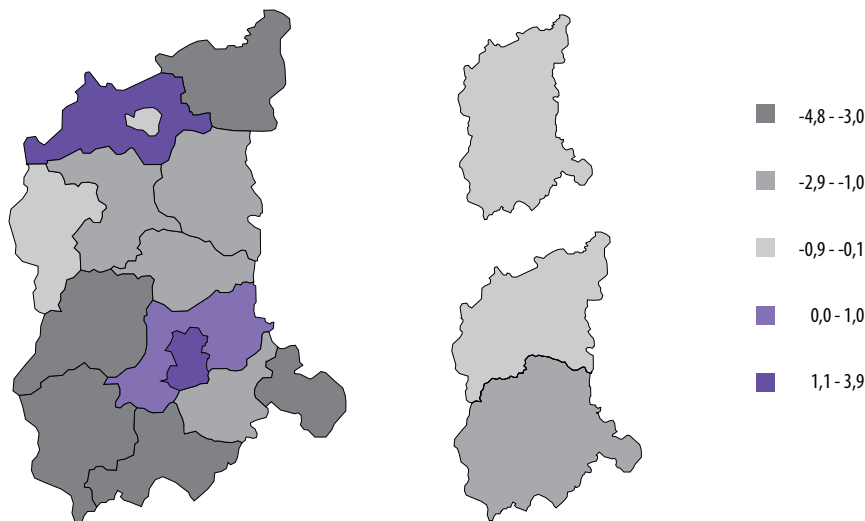
W przekroju powiatów województwa współczynnik przyrostu naturalnego przyjmował dodatnie wartości w 8 z 14 powiatów. Najwyższy wskaźnik, podobnie jak przed rokiem, odnotowano w powiecie wschodnim (1,5‰), a najniższy – w powiecie żagańskim (minus 2,1‰). W 2017 r. zawarto 5,0 tys. związków małżeńskich, tj. o 2,1% mniej niż przed rokiem. W porównaniu z 2010 r. małżeństw było mniej o 1,0 tys., tj. o 16,4%. Współczynnik małżeństw (liczba małżeństw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) ukształtował się na poziomie 4,9‰ (wobec 5,0‰ w 2016 r. i 5,8‰ w 2010 r.). Częstość zawierania małżeństw w skali całego kraju była nieznacznie wyższa (5,0‰).

Woj. lubuskie cechuje ujemne saldo migracji ludności na pobyt stały (liczba wymeldowań jest większa niż liczba zameldowań). W latach 2010-2015 zanotowano wzrost przewagi liczby wymeldowań na pobyt stały nad zameldowaniami z 0,5 tys. osób w 2010 r. do 1,6 tys. osób w 2015 r. W okresie 2016-2017 r. wartość ujemna salda spadła i wyniosła odpowiednio 0,8 tys. i 1,0 tys. osób. Współczynnik salda migracji na pobyt stały (licząc na 1000 mieszkańców) w 2017 r. wyniósł minus 0,9‰, w porównaniu z minus 1,5‰ w 2015 r. i minus 0,5‰ w 2010 r.

Wykres 14.
Chart 14.

Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na 1000 ludności w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w 2017 r.

Internal net migration for permanent residence per 1000 population in lubuskie voivodship by subregions and powiats in 2017

W przekroju powiatów województwa, ujemne saldo migracji ludności na pobyt stały w 2017 r. odnotowano w 11 z 14 powiatów, w których współczynnik kształtował się od minus 4,8‰ w powiecie krośnieńskim do minus 0,4‰ w Gorzowie Wlkp. Dodatnia wartość współczynnika wystąpiła w Zielonej Górze (3,9‰) oraz w powiecie gorzowskim (2,2‰) i zielonogórskim (0,8‰).

Dane prezentujące ludność w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie lubuskim” – publikacja dostępna w wersji książkowej i elektronicznej, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Rynek pracy Labour market

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE PAID EMPLOYMENT

W 2017 r. dnotowano wzrost w skali rok (większy niż rok wcześniej) przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw.

W 2017 r. przeciętne zatrudnienie sektora przedsiębiorstw w województwie lubuskim osiągnęło poziom 125,5 tys. osób, tj. o 4,6% wyższy niż w poprzednim roku (w 2016 r. przeciętne zatrudnienie było o 2,5% wyższe w skali roku). W kraju wzrost przeciętnego zatrudnienia w porównaniu z rokiem poprzednim wyniósł 4,5% (wobec wzrostu o 2,8% przed rokiem).

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

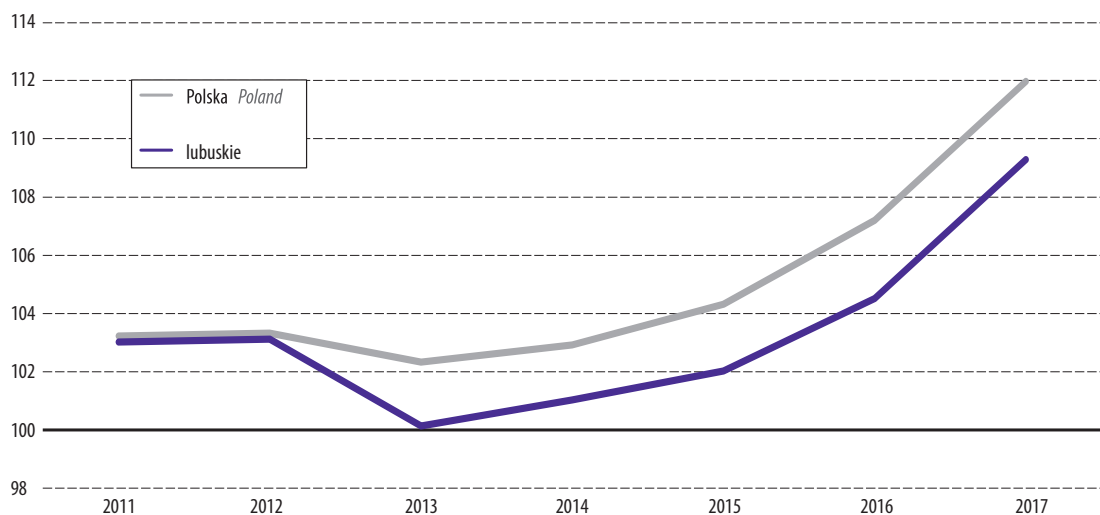
Tablica 4.
Table 4.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw
Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector

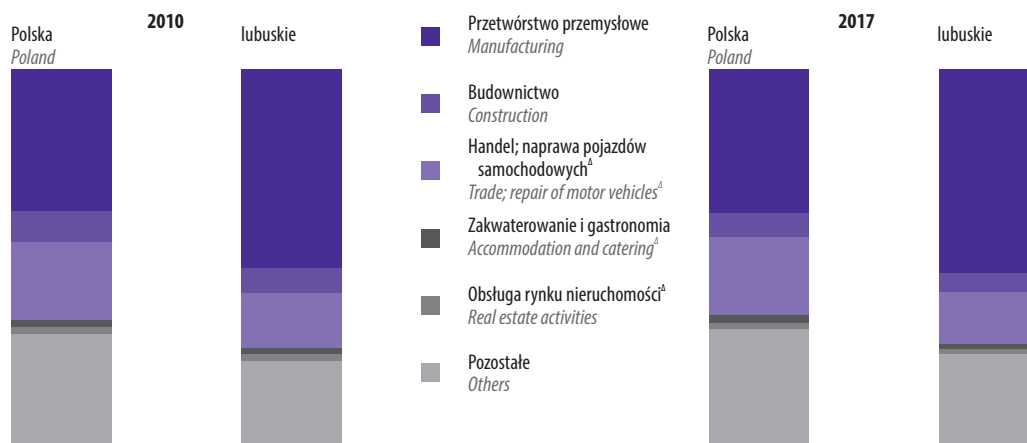
Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017		
	w tysiącach in thousand				2010=100	2016=100
Polska Poland	5372,6	5601,6	5760,2	6017,1	112,0	104,5
Woj. lubuskie Lubuskie voivodship	114,8	117,1	120,0	125,5	109,3	104,6
m./city Gorzów Wlkp.	22,7	22,8	22,3	22,0	96,9	98,7
m./city Zielona Góra	21,4	20,5	20,9	22,8	x	109,3

Wykres 15.
Chart 15.

Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (2010=100)
Indices of average paid employment in the enterprise sector

Wykres 16. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007
 Chart 16. Structure of average paid employment by NACE Rev. 2 sections

Tak jak w poprzednich latach największy udział w strukturze zatrudnienia miały podmioty prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego. Przeciętne zatrudnienie w tej sekcji wyniosło 67,4 tys. osób, co stanowiło 53,7% ogółu przeciętnego zatrudnienia sektora przedsiębiorstw.

W strukturze przeciętnego zatrudnienia kolejne największe udziały miały także sekcje: handel; naprawa pojazdów samochodowych (13,9% ogółu zatrudnionych, tj. 17,5 tys. osób), transport i gospodarka magazynowa (8,3% ogółu przeciętnie zatrudnionych, tj. 10,4 tys.), administrowanie i działalność wspierająca (7,2%, tj. 9,1 tys.), a także budownictwo (5,0%, tj. 6,2 tys. osób).

Tablica 5. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubuskim
 Table 5. Average paid employment in the enterprise sector in Lubuskie voivodship

Wyszczególnienie Specification	2016				2017				tys. osób thous. persons
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding previous year = 100								
Ogółem Total	102,0	102,6	102,8	102,5	103,7	103,6	104,3	104,6	125,5
w tym: of which:									
Przemysł Industry	101,4	101,6	101,8	101,8	101,2	101,2	101,3	102,1	71,3
w tym: of which:									
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	101,5	101,7	101,9	102,0	101,3	101,2	101,3	102,1	67,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^d water supply; sewerage, waste management and remediation activities ^d	101,1	98,6	99,9	98,3	98,0	100,1	100,1	99,9	3,4
Budownictwo Construction	102,1	103,5	102,1	100,0	99,8	98,1	97,3	98,2	6,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^d Trade; repair of motor vehicles ^d	100,3	102,7	102,5	102,0	106,9	105,3	106,5	107,1	17,5

Tablica 5.
Table 5.

Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubuskim (dok.)
Average paid employment in the enterprise sector in lubuskie voivodship (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016				2017				tys. osób <i>thous. persons</i>
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding previous year = 100</i>								
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	112,7	113,6	113,9	114,2	110,8	110,5	111,3	109,8	10,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	99,8	95,6	95,3	85,3	115,0	118,0	121,6	118,5	1,6
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	91,5	90,8	104,1	106,6	133,1	132,0	131,2	127,8	1,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities^Δ</i>	110,7	104,0	104,1	100,0	99,0	100,9	100,2	104,8	1,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities^Δ</i>	100,0	100,6	103,1	103,3	114,2	116,0	119,7	117,0	9,1

Wzrost przeciętnego zatrudnienia w porównaniu z 2016 r. zanotowano m.in. w informacji i komunikacji (o 27,8%), w zakwaterowaniu i gastronomii (o 18,5%), w administrowaniu i działalności wspierającej (o 17,0%), w transporcie i gospodarce magazynowej (o 9,8%), w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 7,1%), a także w przetwórstwie przemysłowym (o 2,1%).

Spadek przeciętnego zatrudnienia w relacji do poprzedniego roku zanotowano m.in. w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (1,9%) i w budownictwie (o 1,8%).

W końcu 2017 r., tak jak w poprzednich latach, dane dotyczące bezrobocia rejestrowanego w województwie lubuskim były bardziej korzystne. Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych z ewidencji w ciągu roku przewyższyła liczbę nowo zarejestrowanych, co spowodowało dalsze zmniejszanie się liczby zarejestrowanych bezrobotnych ogółem. W końcu 2017 r. stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtował się na poziomie 6,6%, osiągając najniższy poziom w historii województwa lubuskiego.

BEZROBOCIE REJESTROWANE

REGISTERED UNEMPLOYMENT

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązujący od 1 VI 2004 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, z późniejszymi zmianami).

W końcu grudnia 2017 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy województwa lubuskiego wyniosła 24,6 tys. osób i była mniejsza od notowanej przed rokiem o 24,0%, tj. o 7,8 tys. osób (wobec spadku przed rokiem w analogicznym okresie o 17,7%). W kraju w końcu 2017 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się w skali roku o 20,0% (wobec spadku przed rokiem o 14,6%).

Kolejny rok we wszystkich powiatach województwa odnotowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych w skali roku, przy czym najgłębszy w Gorzowie Wlkp. (o 32,4%), a także w powiatach gorzowskim (o 31,1%), świebodzińskim (o 29,2%) i sulęcińskim (28,5%).

Tablica 6. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia rejestrowanego. Stan w dniu 31 XII
 Table 6. Registered unemployment persons and registered unemployment rate. As of 31 XII

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
Polska Poland				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thous.	1954,7	1563,3	1335,2	1081,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed a in thous.	3042,0	2368,8	2169,8	1914,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls a in thous.	2979,8	2630,6	2398,0	2168,3
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Unemployed persons, registered per 1 job advertisement	83	31	21	16
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate in %	12,4	9,7	8,3	6,6
woj. lubuskie Lubuskie voivodship				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thous.	59,2	39,3	32,4	24,6
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed a in thous.	119,1	76,6	67,3	58,0
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls a in thous.	120,9	84,4	74,3	65,8
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Unemployed persons, registered per 1 job advertisement	70	15	11	9
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate in %	15,5	10,5	8,6*	6,6
m. Gorzów Wlkp. Gorzów Wlkp. city				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thous.	4,5	2,9	2,2	1,5
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed a in thous.	10,4	7,8	6,9	6,1
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls a in thous.	10,3	8,3	7,6	6,8
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Unemployed persons, registered per 1 job advertisement	34	15	5	5
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate in %	8,1	5,1	3,9	2,6
m. Zielona Góra Zielona Góra city				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thous.	4,5	4,0	3,0	2,3
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed a in thous.	10,5	7,8	7,1	6,2
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls a in thous.	10,3	8,9	8,1	7,0
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Unemployed persons, registered per 1 job advertisement	17	5	3	5
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate in %	7,7	6,3	4,7	3,4

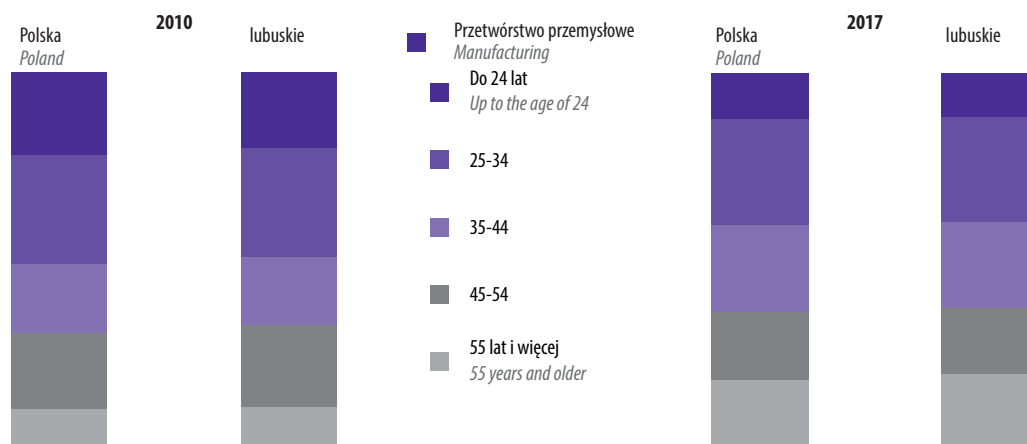
^a W ciągu roku.
a During the year.

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W strukturze zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2017 r. kobiety stanowiły 58,9% (tj. o 2,4 p. proc. więcej niż przed rokiem). Nieznacznie (o 0,3 p. proc.) zwiększył się w skali roku odsetek osób poprzednio pracujących do 87,8%. W tej grupie osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy stanowiły 4,9% ogółu bezrobotnych (wobec 5,4% przed rokiem). Zmniejszył się odsetek osób bez prawa do zasiłku do 82,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (tj. o 0,3 p. proc.). Udział mieszkańców wsi był wyższy niż przed rokiem, wyniósł 44,3% ogółu bezrobotnych (tj. o 0,5 p. proc.).

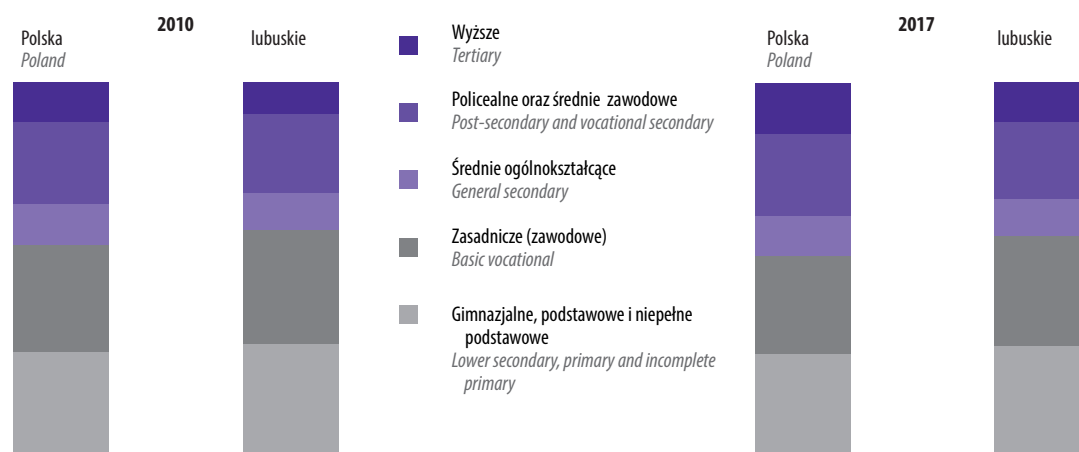
Wykres 17.
Chart 17.

Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku. Stan w dniu 31 XII
Structure of registered unemployed persons by age. As of 31 XII

Wykres 18.
Chart 18.

Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia. Stan w dniu 31 XII
Structure of registered unemployed persons by educational level. As of 31 XII

W strukturze bezrobotnych według wieku w końcu 2017 r., tak jak w poprzednich latach, największą grupą były osoby w wieku od 25 do 34 lat (28,1%, tj. o 1,0 p. proc. więcej niż w 2016 r.). Kolejne 22,9% to osoby w wieku 35-44 lat (o 1,1 p. proc. więcej). Udział osób 45-54 lat wyniósł 17,8% (o 0,1 p. proc. mniej), a w wieku 55-59 lat – 12,7% (o 0,2 p. proc. mniej). W strukturze bezrobotnych według wieku udział osób z najmłodszej grupy wiekowej, do 25 roku życia zmniejszył się o 0,8 p. proc. (do 11,6%), a w najstarszej grupie (60 lat i więcej) o 1,0 p. proc. (do 6,9%).

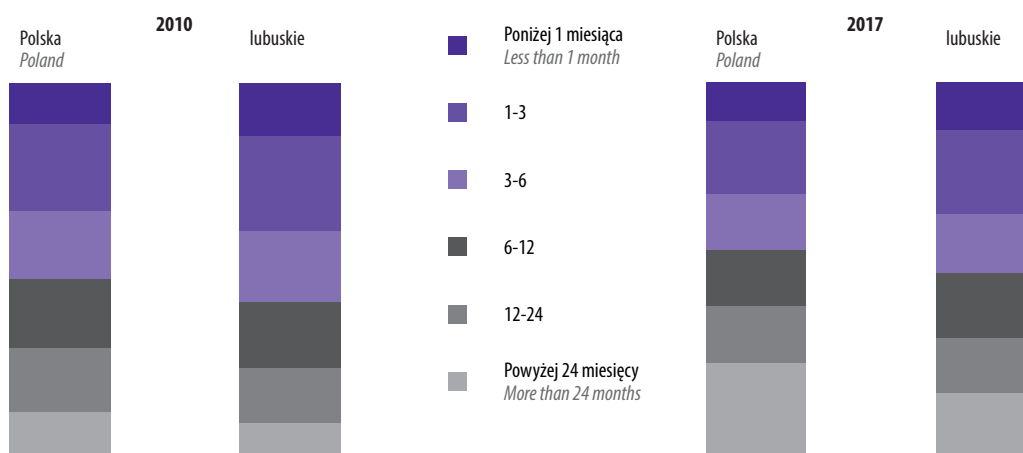
Zdecydowana większość bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy legitymowała się niskim poziomem wykształcenia. Struktura bezrobotnych według wykształcenia nie zmieniła się istotnie w skali roku. W końcu grudnia 2017 r. najliczniejszą grupą zarejestrowanych bezrobotnych były osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (29,8% ogółu bezrobotnych, tj. o 0,6 p. proc. mniej niż przed rokiem), a także zasadniczym zawodowym (29,3%, tj. o 0,2 p. proc. mniej). Osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym stanowiły 20,8% ogółu bezrobotnych (o 0,2 p. proc. więcej).

Nieznacznie wzrósł odsetek osób posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące (o 0,4 p. proc. do 9,7%), a także osób z wykształceniem wyższym (o 0,3 p. proc. do 10,5%).

W strukturze bezrobotnych ze względu na czas pozostawania bez pracy zmniejszył się w relacji do poprzedniego roku odsetek osób pozostających bez pracy od 12 do 24 miesięcy (o 1,2 p. proc. do 14,4%), osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy (o 0,3 p. proc. do 17,2%), a także od 3 do 6 miesięcy (o 0,2 p. proc. do 15,6%). Wyższy niż przed rokiem był odsetek osób bez pracy od 6 do 12 miesięcy (o 1,2 p. proc. do 17,5%), od 1 do 3 miesięcy (o 0,3 p. proc. do 22,4%). Tak jak przed rokiem odsetek osób pozostających bez pracy do 1 miesiąca wyniósł 12,7%.

Wykres 19.
Chart 19.

Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a. Stan w dniu 31 XII
Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment^a. As of 31 XII

a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.
a The intervals have been closed right-side.

Największe trudności ze znalezieniem pracy, tak jak w poprzednich latach, miały osoby o stosunkowo krótkim stażu pracy (do 5 lat). Grupa ta stanowiła 40,1% ogółu bezrobotnych, a jej udział wzrósł w skali roku o 1,8 p. proc. Osoby ze stażem pracy od 10 do 20 lat stanowiły 17,4% ogółu bezrobotnych (tj. o 0,2 p. proc. więcej niż przed rokiem). Osoby bez stażu pracy stanowiły 12,2% ogółu bezrobotnych, a ich udział w ogóle bezrobotnych zarejestrowanych zmniejszył się w skali roku o 0,3 p. proc.

W końcu 2017 r. wśród bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy niemal połowę (49,1% ogółu bezrobotnych) stanowili długotrwale bezrobotni¹. Było ich 12,1 tys. osób, a udział tej grupy w strukturze bezrobotnych zmniejszył się w skali roku o 0,3 p. proc.

Odsetek osób w wieku powyżej 50 roku życia wyniósł 29,0% (o 1,2 p. proc. mniej niż przed rokiem). Osoby do 30 roku życia stanowiły 24,8% ogółu bezrobotnych (o 0,6 p. proc. mniej), w tym osoby poniżej 25 roku życia - 11,8% (o 0,8 p. proc. mniej). Osoby posiadające co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 roku życia to 20,3% ogółu bezrobotnych (o 3,3 p. proc. więcej w skali roku), a posiadające dziecko niepełnosprawne w wieku do 18 roku życia 0,3% (o 0,2 p. proc. więcej). Niepełnosprawni bezrobotni stanowili 9,1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (o 0,4 p. proc. więcej).

¹ Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

Tablica 7.
Table 7.

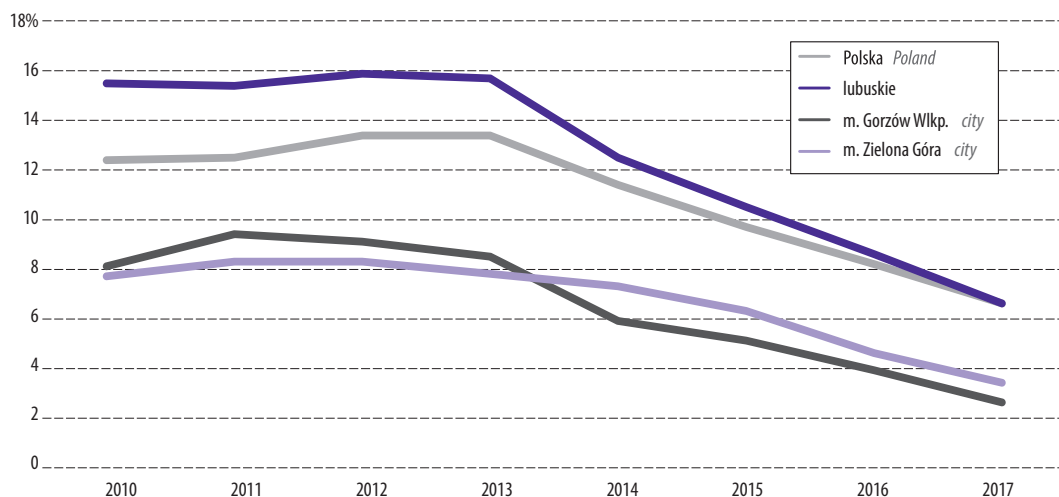
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie lubuskim
Registered unemployed persons and unemployment rate in lubuskie voivodship

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu): <i>Registered unemployed persons (end of period)</i>								
w tysiącach osób <i>in thousand persons</i>	39,4	33,4	31,3	32,4	31,0	26,6	25,6	24,6
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	83,0	80,7	81,1	82,3	79,0	80,1	81,4	77,3
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ): <i>Newly registered unemployed (inflow)</i>								
w tysiącach osób <i>in thousand persons</i>	18,8	14,9	16,8	16,9	16,4	12,7	15,0	14,1
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	93,8	88,0	86,3	83,6	87,2	84,9	89,2	83,2
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ): <i>Persons removed from unemployment rolls (out-flow)</i>								
w tysiącach osób <i>in thousand persons</i>	18,7	20,9	19,0	15,8	17,7	17,1	15,9	15,1
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	95,2	91,0	84,9	81,3	94,6	81,8	84,0	95,7
Płynność bezrobocia (napływ - odpływ) w tysiącach osób <i>Liquidity of unemployment (inflow - outflow) in thousand persons</i>	0,1	-6,0	-2,2	1,1	-1,3	-4,4	-1,0	-1,0
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w % <i>Registered unemployment rate (end of period) in %</i>	10,5	9,0	8,4	8,6*	8,2	7,1	6,8	6,6

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie w kolejnych miesiącach 2017 r. do listopada zmniejszała się, jednak w grudniu nieznacznie wzrosła. Wskaźnik ten w województwie był zbliżony do wartości w kraju. Największe odchylenie stopy bezrobocia rejestrowanego zanotowano w styczniu 2017 r. (na poziomie 0,4 p. proc.).

Wykres 20.
Chart 20.

Stopa bezrobocia rejestrowanego
Unemployment rate

W kolejnych miesiącach jej odchylenie zmniejszało się, a w okresie lipiec-wrzesień i grudzień stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była na poziomie tej w kraju. W październiku i listopadzie 2017 r. po raz pierwszy w historii województwa lubuskiego stopa bezrobocia była mniejsza niż w kraju (o 0,1 p. proc.)

W końcu grudnia 2017 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie wyniosła 6,6% i była mniejsza w relacji do końca grudnia 2016 r. o 2,0 p. proc. W kraju w końcu omawianego okresu wielkość tego wskaźnika ukształtowała się również na poziomie 6,6%, tj. o 1,6 p. proc. mniejszym niż w grudniu 2016 r.

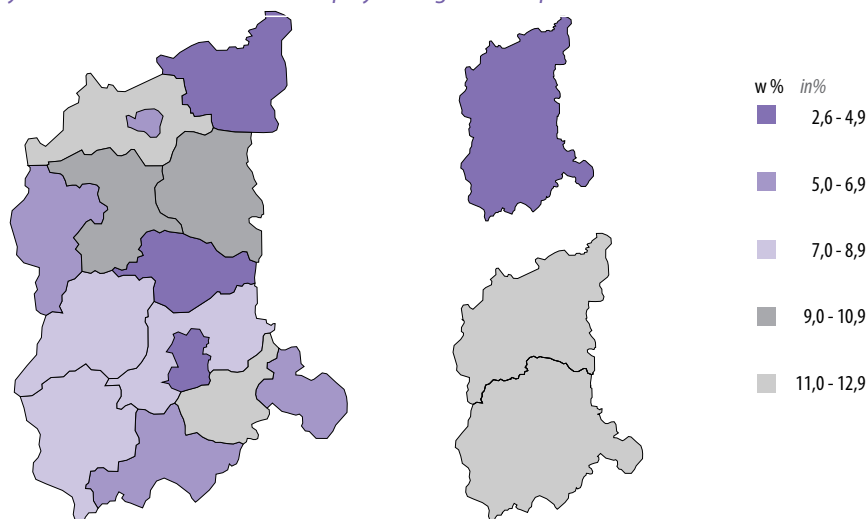
Kolejny rok we wszystkich powiatach województwa lubuskiego odnotowano w skali roku spadek stopy bezrobocia rejestrowanego, przy czym najgłębszy w powiecie nowosolskim (o 3,7 p. proc.) i strzelecko-drezdeneckim (o 3,5 p. proc.).

Pomimo spadku poziomu bezrobocia w dalszym ciągu występuje duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia rejestrowanego. Rozpiętość między najniższą i najwyższą stopą bezrobocia w powiatach w 2017 r. wyniosła 10,3 p. proc., wobec 11,3 p. proc. w poprzednim roku i 20,2 p. proc. w 2010 r.

W końcu 2017 r. w grupie powiatów o najniższej stopie bezrobocia rejestrowanego były ponownie: Gorzów Wlkp. (2,6%, wobec 3,9% przed rokiem), powiat słuwicki (3,1%, wobec 4,2%), Zielona Góra (3,4%, wobec 4,6%), a także powiat gorzowski (4,8%, wobec 6,9%). Najwyższą stopę bezrobocia rejestrowanego zanotowano w powiatach: międzyrzeckim (12,9%, wobec 15,0% przed rokiem), krośnieńskim (11,5%, wobec 14,3%), strzelecko-drezdeneckim (11,4%, wobec 14,9%) i żagańskim (11,4%, wobec 14,4%).

Wykres 21.
Chart 21.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w 2017 r.
Unemployment rate in lubuskie voivodship by subregions and powiats in 2017

W 2017 r. w województwie lubuskim łącznie zarejestrowano 58,0 tys. osób bezrobotnych, tj. o 9,3 tys. (o 13,8%) mniej niż w poprzednim roku. W strukturze bezrobotnych nowo zarejestrowanych osoby rejestrujące się po raz kolejny, stanowiły 84,9%, tj. o 0,5 p. proc. mniej niż w poprzednim roku. Zmniejszył się również odsetek w skali roku osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku (o 1,5 p. proc. do 81,0%), dotychczas niepracujących (o 1,4 p. proc. do 13,7%), mężczyzn (o 1,4 p. proc. do 49,4%). W relacji do poprzedniego roku wzrósł m.in. odsetek osób rejestrujących się po raz pierwszy (o 0,5 p. proc. do 15,1%). Na tym samym poziomie pozostał odsetek m.in. osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (4,3%).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie lubuskim w 2017 r. wyrejestrowano łącznie 65,8 tys. osób. Było to o 8,5 tys. osób (o 11,5%) mniej niż w poprzednim roku. W ogóle wyrejestrowanych bezrobotnych niemal połowę (46,4%) stanowiły osoby wyrejestrowane z powodu podjęcia pracy (tj. o 1,9 p. proc.). W strukturze osób wykreślonych z ewidencji zmniejszył się również udział osób, które nie po-

twierdziły gotowości do podjęcia pracy (o 0,6 p. proc. do 21,0%) i osób rozpoczynających szkolenia (o 0,1 p. proc. do 1,1%). Wzrósł (o 1,5 p. proc. do 10,9%) odsetek osób, które podjęły prace subsydiowane (m.in. prace interwencyjne, roboty publiczne), a także odsetek osób, które rozpoczęły staż (o 0,6 p. proc. do 7,5%). Nieznacznie wzrósł odsetek osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (o 0,2 p. proc. do 8,2%).

W 2017 r. w województwie lubuskim po raz kolejny bilans bezrobotnych był korzystny, tzn. w ciągu roku z ewidencji powiatowych urzędów pracy wyrejestrowano więcej osób (o 7,8 tys.) niż w nich zarejestrowano. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 88,2% (wobec 90,6% w 2016 r.). W kraju wskaźnik ten wyniósł 88,3% (wobec 90,5% w poprzednim roku).

W 2017 r. do powiatowych urzędów pracy wpłynęło łącznie 56,6 tys. ofert pracy, tj. o 6,4 tys. ofert (o 12,7%) więcej w relacji do poprzedniego roku. W końcu omawianego roku na 1 ofertę pracy przypadało 9 bezrobotnych (wobec 11 w poprzednim roku). Wśród województw najniższy wskaźnik zanotowano w województwach opolskim i śląskim (po 8 bezrobotnych na 1 ofertę). Następne były województwa lubuskie i dolnośląskie, w których na 1 ofertę pracy przypadało 9 bezrobotnych. Najwyższą wartość wskaźnika zanotowano w województwie podkarpackim (50 bezrobotnych na 1 ofertę).

W województwie lubuskim najmniej bezrobotnych na 1 ofertę przypadało w powiatach: wschowskim i świebodzińskim (odpowiednio 3 i 4 oferty). Największą liczbę bezrobotnych na 1 ofertę pracy odnotowano w powiatach żarskim i międzyrzeckim (odpowiednio 43 i 42). W powiecie strzelecko-drezdeneckim w końcu 2017 r. nie było ofert pracy dla bezrobotnych.

BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

LABOUR FORCE SURVEY

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2017 r. w województwie lubuskim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku liczba osób aktywnych zawodowo zmniejszyła się. Wzrosła liczba osób pracujących oraz spadła liczba osób bezrobotnych. Wzrósł współczynnik aktywności zawodowej oraz wskaźnik zatrudnienia, przy czym wolniej niż przed rokiem. Utrzymał się spadek stopy bezrobocia. Zmniejszyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi.

W IV kwartale 2017 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie lubuskim liczyła 443 tys. osób (z tego 428 tys. pracujących i 15 tys. bezrobotnych). Osoby bierne zawodowo stanowiły 358 tys. osób.

W porównaniu z analogicznym okresem 2016 r. udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej zwiększył się o 0,4 p. proc. i wyniósł 53,4% (w 2010 r. 50,6%). Udział bezrobotnych natomiast zmniejszył się o 0,3 p. proc. do 1,9% (w 2010 r. 5,3%).

Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Dane nie obejmują osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych oraz osób nieobecnych w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej.

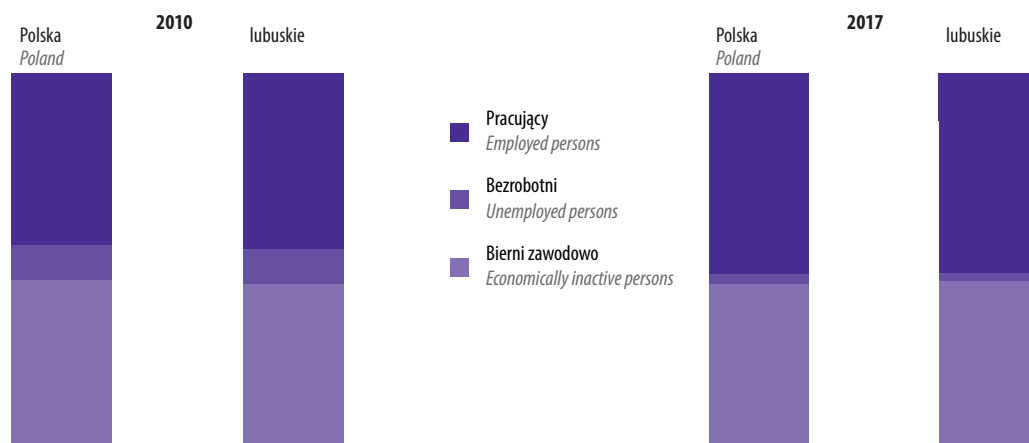
Tablica 8.
Table 8.

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale
Economic activity of the population aged 15 and more in IV quarter

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
<i>Polska Poland</i>				
Aktywni zawodowo w tys. <i>Economically active persons in thous</i>	17153	17489	17286	17173
pracujący <i>employed persons</i>	15557	16280	16328	16404
bezrobotni <i>unemployed persons</i>	1597	1210	958	769
Bierni zawodowo w tys. <i>Economically inactive persons</i>	13826	13473	13410	13402
Współczynnik aktywności zawodowej w % <i>Activity rate in %</i>	55,4	56,5	56,3	56,2
Wskaźnik zatrudnienia w % <i>Employment rate in %</i>	50,2	52,6	53,2	53,7
Stopa bezrobocia w % <i>Unemployment rate in %</i>	9,3	6,9	5,5	4,5
<i>woj. lubuskie Lubuskie voivodship</i>				
Aktywni zawodowo w tys. <i>Economically active persons in thous</i>	488	444	444	443
pracujący <i>employed persons</i>	442	415	427	428
bezrobotni <i>unemployed persons</i>	46	28	18	15
Bierni zawodowo w tys. <i>Economically inactive persons</i>	386	371	361	358
Współczynnik aktywności zawodowej w % <i>Activity rate in %</i>	55,8	54,5	55,2	55,3
Wskaźnik zatrudnienia w % <i>Employment rate in %</i>	50,6	50,9	53,0	53,4
Stopa bezrobocia w % <i>Unemployment rate in %</i>	9,4	6,3	4,1	3,4

Wykres 22.
Chart 22.

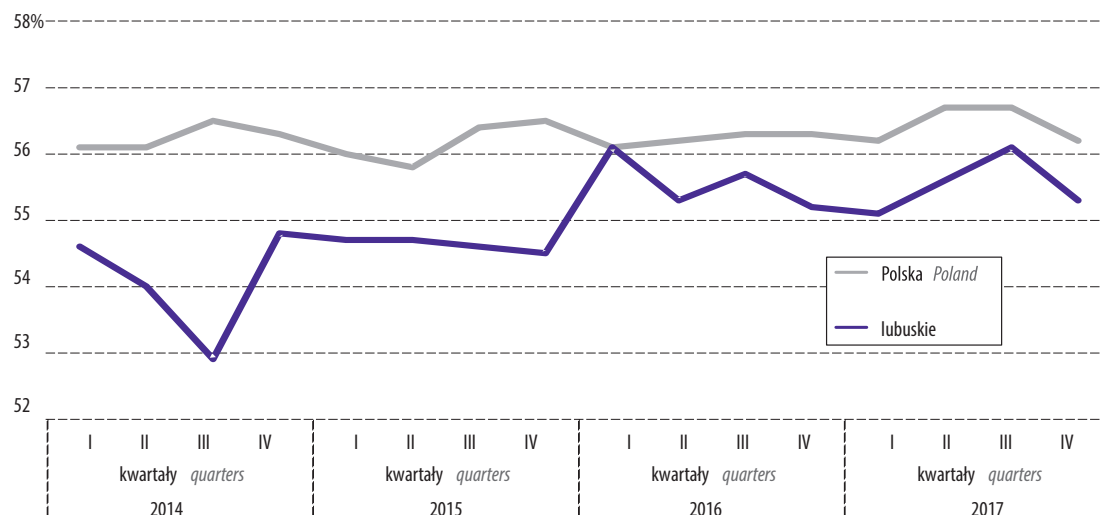
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale
Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter

Liczba osób aktywnych zawodowo w IV kwartale 2017 r. nieznacznie zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku. Liczba pracujących wzrosła o 1 tys. (o 0,2%), natomiast liczba bezrobotnych spadła o 3 tys. (o 16,7%). W porównaniu z 2010 r. – liczba osób aktywnych zawodowo zmalała o 45 tys., tj. o 9,2%.

Wykres 23.
Chart 23.

Współczynnik aktywności zawodowej
Activity rate

Do pracujących zaliczamy wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeśli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące prace nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

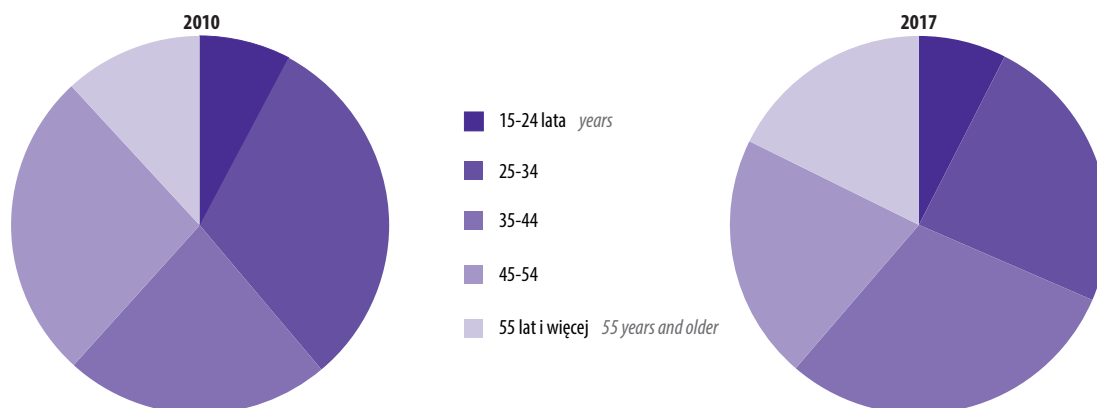
W badanym kwartale współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 55,3%, tj. o 0,1 p. proc. wyższym w porównaniu z 2016 r. oraz o 0,5 p. proc. niższym w porównaniu z 2010 r. W kraju współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale 2017 r. wyniósł 56,2%.

W skali roku wzrosła aktywność zawodowa wśród mężczyzn (o 0,4 p. proc. do 63,5%), natomiast spadła wśród kobiet (o 0,3 p. proc. do 47,7%). Zwiększyła się także aktywność zawodowa ludności w miastach (z 54,4% do 55,0%), przy czym była ona niższa niż dla osób na wsi (55,9%).

Zbiorowość osób pracujących w województwie w IV kwartale 2017 r. wzrosła do 428 tys. (z 427 tys. przed rokiem). Liczebność pracujących kobiet zwiększyła się o 0,5% do 192 tys. oraz mężczyzn – o 0,4% do 237 tys. Pośród pracujących 278 tys. stanowili mieszkańcy miast, a ich udział w ogólnej liczbie pracujących wyniósł 65,0%. Liczba osób pracujących zamieszkujących na wsi wyniosła 150 tys. (35,0% ogółu pracujących).

Uwzględniając wiek pracujących, w IV kwartale 2017 r., najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 35-44 lata (29,8% ogólnej liczby pracujących) oraz 25-34 lata (24,0%).

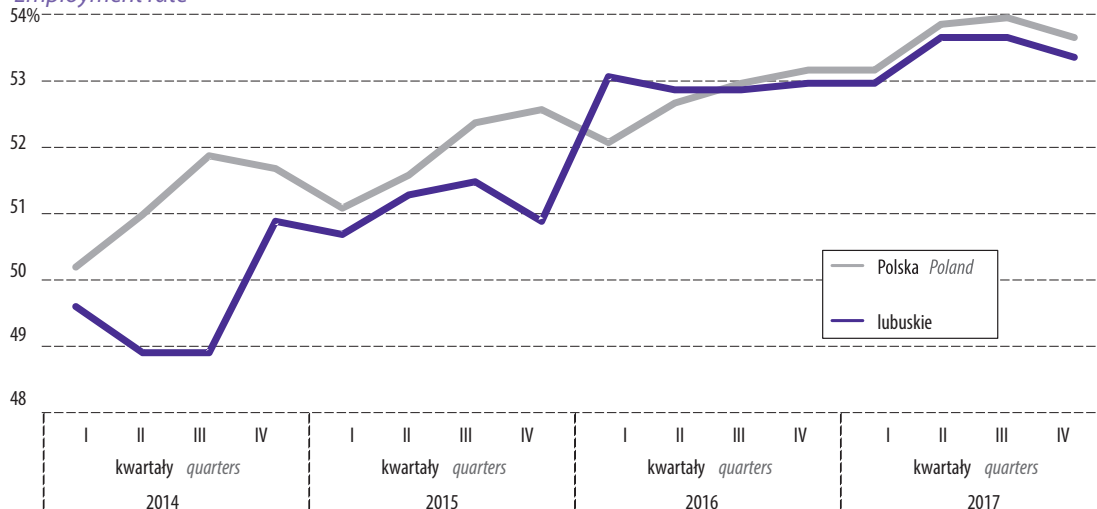
Wykres 24. **Struktura pracujących według wieku w województwie lubuskim w IV kwartale**
Chart 24. Structure of employed persons by age in Lubuskie voivodship in the 4th quarter

Odsetek najstarszych pracowników w wieku 55 lat i więcej wyniósł 17,7%, natomiast odsetek najmłodszych w wieku 15-24 lata – 7,5% (przed rokiem odpowiednio: 18,0% i 7,3%).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Wykres 25. **Wskaźnik zatrudnienia**
Chart 25. Employment rate

Wskaźnik zatrudnienia zwiększył się w skali roku o 0,4 p. proc. i wyniósł 53,4%. Wzrost poziomu zatrudnienia dotyczył zarówno mężczyzn (o 0,6 p. proc.), jak i kobiet (o 0,5 p. proc.). Przy czym, podobnie jak przed rokiem, wskaźnik zatrudnienia dla kobiet (46,3%) był o 1/4 niższy niż wskaźnik zatrudnienia dla mężczyzn (61,4%). W porównaniu z analogicznym kwartałem 2010 r. odnotowano wzrost wskaźnika o 2,8 p. proc.

Bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

W województwie zmniejszyła się skala bezrobocia. W IV kwartale 2017 r. liczba bezrobotnych liczyła 15 tys. osób i w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku zmniejszyła się o 3 tys. (tj. o 16,7%). Spadek dotyczył zarówno bezrobotnych mężczyzn (o 11,1%), jak i bezrobotnych kobiet (o 25,0%). W miastach liczba bezrobotnych była niższa o 36,4%, na wsi nie uległa zmianie.

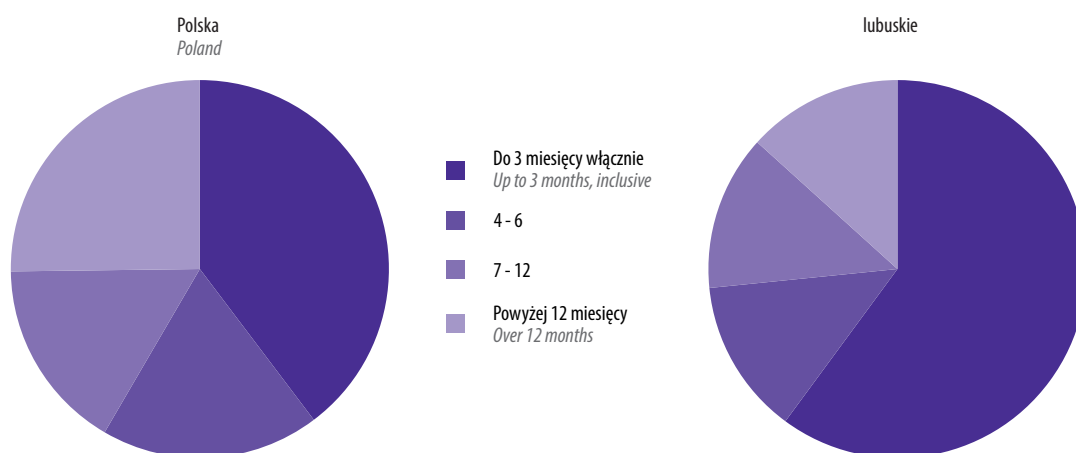
Uwzględniając strukturę wieku bezrobotnych, 1/3 ogółu bezrobotnych była w wieku poniżej 25 lat. (Bezrobotni w pozostałych grupach wieku liczyli mniej niż 5 tys. osób i nie mogą być prezentowani ze względu na wysoki losowy błąd próby).

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2017 r. wyniósł 6,6 miesiąca, tj. o 2,3 miesiąca krócej niż przed rokiem. Dla porównania w kraju poszukiwanie pracy trwało przeciętnie 10,7 miesiąca. W omawianym kwartale częściej niż co dziesiąta osoba (13,3%) była długotrwale bezrobotna, tzn. poszukiwała pracy dłużej niż rok (16,7% przed rokiem). W kraju odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy wyniósł 25,2%.

Wykres 26.
Chart 26.

Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w 2017 r.

Unemployment Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment in 2017

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

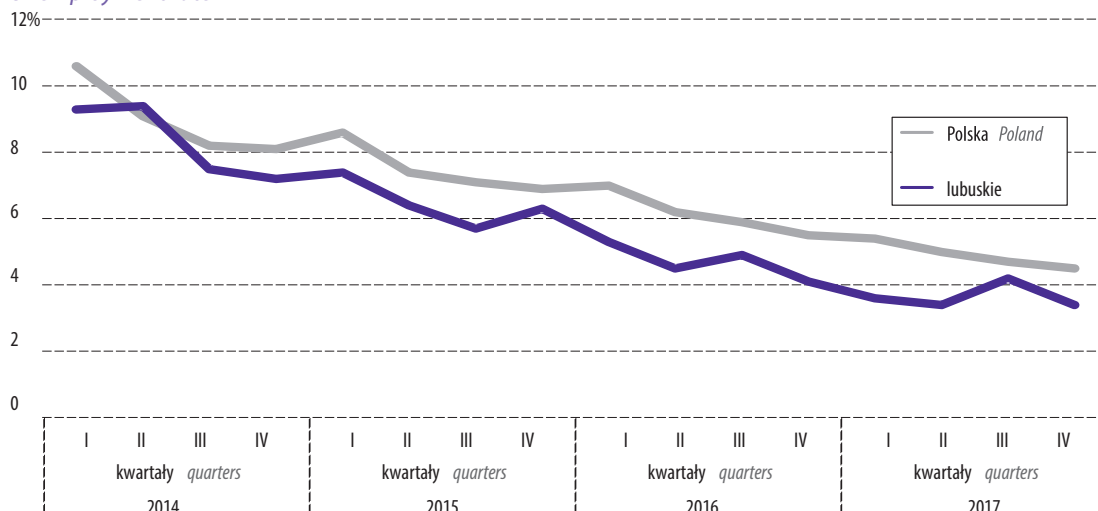
Stopa bezrobocia w IV kwartale 2017 r. ukształtowała się na poziomie 3,4% i była o 0,7 p. proc. niższa w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku (w kraju wyniosła 4,5%). Wyraźny spadek skali bezrobocia (o 6,0 p. proc.) obserwuje się w porównaniu z IV kwartałem 2010 r., kiedy bezrobocie wynosiło 9,4%.

Udział bezrobotnych kobiet w liczbie ludności aktywnej zawodowo wyniósł 3,0% i był niższy niż udział mężczyzn (3,3%). W skali roku bezrobocie obniżyło zarówno dla kobiet, jak i dla mężczyzn, odpowiednio, o 1,0 i 0,4 p. proc. Uwzględniając miejsce zamieszkania, w miastach bezrobocie obniżyło się o 1,5 p. proc. do 2,4%, natomiast na wsi wzrosło o 0,1 p. proc. do 4,5%.

W IV kwartale 2017 r. zbiorowość osób biernych zawodowo liczyła 358 tys. osób i stanowiła 44,7% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej. W porównaniu z IV kwartałem 2016 r. udział biernych zawodowo zmalał nieznacznie (44,8%). Podobnie jak przed rokiem, większość (60,6%) tych osób stanowiły kobiety. Głównym powodem niewykonywania i nieposzukiwania pracy było pobieranie świadczenia emerytalnego – 50,6% ogółu biernych zawodowo (wobec 46,5% przed rokiem). Kolejne najczęstsze przyczyny niepodjęcia pracy to nauka oraz uzupełnianie kwalifikacji, a także choroba lub niesprawność – po ok. 15,0% (wobec 16,0% przed rokiem). Obowiązki rodzinne wskazało ok. 10,0% osób (podobnie jak przed rokiem). Odsetek zniechęconych bezskutecznością poszukiwania pracy wyniósł 1,4% (wobec 3,6% przed rokiem).

Wykres 27.
Chart 27.

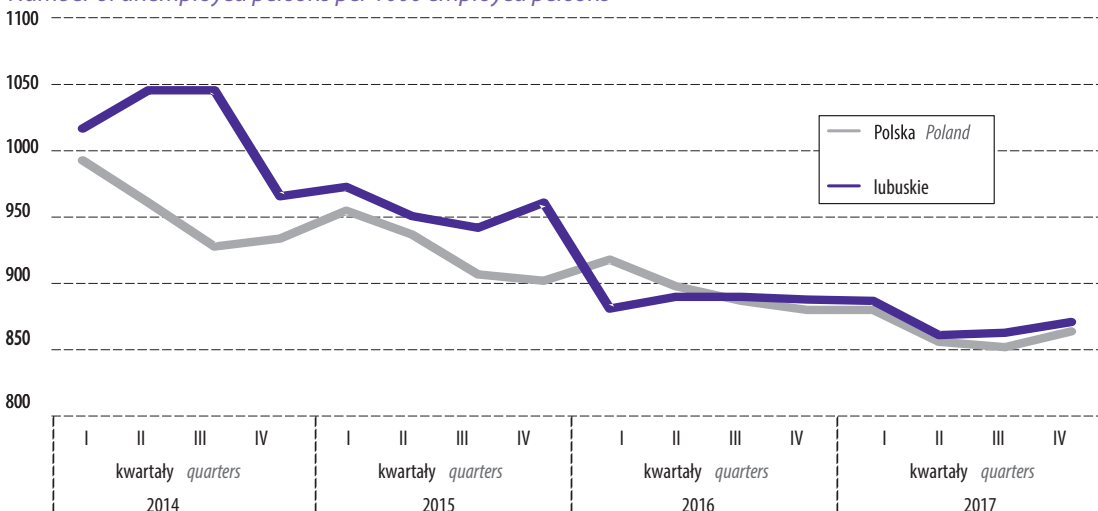
Stopa bezrobocia
Unemployment rate

W IV kwartale 2017 r. na 1000 pracujących przypadało 871 osób niepracujących (bezrobotni i bierni zawodowo), w porównaniu z 888 osób w 2016 r. i 977 w 2010 r. W omawianym kwartale, w skali całego kraju wskaźnik obciążenia był niższy i wynosił 864 osoby niepracujące (w przeliczeniu na 1000 pracujących).

Wykres 28.
Chart 28.

Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących
Number of unemployed persons per 1000 employed persons

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnalne,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego”, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Wynagrodzenia Wages and Salaries

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

W 2017 r. w województwie lubuskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 3900,90 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 6,7% (wobec wzrostu o 6,1% w 2016 r. i o 4,2% w 2015 r.).

W kraju notowano wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia o 5,9% do poziomu 4530,47 zł (po wzroście w 2016 r. o 3,8%).

Tablica 9.
Table 9.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw

Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector

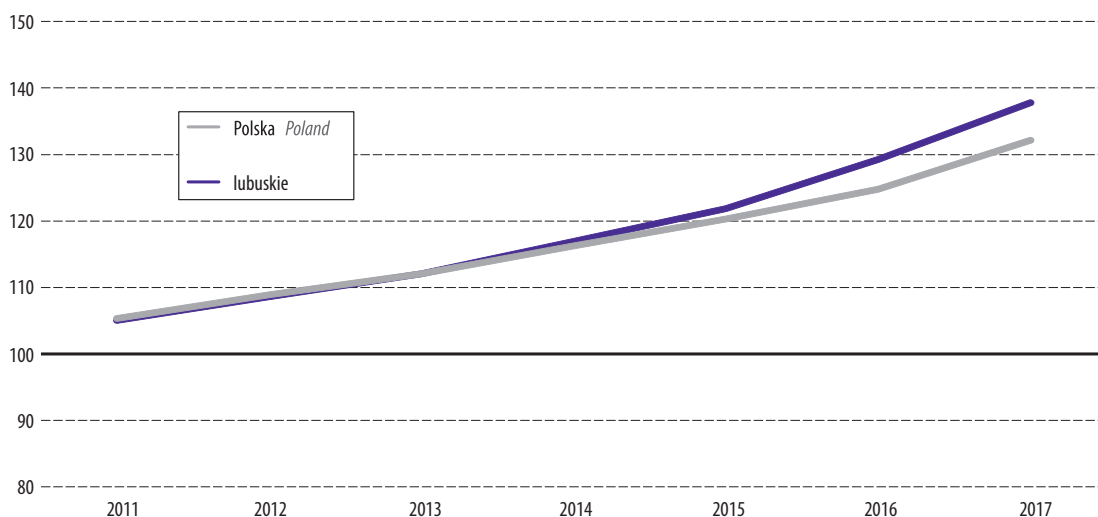
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017		
				w złotych <i>in zł</i>		
				2010=100	2016=100	
Polska <i>Poland</i>	3429,64	4121,41	4277,03	4530,47	132,1	105,9
Woj. lubuskie <i>Lubuskie voivodship</i>	2830,76	3447,08	3657,36	3900,90	137,8	106,7
m./city Gorzów Wlkp.	2821,39	3285,44	3485,68	3712,59	131,6	106,5
m./city Zielona Góra ^a	2892,75	3368,28	3578,03	3779,39	x	105,6

Wykres 29.

Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw (przeciętna 2010 = 100)

Chart 29.

Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector (average 2010 = 100)

Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w skali roku odnotowano w większości sekcji, w tym m.in. w przedsiębiorstwach zajmujących się informacją i komunikacją (o 29,9%), administrowaniem i działalnością wspierającą (o 17,3%), budownictwem (o 9,6%), handlem; naprawą pojazdów samochodowych (o 9,0%), przetwórstwem przemysłowym (o 7,7%), dostawą wody, gospodarowaniem ściekami i odpadami; rekultywacją (o 5,6%), obsługą rynku nieruchomości (o 3,7%) oraz transportem i gospodarką magazynową (o 2,6%).

Tablica 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubuskim

Table 10. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in Lubuskie voivodship

Wyszczególnienie Specification	2016				2017				w zł in zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 the same period of the previous year=100								
Ogółem Total	105,0	105,9	106,1	106,1	106,5	106,9	106,4	106,7	4660,71
w tym: of which:									
Przemysł Industry	105,2	105,9	106,1	106,2	106,9	107,7	107,5	107,7	5114,75
w tym: of which:									
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	105,4	106,1	106,3	106,4	107,0	107,7	107,5	107,7	4644,86
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities ^Δ	102,5	103,2	103,4	104,8	107,2	106,6	106,4	105,6	4264,54
Budownictwo Construction	97,8	101,0	101,7	100,8	110,7	110,4	109,7	109,6	4885,41
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	106,0	106,5	107,5	107,4	109,8	111,3	109,1	109,0	4053,62
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	110,5	110,2	111,8	111,4	104,8	104,0	103,1	102,6	3729,65
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	105,4	109,8	109,9	112,2	101,7	100,9	100,3	99,6	3509,32
Informacja i komunikacja Information and communication	118,4	117,5	103,7	103,9	130,4	129,7	130,2	129,9	7507,84
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities ^Δ	104,5	104,8	105,3	102,9	102,6	103,9	102,7	103,7	4694,16
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities ^Δ	107,6	107,2	106,5	107,3	114,5	114,7	116,9	117,3	5996,50

W omawianym roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto przewyższające średnie wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w województwie notowano m.in. w sekcji: informacja i komunikacja (o 91,5%), a także w: przetwórstwie przemysłowym (o 7,4%) oraz obsłudze rynku nieruchomości (o 0,6%). Niższe miesięczne wynagrodzenie w stosunku do średniego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie zarejestrowano m.in. w przedsiębiorstwach prowadzących działalność w zakresie admi-

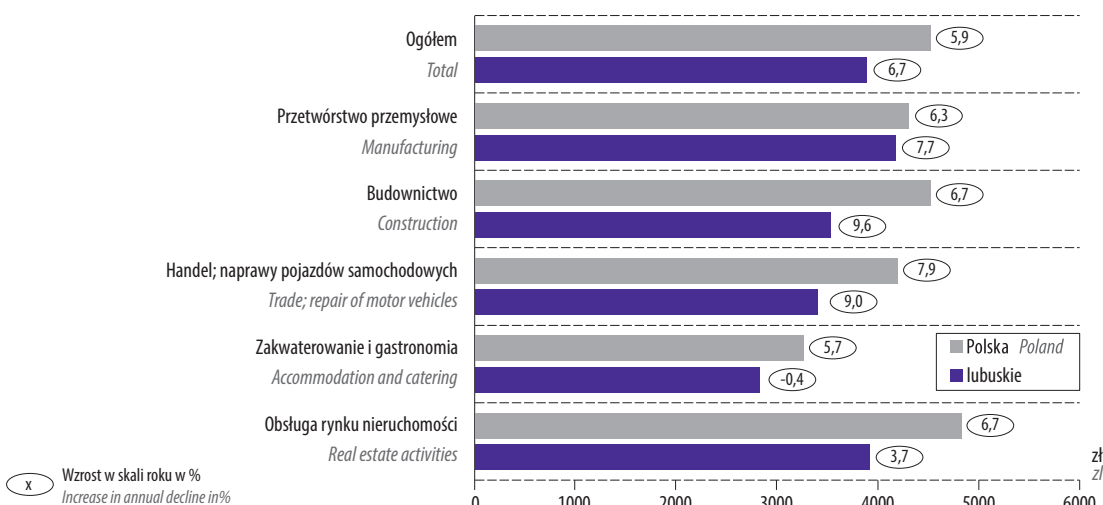
nistrowania i działalności wspierającej (o 35,1%), zakwaterowania i gastronomii (o 27,4%), transportu i gospodarki magazynowej (o 14,0%), handlu; naprawy pojazdów samochodowych (o 12,7%), budownictwa (o 9,3%) oraz dostawy wody, gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacji (o 1,4%).

W 2017 r. zatrudnieni w sektorze przedsiębiorstw w województwie lubuskim przepracowali średnio w roku 225,0 mln godzin, tj. o 6,0% więcej niż w roku poprzednim. Największą liczbę godzin przepracowanych notowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe (120,5 mln godzin, tj. 53,6% ogółu), handel, naprawa pojazdów samochodowych (31,5 mln, tj. 14,0%) oraz transport i gospodarka magazynowa (19,5 mln, tj. 8,7%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw wyniósł 149 godzin, tj. o 2 godziny więcej niż przed rokiem.

Wykres 30. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach w 2017 r.

Chart 30. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector by selected sections in 2017

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2017 r. wyniosło 26,10 zł i w skali roku wzrosło o 5,2%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w sekcjach: informacja i komunikacja oraz przetwórstwo przemysłowe (odpowiednio 50,59 zł i 28,12 zł), a najniższe w jednostkach prowadzących działalność w zakresie administrowania i działalności wspierającej oraz zakwaterowania i gastronomii (odpowiednio 17,04 zł i 18,22 zł).

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego”,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego”, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Świadczenia społeczne

Social benefits

W województwie lubuskim w 2017 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów była nieco wyższa niż przed rokiem. Zmiana populacji beneficjentów ZUS-u i KRUS-u była wynikiem braku stabilności ich liczby w kolejnych okresach narastających omawianego roku. Na kierunek zmian w populacji emerytów i rencistów, zachodzących w skali roku, wpływ miała w głównej mierze rosnąca w poszczególnych okresach 2017 r. zbiorowość osób pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS, przy nieznacznie, jednak systematycznie, obniżającej się liczbie rolników indywidualnych.

W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia ogółem wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W 2017 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ogółem w województwie lubuskim wyniosła 216,9 tys. osób. W ciągu roku liczba ta zwiększyła się o 1,1 tys. osób, tj. o 0,5%, przy wzroście w Polsce wynoszącym 0,3%.

Począwszy od 2010 r., w którym wystąpił wzrost liczby świadczeniobiorców emerytur i rent, w kolejnych latach zaobserwowano zmniejszanie się omawianej zbiorowości, początkowo o 5,7 tys. osób (o 2,5%) w 2011 r. do 12,2 tys. (o 5,3%) w 2017 r. Dynamika spadku w kraju była mniejsza – w 2017 r. wypłacano przeciętnie o 3,8% mniej świadczeń niż w 2010 r.

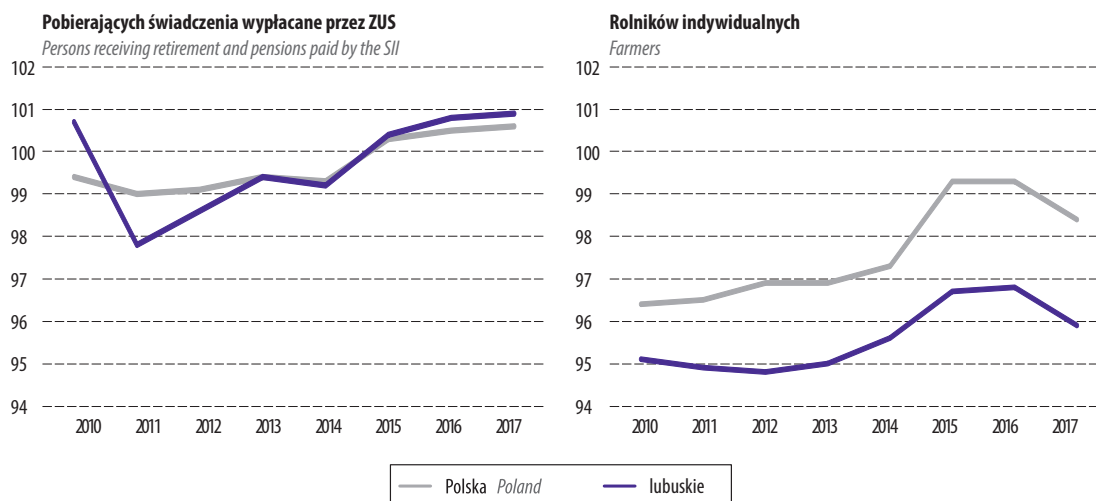
Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – OFE.

W 2017 r. co piąty mieszkaniec województwa lubuskiego (21,3%) był emerytem lub rencistą (w kraju odsetek ten wynosił 22,2% ogółu ludności). Udział Lubuszan pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w ogólnej liczbie świadczeniobiorców w Polsce wyniósł 2,5% (15. miejsce w kraju) i w porównaniu z 2016 r. nie uległ zmianie. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa lubuskiego stanowili 2,7% populacji emerytów i rencistów kraju, a pod względem liczby wypłat z KRUS województwo lubuskie zajmowało ostatnią lokatę (z udziałem 1,5%).

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

W 2017 r. emerytury i renty finansowane przez ZUS otrzymywało 199,8 tys. osób (19,7% mieszkańców województwa lubuskiego), tj. o 0,9% więcej niż przed rokiem. Na przestrzeni ostatnich lat liczebność omawianej grupy systematycznie obniżała się. Jej spadek w porównaniu z 2010 r. wyniósł od 2,2% w 2011 r. do 4,2% w 2013 r. i 5,0% w 2014 r., by w latach 2016 – 2017 osiągnąć nieco wyższy poziom, jako że spadek w porównaniu z 2010 r. wyniósł wówczas odpowiednio: 3,8% i 2,9%.

Wykres 31.
 Chart 31.

Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów
Indices of average monthly number of retirees and pensioners

Tablica 11.
 Table 11.

Świadczenia społeczne
Social benefits

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017		
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>			2010 =100	2016 =100	
Polska <i>Poland</i>						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average monthly number of retirees and pensioners in thous.</i>	8866,0	8476,9	8507,2	8533,5	96,2	100,3
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS ^a <i>receiving benefits paid by the SII^a</i>	7491,4	7273,8	7312,8	7358,2	98,2	100,6
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	1374,7	1203,2	1194,4	1175,3	85,5	98,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł <i>Average gross monthly retirement pay and pension paid by the SII in zł</i>	1588,95	1980,96	2018,48	2072,44	130,4	102,7
w tym emerytura <i>of which retirement pay</i>	1698,35	2096,55	2131,70	2182,45	128,5	102,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł <i>Average gross monthly retirement pay and pension of farmers in zł</i>	954,68	1179,63	1182,83	1200,00	125,7	101,5
w tym emerytura <i>of which retirement pay</i>	996,18	1209,81	1210,30	1221,69	122,6	100,9

a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych a wypłacanymi przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwo Sprawiedliwości w przypadku łączenia uprawnień z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także z wypłatami świadczeń rolnych finansowanymi z Funduszu Emerytalno-Rentowego a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS (nieuwzględnionymi w województwie).

a Including accident pensions financed from the Social Insurance Fund and paid by the Ministry of National Defense, the Ministry of Interior and the Ministry of Justice in the case of combining entitlements with pensions financed from the budget of the Ministry of National Defense, Ministry of the Interior and the Ministry of National Defense, and with payments of agricultural benefits financed from the Retirement-Pension Fund and paid by the Ministry of Defense, Ministry of the Interior and Ministry of Foreign Affairs (not included in the voivodship).

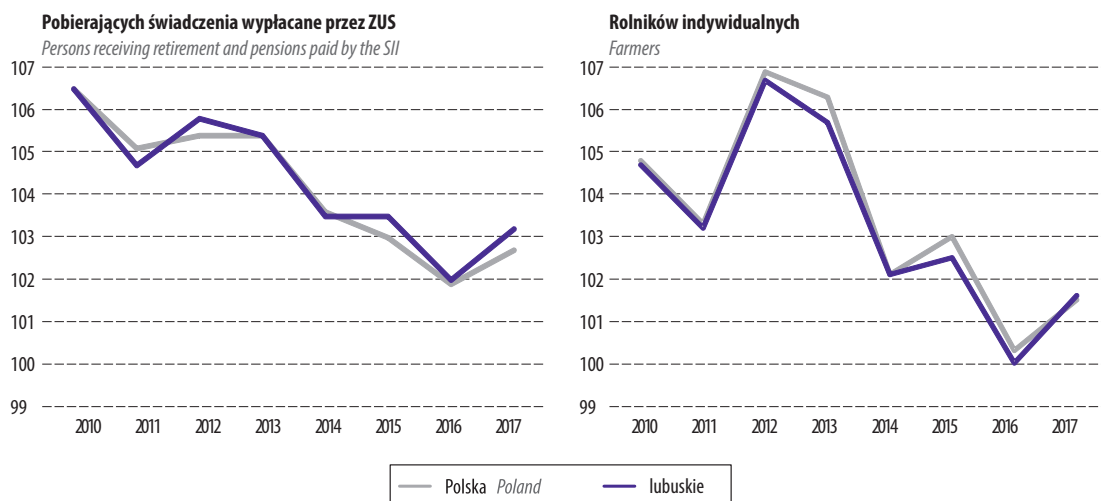
Tablica 11. Świadczenia społeczne (dok.)
 Table 11. Social benefits (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017		
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				2010 =100	2016 =100
woj. lubuskie <i>Lubuskie voivodship</i>						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average monthly number of retirees and pensioners in thous.</i>	229,1	214,8	215,7	216,9	94,7	100,5
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS ^a <i>receiving benefits paid by the SII^a</i>	205,9	196,4	198,0	199,8	97,1	100,9
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	23,2	18,4	17,8	17,0	73,4	95,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł <i>Average gross monthly retirement pay and pension paid by the SII in zł</i>	1447,41	1810,13	1845,46	1905,03	131,6	103,2
w tym emerytura <i>of which retirement pay</i>	1562,17	1916,33	1949,10	2005,06	128,4	102,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł <i>Average gross monthly retirement pay and pension of farmers in zł</i>	1084,18	1319,74	1319,19	1339,93	123,6	101,6
w tym emerytura <i>of which retirement pay</i>	1154,36	1394,78	1393,75	1410,42	122,2	101,2

a łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych a wypłacanymi przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwo Sprawiedliwości w przypadku łączenia uprawnień z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także z wypłatami świadczeń rolnych finansowanymi z Funduszu Emerytalno-Rentowego a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS (nieuwzględnionymi w województwie).

a Including accident pensions financed from the Social Insurance Fund and paid by the Ministry of National Defense, the Ministry of Interior and the Ministry of Justice in the case of combining entitlements with pensions financed from the budget of the Ministry of National Defense, Ministry of the Interior and the Ministry of National Defense, and with payments of agricultural benefits financed from the Retirement-Pension Fund and paid by the Ministry of Defense, Ministry of the Interior and Ministry of Foreign Affairs (not included in the voivodship).

Wykres 32. Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto
 Chart 32. Indices of average monthly number of retirees and pensioners

Tablica 12. Świadczenia społeczne w województwie lubuskim
 Table 12. Social benefits in lubuskie voivodship

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding period of previous year=100</i>							
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average monthly number of retirees and pensioners in thous.</i>	215,4	215,6	215,6	215,7	216,1	216,1	216,1	216,9
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	100,4	100,4	100,4	100,5	100,3	100,2	100,2	100,5
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS <i>receiving benefits paid by the SII</i>	197,4	197,6	197,8	198,0	198,8	198,9	198,9	199,8
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	100,6	100,7	100,7	100,8	100,7	100,7	100,6	100,9
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	18,0	17,9	17,9	17,8	17,3	17,2	17,1	17,0
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	97,4	97,3	97,0	96,8	95,8	95,7	95,9	95,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł: <i>Average gross monthly retirement pay and pension in zł:</i>								
wypłacana przez ZUS <i>paid by the SII</i>	1834,24	1838,06	1842,13	1845,46	1869,58	1880,06	1886,80	1905,03
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	103,0	102,4	102,1	102,0	101,9	102,3	102,4	103,2
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	1318,43	1319,04	1319,27	1319,19	1327,47	1337,96	1339,13	1339,93
analogiczny okres poprzedniego roku=100 <i>corresponding period of previous year=100</i>	101,3	100,0	100,0	100,0	100,7	101,4	101,5	101,6

Po systematycznym wzroście liczby emerytów przy jednoczesnym spadku liczby rencistów, w latach 2011-2012 liczba emerytów obniżała się, by następnie zacząć rosnąć, osiągając w 2017 r. poziom 138,5 tys. osób, tj. więcej zarówno w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. (o 6,0%) jak i w stosunku do roku poprzedniego (o 2,9%). Postępujący regres liczby świadczeń pobieranych z tytułu niezdolności do pracy spowodował jej obniżenie w 2017 r. do poziomu 30,3 tys., tj. mniej o 30,0% w porównaniu z 2010 r., a także mniej w stosunku do 2016 r. (o 5,4%, przy spadku w kraju wynoszącym 6,2%).

W 2017 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, liczba osób pobierających renty rodzinne uległa umiarkowanej zmianie (zanotowano spadek o 1,1%).

Najlichnieszą grupą świadczeniobiorców ZUS byli emerycy (69,3% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (15,2%).

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy. Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

W 2017 r. we wszystkich kategoriach osób, dla których dochodem była emerytura lub renta wypłacana z rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych (KRUS) zanotowano spadek liczby świadczeń w porównaniu z poprzednim rokiem. Emerytury i renty rolnicze w 2017 r. pobierało 17,0 tys. osób (o 4,1% mniej niż przed rokiem i o 26,6% mniej w porównaniu z 2010 r.). W Polsce liczba świadczeniobiorców KRUS obniżyła się w skali roku o 1,6%. W województwie lubuskim w ciągu ostatniego roku największy spadek (o 4,7%) zaobserwowano w przypadku osób otrzymujących emerytury, natomiast zbiorowość beneficjentów rent rodzinnych obniżyła się o 0,2%. W strukturze osób, których dochodami były wypłaty z KRUS przeważali emerycy – 75,3%, renciści otrzymujący renty z tytułu niezdolności do pracy stanowili 21,0%, a osoby pobierające renty rodzinne miały najniższy udział, stanowiły 3,7% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

W 2017 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1905,03 zł i była wyższa o 3,2% niż przed rokiem (w kraju wzrosła o 2,7%). Analogiczne świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1339,93 zł, wzrastając w ciągu roku o 1,6%, przy 1,5% średnim wzroście w Polsce.

W ostatnich latach obserwuje się tendencję wzrostową w przypadku wartości wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. W latach 2010-2011 szybciej rosła jednakże przeciętna emerytura i renta wypłacana przez ZUS aniżeli to samo świadczenie z KRUS. Od 2012 r. tendencja ta zmieniła się na korzyść wysokości świadczeń wypłacanych rolnikom indywidualnym, by od 2014 r. zmienić kierunek i powrócić do stanu sprzed trzech lat, wobec czego w 2017 r. przyrost wypłat z ZUS w województwie lubuskim był odpowiednio o 1,6 p. proc. wyższy niż w przypadku świadczeń z KRUS. Analizując poszczególne kategorie świadczeń, największy wzrost w ciągu ostatniego roku w województwie lubuskim odnotowano w przypadku rolniczej renty rodzinnej (o 7,8%). W kraju najwyższy wzrost (o 8,8%) odnotowano w wysokości przeciętnej renty rodzinnej także wypłacanej przez KRUS.

W 2017 r. wysokość świadczeń wypłacanych przez ZUS kształtowała się w województwie lubuskim poniżej średniej krajowej i stanowiła 91,9% tej wartości. Pod względem wysokości przeciętnej emerytury i renty brutto województwo lubuskie zajmowało jedenaste miejsce w kraju. Analogiczne świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych, podobnie jak w latach poprzednich, było jednym z wyższych w Polsce (stanowiło 111,7% średniej krajowej) i lokowało województwo lubuskie na drugim miejscu, po województwie śląskim. W przypadku kategorii wypłat realizowanych przez KRUS odnotowano dodatnie odchylenia od średniej krajowej od 15,4 p. proc przy emeryturach, do 0,4 p. proc w przypadku rent rodzinnych. Poszczególne rodzaje świadczeń z ZUS-u były niższe od średniej krajowej we wszystkich kategoriach: renty rodzinne o 8,7%, emerytury o 8,1%, a renty z tytułu niezdolności do pracy o 2,4%.

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie lubuskim znajdują się w publikacji udostępnionej na stronie internetowej Urzędu: „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego”, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Ceny Prices

W 2017 r. w województwie lubuskim ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim. Tempo wzrostu cen było wyższe niż przeciętnie w kraju. Przyspieszenie dynamiki cen w skali roku obserwowano m.in. w grupie towarów i usług związanych z żywnością i napojami bezalkoholowymi, mieszkaniem oraz transportem.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. - COICOP/HICP).

Tablica 13.
Table 13.

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych Price indices of consumer goods and services

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>			
	Polska <i>Poland</i>			
Ogółem <i>Total</i>	102,6	99,1	99,4	102,0
Żywność i napoje bezalkoholowe <i>Food and non-alcoholic beverages</i>	102,7	98,3	100,8	104,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe <i>Alcoholic beverages and tobacco</i>	105,3	101,2	100,7	101,0
Odzież i obuwie <i>Clothing and footwear</i>	96,2	95,2	95,6	94,8
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii <i>Housing, water, electricity, gas and other fuels</i>	103,8	100,7	99,3	101,9
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego <i>Furnishings, household equipment and routine household maintenance</i>	101,2	99,7	99,9	100,3
Zdrowie <i>Health</i>	102,9	101,9	99,2	101,2
Transport <i>Transport</i>	106,2	91,1	95,4	103,8
Rekreacja i kultura <i>Recreation and culture</i>	99,7	101,1	98,1	101,4
Edukacja <i>Education</i>	102,7	101,7	100,8	101,2

Tablica 13.
Table 13.

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Price indices of consumer goods and services (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>			
woj. lubuskie <i>Lubuskie voivodship</i>				
Ogółem <i>Total</i>	102,8	99,6	99,8	102,2
Żywność i napoje bezalkoholowe <i>Food and non-alcoholic beverages</i>	102,6	98,9	101,0	103,8
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe <i>Alcoholic beverages and tobacco</i>	105,6	101,5	100,4	101,6
Odzież i obuwie <i>Clothing and footwear</i>	96,9	97,0	97,9	97,9
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii <i>Housing, water, electricity, gas and other fuels</i>	103,9	101,7	100,1	101,6
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego <i>Furnishings, household equipment and routine household maintenance</i>	102,0	99,8	100,1	100,8
Zdrowie <i>Health</i>	103,1	102,7	98,9	102,6
Transport <i>Transport</i>	107,5	90,7	95,1	102,2
Rekreacja i kultura <i>Recreation and culture</i>	101,8	100,9	98,6	101,7
Edukacja <i>Education</i>	101,7	100,9	100,9	101,3

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie lubuskim w 2017 r. w odniesieniu do roku poprzedniego były wyższe o 2,2% (w kraju o 2,0%).

Największy wzrost cen odnotowano w grupie żywność i napoje bezalkoholowe (o 3,8%). Wyższe niż rok wcześniej były ceny towarów i usług związanych ze zdrowiem (o 2,6%), z transportem (o 2,2%), rekreacją i kulturą (o 1,7%) oraz w usługach związanych z edukacją (o 1,3%). Podobne tendencje obserwowano w skali kraju, gdzie zanotowano jednak nieco większy wzrost cen żywności i napoi bezalkoholowych oraz w transporcie, a mniejszy wzrost cen w usługach z zakresu zdrowia oraz w grupie napoje i wyroby tytoniowe.

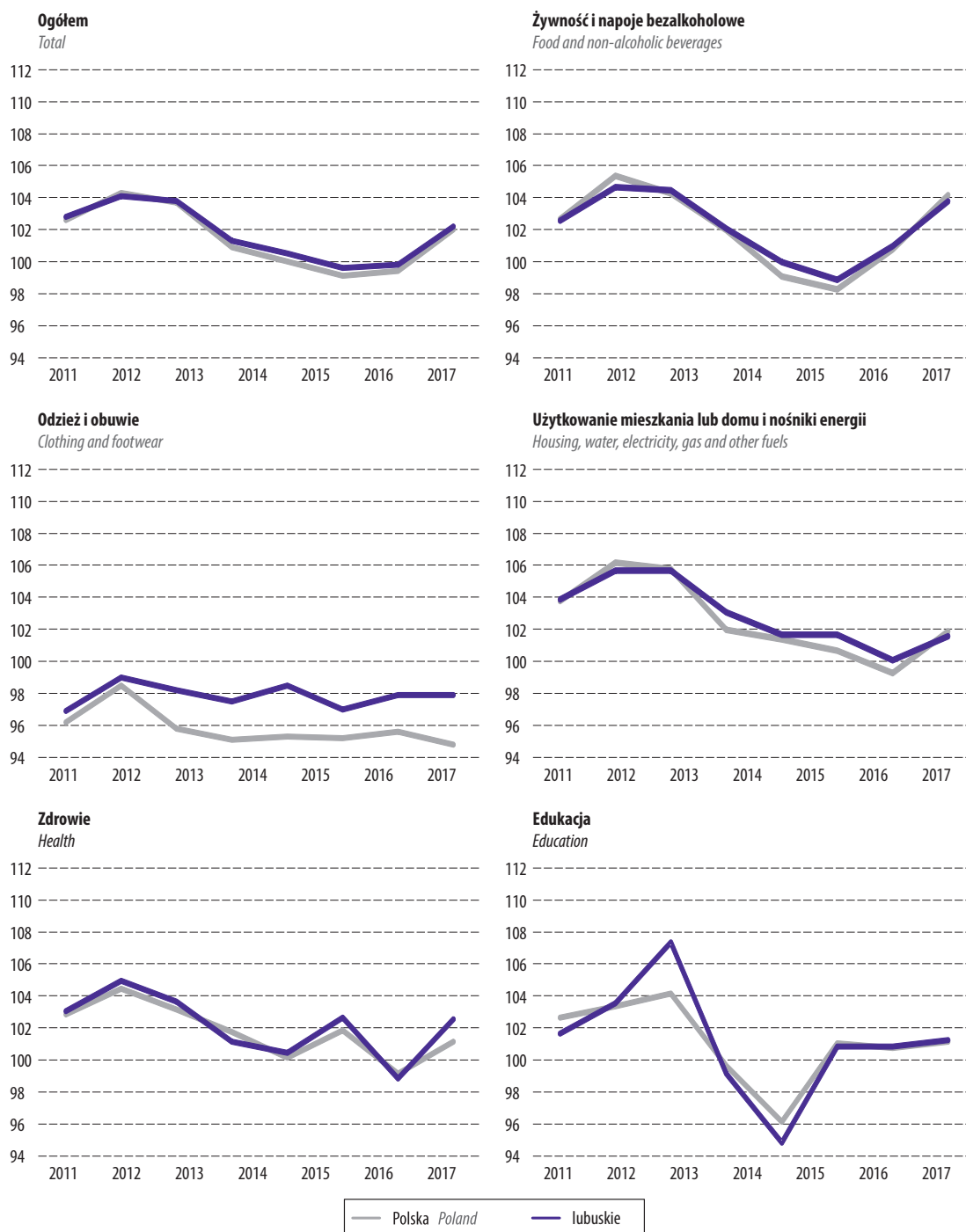
Analizując okresy kwartalne 2017 r. w relacji do analogicznych okresów roku poprzedniego odnotowano wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych we wszystkich kwartałach (w I kwartale o 2,2% w II i III o 2,0%, oraz w IV kwartale o 2,4%). We wszystkich kwartałach zaobserwowano wzrost cen towarów i usług niemal we wszystkich grupach. Wyjątkiem była grupa artykułów związana z odzieżą i obuwem, która odnotowywała spadki cen (największy w III kwartale – o 3,2%). W IV kwartale notowano najwyższy w ciągu roku wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych (o 5,4%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów i usług były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu.

W grudniu 2017 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego największe zmiany cen wystąpiły w grupie artykułów żywnościowych. W województwie lubuskim najbardziej wzrosła cena masła o zawartości tłuszczu 82,5% (o 35,8%), ziemniaków (o 15,0%), oraz chleba pszenno-żytniego

(o 9,7%). Mniej niż przed rokiem płacono m.in. za cukier (o 10,9%), cebulę (o 3,1%), mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l (o 1,5%). Wśród usług konsumpcyjnych wzrosła cena wizyty u lekarza specjalisty (o 14,8%). W skali roku wzrosła cena strzyżenia włosów męskich (o 6,0%), podzielenia obuwia męskiego (o 3,9%), oraz oczyszczenie chemicznego garnituru męskiego 2-częściowego (o 2,2%). Natomiast niższa niż przed rokiem była cena benzyny bezołowiowej (o 1,3%).

Wykres 33. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100)
Chart 33. Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)

Tablica 14.
Table 14.

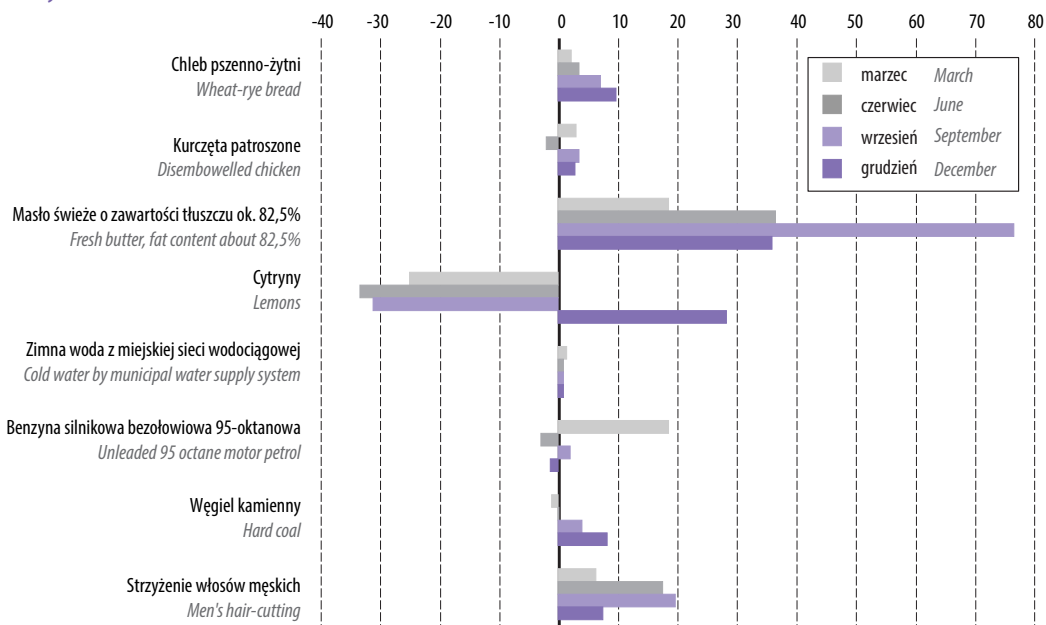
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie lubuskim
Price indices of consumer goods and services in lubuskie voivodship

Wyszczególnienie Specification	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year = 100							
Ogółem Total	99,6	99,5	99,7	100,5	102,2	102,0	102,0	102,4
Żywność i napoje bezalkoholowe Food and non-alcoholic beverages	100,7	101,0	101,2	101,1	102,9	102,7	104,4	105,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe Alcoholic beverages and tobacco	100,3	100,5	100,1	100,7	101,5	101,1	102,2	101,7
Odzież i obuwie Clothing and footwear	97,1	98,3	97,5	98,8	98,5	98,6	96,8	97,6
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii Housing, water, electricity, gas and other fuels	100,5	99,9	99,9	100,1	101,2	101,7	101,7	101,9
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego Furnishings, household equipment and routine household maintenance	99,3	99,8	100,6	100,7	101,7	101,0	100,1	100,3
Zdrowie Health	99,4	99,5	98,4	98,2	102,0	101,8	102,8	103,7
Transport Transport	92,2	92,9	94,0	101,7	108,4	102,4	99,2	99,2
Rekreacja i kultura Recreation and culture	99,2	96,9	99,0	99,3	98,8	103,1	102,4	102,5
Edukacja Education	100,8	100,9	101,0	101,0	100,6	100,6	101,0	103,0

Wykres 34.
Chart 34.

Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie lubuskim w 2017 r. (rok poprzedni = 100)

Annual changes in prices of selected consumer goods and services in lubuskie voivodship in 2016 (previous year = 100)

Tablica 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu
 Table 15. Average retail prices of selected consumer goods and services in december

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	
	w złotych in zł				2016 =100
Polska Poland					
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg Wheat-rye bread – per 0,5 kg	2,08	2,21	2,21	2,31	104,5
Mięso wieprzowe bez kości – schab środkowy (w latach 2010 i 2016 – schab środkowy z kością) – za 1 kg Pork meat boneless – centre loin (in 2010 and 2010 — centre loin bone-in – per kg	13,68	13,79	14,61	17,30	x
Kurczęta patroszone – za 1 kg Disembowelled chicken – per kg	5,96	6,60	6,45	7,11	110,2
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg Pork ham, boiled – per kg	21,65	24,01	24,96	26,26	105,2
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l Cows' milk, fat content 3—3,5% – per l	2,67	2,80	2,78	2,78	100,0
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g Fresh butter, fat content about 82,5% – per 200 g	4,27	3,98	4,90	6,75	137,8
Cebula – za 1 kg Onions – per kg	2,25	2,20	1,76	2,01	114,2
Ziemniaki – za 1 kg Potatoes – per kg	1,43	1,19	0,98	1,13	115,3
Cukier biały kryształ – za 1 kg White sugar, crystallized – per kg	2,94	2,44	3,17	2,62	82,6
Sok jabłkowy – za 1 l Apple juice – per l	3,64	3,63	3,57	3,60	100,8
Garnitur męski 2-częściowy, tkaniny z udziałem wełny (w 2010 r. – z elanowełny) – za 1 kpl Men's suit, fabric of wool (in 2010 – from polyester staple fibres and wool – per set	467,17	662,30	658,97	665,00	100,9
Półbuty skórzane męskie na podszewie nie skórzanej – za 1 parę Leather men's low shoes with non-leather sole — per pair	164,09	197,64	199,02	202,07	101,5
Proszek do prania – za 280 g (w 2010 r. – za 400 g) Washing powder – per 280 g (in 2010 – per 400 g)	4,43	5,33	5,45	5,48	100,6
Ciepła woda – za 1 m3 Warm water – per m3	17,89	21,68	21,79	21,69	99,5
Wizyta u lekarza specjalisty Consultation of a specialist doctor	69,63	90,26	93,93	100,85	107,4
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy Regular ticket for travelling by intra-urban bus	2,23	2,71	2,71	2,71	100,0
Bilet normalny do kina Regular cinema ticket	15,23	18,39	19,02	19,58	102,9

Tablica 15. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)
Table 15. Average retail prices of selected consumer goods and services (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	
	w złotych in zł				2016 =100
woj. lubuskie Lubuskie voivodship					
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg Wheat-rye bread – per 0,5 kg	1,95	2,25	2,27	2,49	109,7
Mięso wieprzowe bez kości – schab środkowy (w latach 2010 i 2016 – schab środkowy z kością) – za 1 kg Pork meat boneless – centre loin (in 2010 and 2010 – centre loin bone-in – per kg	12,97	13,97	14,59	17,78	x
Kurczęta patroszone – za 1 kg Disembowelled chicken – per kg	5,85	7,03	7,06	7,26	102,8
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg Pork ham, boiled – per kg	22,49	24,20	26,64	28,17	105,7
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l Cows' milk, fat content 3–3,5% – per l	2,58	2,70	2,69	2,65	98,5
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g Fresh butter, fat content about 82,5% – per 200 g	4,08	4,06	4,77	6,48	135,8
Cebula – za 1 kg Onions – per kg	2,37	2,45	2,25	2,18	96,9
Ziemniaki – za 1 kg Potatoes – per kg	1,46	1,17	1,07	1,23	115,0
Cukier biały kryształ – za 1 kg White sugar, crystallized – per kg	2,78	2,37	3,13	2,79	89,1
Sok jabłkowy – za 1 l Apple juice – per l	3,65	3,55	3,42	3,65	106,7
Garnitur męski 2-częściowy, tkaniny z udziałem wełny (w 2010 r. – z elanowełny) – za 1 kpl Men's suit, fabric of wool (in 2010 – from polyester staple fibres and wool – per set	463,56	573,70	616,71	562,44	91,2
Półbuty skórzane męskie na podeszwie nie skórzanej – za 1 parę Leather men's low shoes with non-leather sole – per pair	169,75	224,11	224,44	224,55	100,1
Proszek do prania – za 280 g (w 2010 r. – za 400 g) Washing powder – per 280 g (in 2010 – per 400 g)	4,37	5,53	5,57	5,51	98,9
Ciepła woda – za 1 m3 Warm water – per m3	19,29	21,61	21,26	21,25	100,0
Wizyta u lekarza specjalisty Consultation of a specialist doctor	68,89	85,56	90,00	103,33	114,8
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy Regular ticket for travelling by intra-urban bus	2,12	2,62	2,62	2,62	100,0
Bilet normalny do kina Regular cinema ticket	16,17	18,50	18,83	19,43	103,2

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE
AGROMETEOROLOGICAL CONDITIONS

od jesieni 2016 r. do jesieni 2017 r.
from autumn 2016 to autumn 2017

Dogodne warunki atmosferyczne w postaci dostatecznej ilości wilgoci i ciepła w grudniu spowodowały wydłużenie okresu wegetacji roślin i nie stwarzały zagrożenia dla zimujących roślin. Według oceny przewidzianej w lutym na większości plantacji odnotowano dobry stan roślin i pomimo dość ostrej zimy nie zanotowano uszkodzeń, ponieważ w czasie największych mrozów w styczniu i lutym na przeważającym obszarze rośliny przykryte były niewielką warstwą śniegu. Ze względu na małą obsadę roślin na m² do zaorania zakwalifikowano niecałe 2% zasianej powierzchni rzepaku. Warunki atmosferyczne w marcu były na tyle korzystne, że dość wcześnie rozpoczęła się wegetacja roślin. Pszenica ozima, która z powodu suszy siana była jesienią z opóźnieniem, intensywnie krzewiła się, rzepak ozimy był w fazie zielonego pąka, na niektórych polach już w początkowej fazie kwitnienia. Ciepły, z dostateczną ilością opadów marzec spowodował, że wyjątkowo wcześnie zaczęło się również kwitnienie drzew i krzewów owocowych. W niektórych rejonach województwa przy braku okrywy śnieżnej mroźny styczeń spowodował niewielkie uszkodzenia na plantacjach młodych nasadzeń truskawek gruntowych odmian deserowych. Prace polowe w kwietniu przebiegały sprawnie ze względu na sprzyjające warunki atmosferyczne z wyjątkiem połowy kwietnia kiedy zanotowano ujemne temperatury (lokalnie do minus 7°C), które utrzymywały się przez kilka nocy, powodując zahamowanie rozwoju roślin. Wegetacja zbóż w maju przebiegała bez większych zakłóceń. W drugiej połowie maja odnotowano dość wysokie temperatury i praktycznie całkowity brak opadów, który wyraźnie był widoczny w postaci pożółkłych liści roślin na glebach słabszych. Warunki agrometeorologiczne na początku czerwca były sprzyjające wegetacji roślin, jednak intensywne opady pod koniec miesiąca wyrządziły szkody w uprawach w postaci wylegania zbóż oraz nasilenia chorób grzybowych i zarazy ziemniaczanej. Lipiec był najbardziej mokrym miesiącem od ponad 20 lat. Duże ilości opadów uniemożliwiły rozpoczęcie żniw, a zbiory rzepaku ozimego które powinny być zakończone w lipcu zrealizowane były tylko w 50%. Takie warunki atmosferyczne sprzyjały jedynie uprawom kukurydzy oraz buraka cukrowego. Ze względu na bardzo dużą wilgotność gleby oraz częste opady deszczu zebrane ziarno zbóż było gorszej jakości, wilgotność dochodziła do 20% (norma 12-13%). Po okresie żniw, które przebiegały w trudnych warunkach atmosferycznych rolnicy przystąpili do siewu ozimin. Siewy jęczmienia ozimego i rzepaku ozimego zakończone zostały w optymalnych terminach agrotechnicznych, natomiast pozostałych zbóż ozimych były utrudnione z powodu nadmiaru wilgoci w glebie. Zbiory kukurydzy na ziarno, które zwykle zaczynały się we wrześniu, były opóźnione o około 2 tygodnie. Nadmiar opadów spowodował opóźnienie dojrzewania ziarna kukurydzy i nadmierną wilgotność przekraczającą 30% (norma 15%). Utrzymująca się od czerwca intensywność opadów atmosferycznych znacznie przekraczająca średnie wieloletnie doprowadziła do nadmiernego uwilgotnienia gleby. W związku z tym lokalnie tworzyły się rozległe zastoiska wody i podtopienia roślin.

Tablica 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa
 Table 16. Selected data on agriculture

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
Polska Poland				
Plony z 1 ha w dt: Yields per 1 ha in dt:				
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi basic cereals with cereal mixed	35,1	36,7	37,5	.
rzepak i rzepik rape and turnip rape	23,6	28,5	26,8	.
ziemniaki potatoes	219	210,4	285	.
buraki cukrowe sugar beets	484	520	658	.
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych ^a (stan w czerwcu) ^b : Livestock per 100 ha of agricultural land ^a (as of June) ^b :				
bydło cattle	38,6	41,0	41,3	42,0
trzoda chlewna pigs	102,6	80,0	75,6	77,6
owce heep	1,8	1,6	1,6	1,8
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygo-dni) chicken poultry (more than 2 weeks old)	1031,5	1004,6	1175,8	1221,5
Przeciętne ceny skupu w zł: Average procurement prices in zł:				
ziarno pszenicy za 1 dt grain of wheat per dt	59,84	66,83	62,02	66,44
ziarno żyta za 1 dt grain of rye per dt	42,12	51,42	51,73	54,67
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt edible potatoes (excluding early kinds) per dt	50,86	51,15	52,27	52,46
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg animals cattle for slaughter (excluding calves) per kg	4,56	6,02	5,94	6,35
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg animals pigs for slaughter per kg	3,89	4,30	4,68	5,05
mleko krowie za 1 l cows' milk per l	1,07	1,13	1,11	1,39
Ceny na targowiskach w zł: Prices on marketplaces in zł:				
ziarno pszenicy za 1 dt grain of wheat per dt	64,91	75,59	75,11	78,86
ziarno żyta za 1 dt grain of rye per dt	48,58	58,67	59,33	63,23
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt edible potatoes (excluding early kinds) per dt	98,51	83,97	96,02	87,43
prosię na chów za 1 szt. Piglet per head	130,20	154,03	154,62	183,96

a Stan nieostateczny. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.
 a Preliminary data. b In 2010 data of the Agricultural Census.

Tablica 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)
Table 16. Selected data on agriculture (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
<i>woj. lubuskie Lubuskie voivodship</i>				
Plony z 1 ha w dt: <i>Yields per 1 ha in dt:</i>				
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi <i>basic cereals with cereal mixed</i>	35,8	37,4	39,7	.
rzepak i rzepik <i>rape and turnip rape</i>	23,1	29,6	27,3	.
ziemniaki <i>potatoes</i>	202	191	316	.
buraki cukrowe <i>sugar beets</i>	535	582	708	.
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych ^a (stan w czerwcu) ^b : <i>Livestock per 100 ha of agricultural land^a (as of June)^b:</i>				
bydło <i>cattle</i>	16,0	18,9	19,5	21,2
trzoda chlewna <i>pigs</i>	37,7	36,8	38,2	41,9
owce <i>heep</i>	1,0	1,1	1,1	1,2
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygo-dni) <i>chicken poultry (more than 2 weeks old)</i>	980,3	1262,0	1115,2	1201,0
Przeciętne ceny skupu w zł: <i>Average procurement prices in zł:</i>				
ziarno pszenicy za 1 dt <i>grain of wheat per dt</i>	57,48	67,12	62,34	65,76
ziarno żyta za 1 dt <i>grain of rye per dt</i>	40,99	50,82	52,63	54,79
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt <i>edible potatoes (excluding early kinds) per dt</i>	38,47	40,05	57,94	61,24
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg <i>animals cattle for slaughter (excluding calves) per kg</i>	4,27	5,76	5,96	6,41
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg <i>animals pigs for slaughter per kg</i>	3,93	4,26	4,54	4,99
mleko krowie za 1 l <i>cows' milk per l</i>	1,07	1,19	1,13	1,39
Ceny na targowiskach w zł: <i>Prices on marketplaces in zł:</i>				
ziarno pszenicy za 1 dt <i>grain of wheat per dt</i>	81,91	79,92	80,08	79,42
ziarno żyta za 1 dt <i>grain of rye per dt</i>	77,82	55,69	56,63	57,70
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt <i>edible potatoes (excluding early kinds) per dt</i>	108,81	83,97	99,73	106,43

a Stan nieostateczny. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.
a Preliminary data. b In 2010 data of the Agricultural Census.

POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

LIVESTOCK

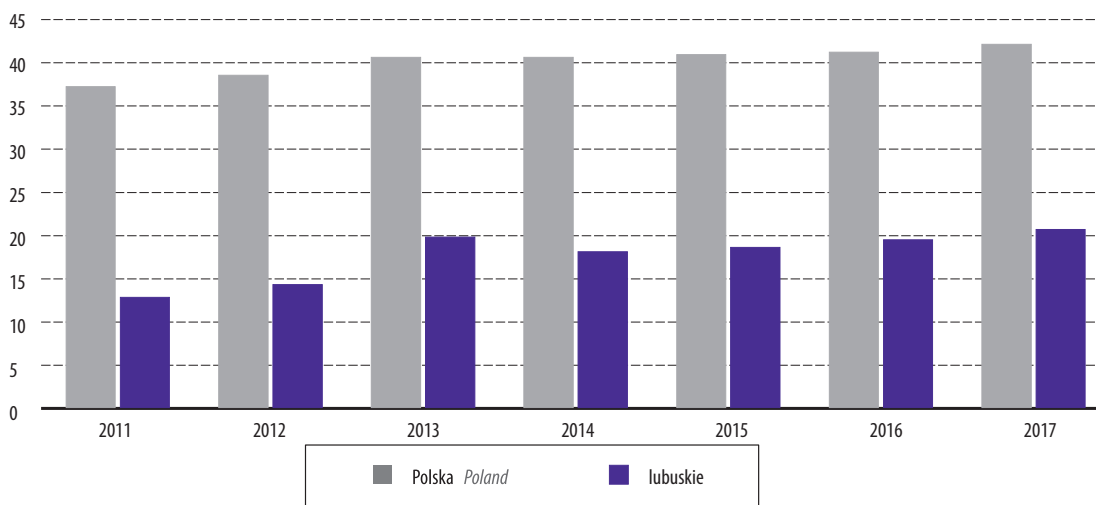
W województwie lubuskim w 2017 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, zwiększyło się pogłowie drobiu kurzego, trzody chlewnej, bydła oraz owiec.

Według danych z czerwca 2017 r., pogłowie bydła w województwie lubuskim liczyło 82,7 tys. szt., co stanowiło 1,3% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W porównaniu z 2016 r. liczebność stada bydła zwiększyła się o 9,8% (w Polsce wzrosła o 3,4 %), natomiast w relacji do 2010 r. wzrosła o 18,5% (w kraju wzrosła o 7,0%).

Badania pogłowia trzody chlewnej prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu na 1 marca, w czerwcu według stanu na 1 czerwca i w grudniu według stanu na 1 grudnia, a badania pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

Wykres 35.
Chart 35.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych. Stan w czerwcu
Cattle density per 100 ha agricultural land. As of June

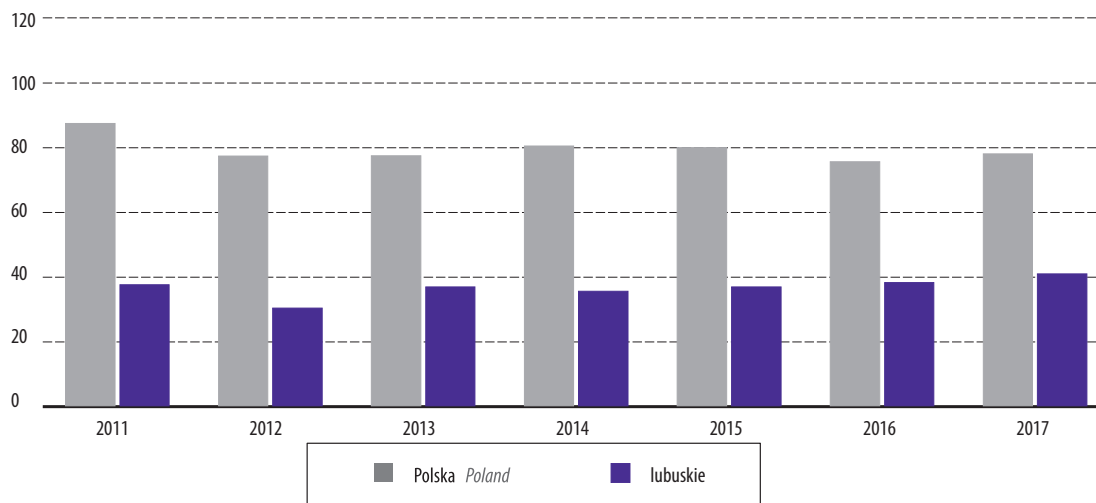

W 2017 r. w ogólnym pogłowiu bydła 37,7% stanowiły krowy, z czego 47,8% - krowy mleczne (dla Polski odsetki te wyniosły odpowiednio 38,7% i 90,7%). Udział krów „mamek” ras mięsnych w województwie lubuskim wyniósł 52,2% i był znacznie wyższy niż dla Polski (9,3%).

W 2017 r. pogłowie trzody chlewnej ukształtowało się na poziomie 163,8 tys. szt. (w tym 12,5 tys. szt., tj. 7,6% stanowiły lachy). Udział województwa w ogólnokrajowym pogłowiu świń wyniósł 1,4%. W relacji do 2016 r. wielkość stada trzody chlewnej zwiększyła się o 11,0% (w Polsce zanotowano wzrost o 4,5%). W porównaniu z 2010 r. notowano spadek pogłowia świń o 0,2% (w kraju o 25,57%).

Wykres 36.
Chart 36.

Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych. Stan w czerwcu
Pigs density per 100 ha agricultural land. As of June

W 2017 r. stado owiec liczyło 4,8 tys. szt., co stanowiło 1,8% pogłowia krajowego. W porównaniu z poprzednim rokiem jego stan zwiększył się o 9,5% (w Polsce zanotowano wzrost o 9,2%). W relacji do 2010 r. pogłowie owiec w regionie wzrosło o 17,0% (w kraju pozostało bez zmian).

W 2017 r. liczebność drobiu kurzego w regionie ukształtowała się na poziomie 4803,2 tys. szt. i stanowiła 2,7% ogólnego pogłowia w Polsce. W porównaniu z rokiem poprzednim jego liczebność zwiększyła się o 11,5%, w Polsce natomiast zanotowano wzrost o 5,1%. W stosunku do stanu notowanego w 2010 r., pogłowie drobiu zarówno w województwie, jak i w kraju wzrosło, odpowiednio o 13,1% i o 15,9%.

SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

PROCUREMENT OF AGRICULTURAL PRODUCTS

W 2017 r., przy zmniejszonej w relacji do poprzedniego roku podaży większości zbóż, odnotowano spadek skupu zbóż podstawowych ogółem. W przypadku skupu żywca rzeźnego ogółem również odnotowano spadek w odniesieniu do 2016 r., który był wynikiem zmniejszonej podaży żywca drobiowego i wołowego.

W 2017 r. skupiono 320,0 tys. ton zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 3,1% skupu ogólnokrajowego. Skup zbóż podstawowych był niższy w relacji do roku poprzedniego o 9,8%, natomiast w porównaniu z 2010 r. zanotowano wzrost podaży o 23,0%. W skali kraju skup zbóż podstawowych ukształtował się na wyższym poziomie niż przed rokiem, jak i w odniesieniu do 2010 r. (odpowiednio o 1,7% i o 25,8%). W 2017 r. skupiono 172,4 tys. ton pszenicy, tym samym w skali roku podaż spadła o 14,0%. W porównaniu z 2010 r. skup pszenicy był wyższy o 45,8%. Skup żyta w omawianym okresie wyniósł 43,9 tys. ton i zmniejszył się zarówno w skali roku (o 12,8%), jak i w odniesieniu do 2010 r. (o 39,3%).

Skup ziemniaków w 2017 r., wynoszący 21,2 tys. ton, był większy o 1,0% od notowanego w poprzednim roku, a w porównaniu z 2010 r. wzrósł ponad czterokrotnie (o 428,4%). W kraju podaż ziemniaków ukształtowała się na poziomie niższym niż w 2016 r. o 3,3%, a w relacji do 2010 r. spadła o 18,9%.

Wykres 37.
Chart 37.

Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) Rok poprzedni = 100

Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed)

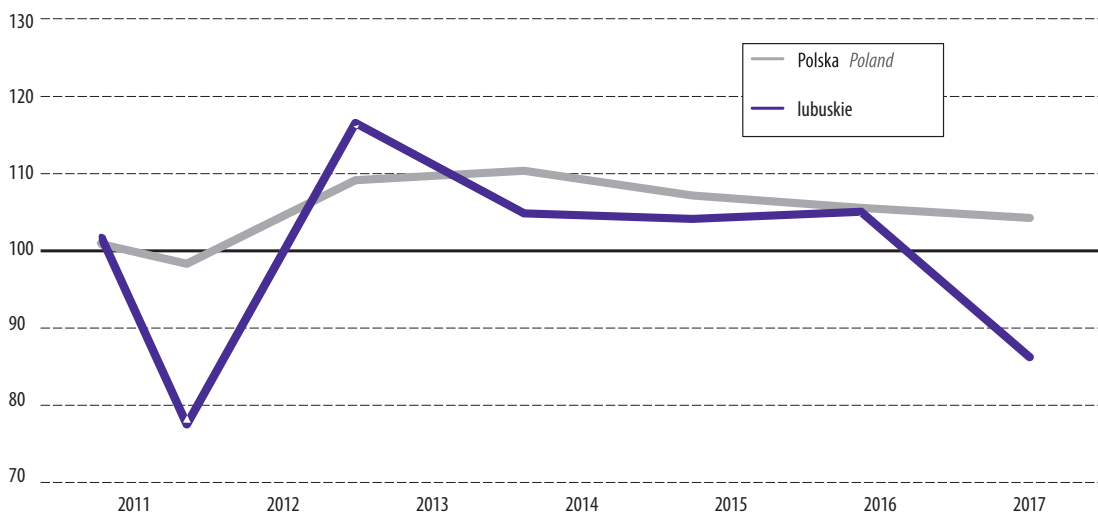

W omawianym roku skupiono 139,7 tys. ton żywca rzeźnego w wadze żywej (co stanowiło 2,2% skupu ogólnokrajowego) tj. mniej o 13,9% niż przed rokiem ale o 10,9% więcej niż w 2010 r.

Wykres 38.
Chart 38.

Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej) Rok poprzedni = 100

Indices of procurement of total animals (in live weight)

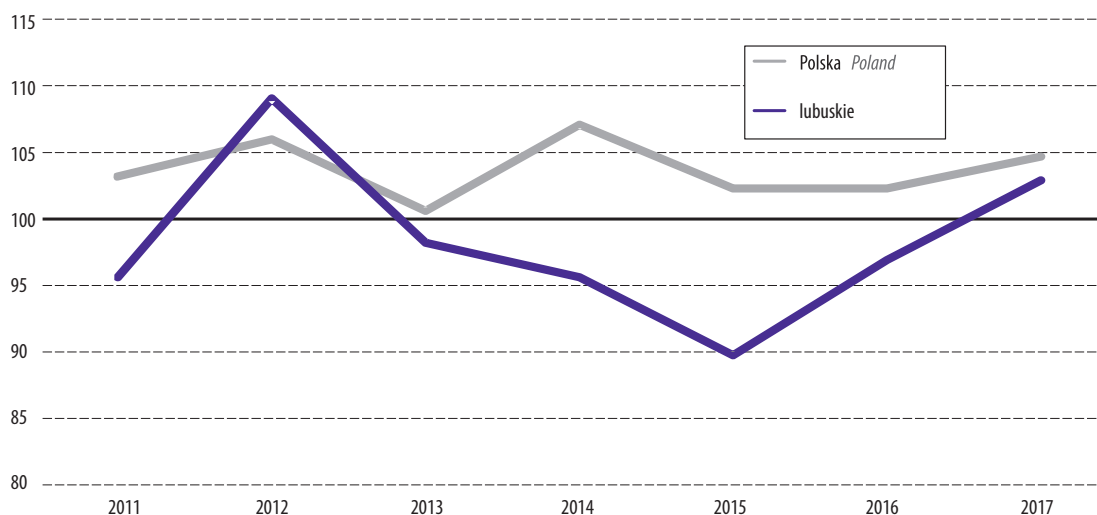

W 2017 r. podaż żywca wieprzowego ukształtowała się na poziomie 31,6 tys. ton i była wyższa zarówno w relacji do 2016 r., jak i do 2010 r., odpowiednio o 0,4% i o 2,4%. Skup żywca wołowego wyniósł 5,2 tys. ton, tj. mniej niż przed rokiem (o 1,5%), a więcej w porównaniu z 2010 r. (o 17,6%). W 2017 r. skupiono 102,9 tys. ton żywca drobiowego, czyli o 17,9% mniej w odniesieniu do poprzedniego roku, natomiast o 13,6% więcej w odniesieniu do 2010 r.

W 2017 r. podaż mleka krowiego wyniosła 84,1 mln litrów (co stanowiło 0,7% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. więcej niż w 2016 r. o 2,9%, natomiast mniej niż w 2010 r. o 12,4%. W skali kraju zanotowano wzrost skupu mleka zarówno w stosunku do poprzedniego roku, jak i do 2010 r. (odpowiednio o 4,7% i o 29,1%).

Wykres 39.
Chart 39.

Dynamika skupu mleka krowiego Rok poprzedni = 100
Indices of procurement of cows' milk

CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

PROCUREMENT AND MARKETPLACE PRICES OF AGRICULTURAL PRODUCTS

W 2017 r. średnia cena skupu pszenicy w województwie lubuskim wyniosła 65,76 zł za dt (w kraju – 66,53 zł) i była o 5,5% wyższa niż przed rokiem, a w relacji do 2010 r. wzrosła o 14,4%. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 79,42 zł (w kraju – 78,86 zł) i cena ta ukształtowała się na podobnym poziomie jak przed rokiem, jednak w relacji do 2010 r. była o 3,0% niższa.

W 2017 r., w relacji do poprzedniego roku, odnotowano wzrost cen skupu większości produktów rolnych (z wyjątkiem cen żywca drobiowego). W obrocie targowiskowym najbardziej wzrosły ceny ziemniaków, mleka oraz owsa, natomiast ceny pszenicy były nieco niższe niż przed rokiem.

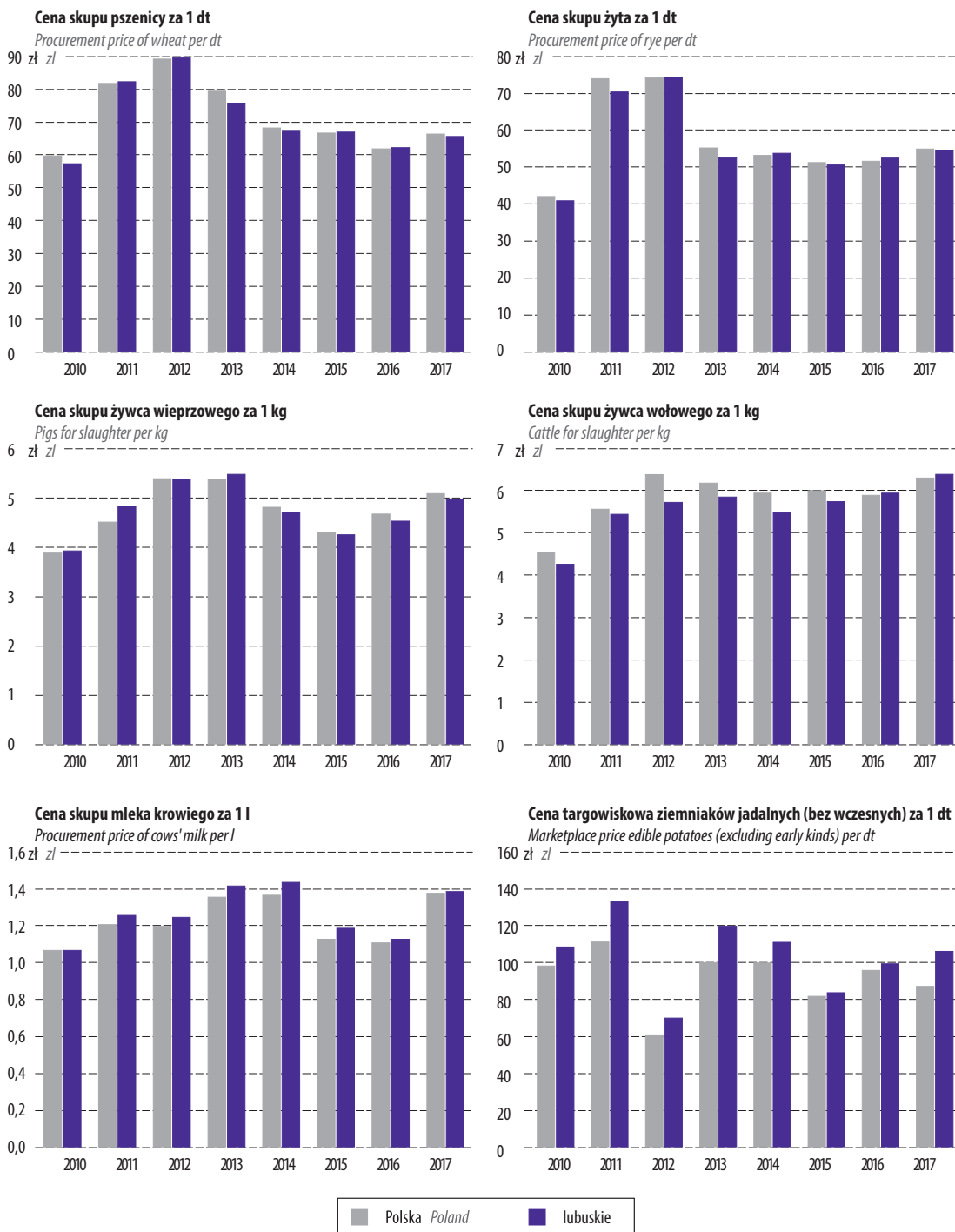
W 2017 r. cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 54,79 zł za dt (w kraju – 55,07 zł), tj. o 4,1% wyższym niż w 2016 r. i o 33,7% wyższym niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena żyta, osiągając poziom 57,70 zł za dt (w Polsce – 63,23 zł), była wyższa w stosunku do poprzedniego roku o 1,9%, jednak w relacji do 2010 r. zmniejszyła się o 25,9%.

W 2017 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 61,24 zł za dt (w kraju – 52,46 zł), tj. o 5,7% więcej niż przed rokiem i o 59,2% więcej niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków ukształtowała się na poziomie 106,43 zł za dt (w Polsce – 87,43 zł), tj. wzrosła o 6,7% w stosunku do poprzedniego roku, natomiast w relacji do 2010 r. zmniejszyła się o 2,2%.

W omawianym roku przeciętna cena skupu żywca wołowego wyniosła 6,41 zł za kg (w kraju – 6,32 zł), tj. wzrosła w relacji do cen uzyskanych w poprzednim roku oraz w odniesieniu do 2010 r. (odpowiednio wzrost o 7,5% i o 50,1%).

Wykres 40.
Chart 40.

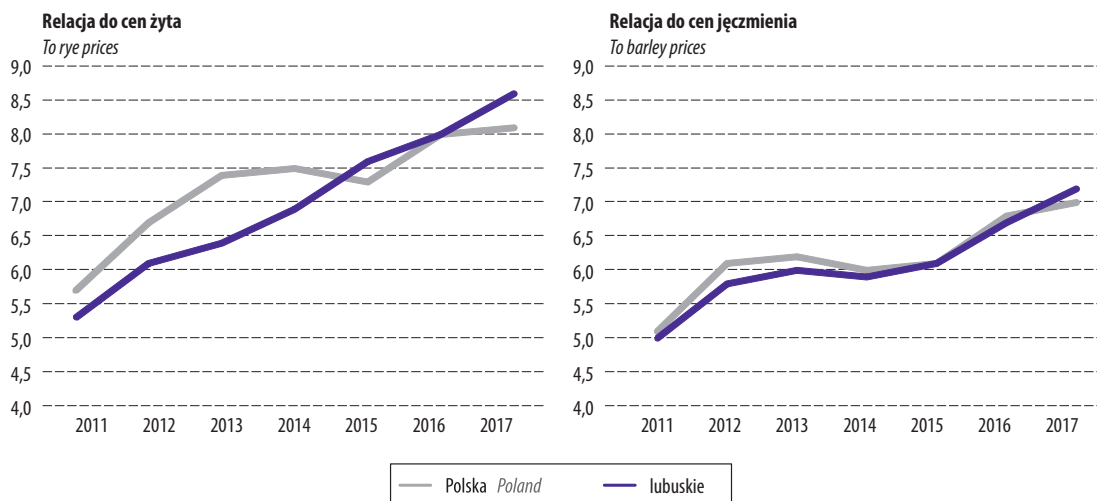
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach
Procurement and marketplace prices of agricultural products

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Wykres 41.
Chart 41.

Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia
Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

W 2017 r. cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,99 zł za kg (w kraju – 5,10 zł), i była wyższa niż w 2016 r. i w 2010 r., odpowiednio o 9,9% i o 27,0%.

Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta w 2017 r. poprawiła się i wyniosła 8,6 (wobec 8,0 przed rokiem i 5,2 w 2010 r.). W kraju relacja wyniosła 8,1 (wobec 8,0 w 2016 r. i w 2010 r.).

Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia w analizowanym okresie wyniosła 7,2 (wobec 6,7 w 2016 r. i 4,8 w 2010 r.). W kraju odpowiednio – 7,0, 6,8 i 6,7.

W 2017 r. cena skupu drobiu rzeźnego ukształtowała się na poziomie 4,51 zł /kg (w kraju – 3,67 zł) i była niższa w relacji do poprzedniego roku o 1,4%, a w porównaniu z 2010 r. wyższa o 14,2%.

Za 1 l mleka w omawianym roku płacono 1,39 zł (w kraju – średnio 1,38 zł), tj. o 22,3% więcej niż przed rokiem i o 29,9% więcej w stosunku do 2010 r.

GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT

W województwie lubuskim w 2016 r., w stosunku do poprzedniego roku, odnotowano wzrost globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zdecydowała wyższa wartość produkcji roślinnej. Podobne kierunki zmian w skali roku notowano w produkcji końcowej. Natomiast w przypadku produkcji towarowej nastąpiło zmniejszenie produkcji ogółem, przy spadku produkcji roślinnej, jak i produkcji zwierzęcej.

W 2016 r., w porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost produkcji globalnej o 3,0%, o czym zdecydowała wyższa niż rok wcześniej produkcja roślinna (o 6,5%). Produkcja zwierzęca była o 1,7% niższa niż przed rokiem. W analizowanym roku udział województwa lubuskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 2,1% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 2,5%, a zwierzęcej 1,8%.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- produkcję roślinną, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- produkcję zwierzęcą, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono:
- bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

W 2016 r. z towarowej produkcji rolniczej 50,2% stanowiła produkcja roślinna, a 49,8% produkcja zwierzęta. Wartość produkcji towarowej była niższa niż przed rokiem o 1,0%, przy spadku produkcji roślinnej o 1,3% i zwierzęcej o 0,7%.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Z końcowej produkcji rolniczej 53,5% stanowiła produkcja roślinna, natomiast na produkcję zwierzęcą przypadało 46,5%. Wartość produkcji końcowej była wyższa o 4,7% w porównaniu z 2015 r., przy czym w przypadku produkcji roślinnej zanotowano wzrost (o 10,9%), natomiast w produkcji zwierzęcej spadek (o 1,6%).

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz paszę).

Dane prezentujące rolnictwo w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Przemysł Industry

W 2017 r. odnotowano dalszy wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku, jednak wzrost był nieco mniej dynamiczny niż w 2016 r. Jednocześnie zwiększyła się wydajność pracy mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, przy wzroście przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tablica 17.
Table 17.

Przemysł Industry

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
Polska <i>Poland</i>				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of industry (current prices) in mln zł</i>	945306,9	1197028,5	1236375,4	1352954,7
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % <i>Share of sold production of industry in sold production of manufacturing (current prices) in %</i>	83,0	85,9	86,9	87,2
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. <i>Average paid employment in industry in thous.</i>	2442,2	2510,7	2566,7	2649,9
woj. lubuskie <i>Lubuskie voivodship</i>				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of industry (current prices) in mln zł</i>	24336,0	29717,4	32186,1	34846,0
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % <i>Share of sold production of industry in sold production of manufacturing (current prices) in %</i>	95,3	96,5	96,7	96,5
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. <i>Average paid employment in industry in thous.</i>	64,9	68,7	69,9	71,3

Tablica 17.
Table 17.

Przemysł (dok.)
Industry (cont.)

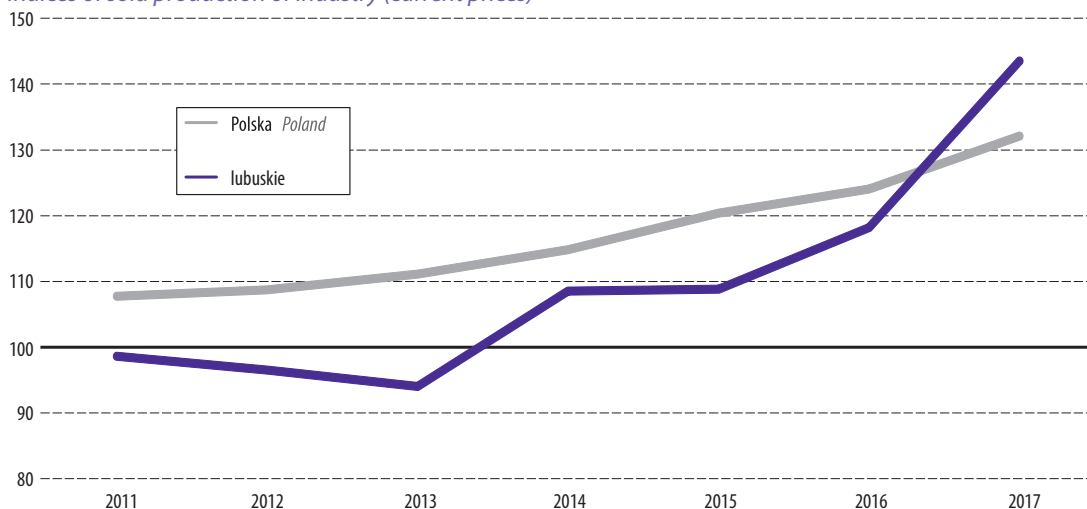
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
<i>m. Gorzów Wlkp. Gorzów Wlkp. city</i>				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of industry (current prices) in mln zł</i>	8216,4	6267,4	6257,3	7465,3
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % <i>Share of sold production of industry in sold production of manufacturing (current prices) in %</i>	96,3	98,3	98,0	98,3
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. <i>Average paid employment in industry in thous.</i>	13,4	12,9	12,1	11,0
<i>m. Zielona Góra Zielona Góra city</i>				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of industry (current prices) in mln zł</i>	1614,3	2017,8	2187,3	2395,1
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % <i>Share of sold production of industry in sold production of manufacturing (current prices) in %</i>	68,7	79,4	80,6	78,9
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. <i>Average paid employment in industry in thous.</i>	6,7	6,7	7,1	7,4

W 2017 r. produkcja sprzedana przemysłu w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób wyniosła 34846,0 mln zł (w cenach bieżących) i była o 8,1% (w cenach stałych) wyższa od zanotowanej w roku poprzednim, kiedy notowano wzrost w skali roku o 8,6% (w 2015 r. zanotowany wzrost wyniósł 0,3%).

Po wzroście w I kwartale 2017 r. o 6,8% w skali roku, w I półroczu zaobserwowano lekkie spowolnienie tempa wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu do 6,4%. W okresie styczeń-wrzesień 2017 r. produkcja sprzedana przemysłu była o 7,2% wyższa w relacji do notowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku. W kraju w 2017 r. produkcja sprzedana wzrosła w relacji do roku poprzedniego o 6,5% (wobec wzrostu w 2016 r. o 3,2%).

Wykres 42.
Chart 42.

Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe) 2010=100
Indices of sold production of industry (current prices)

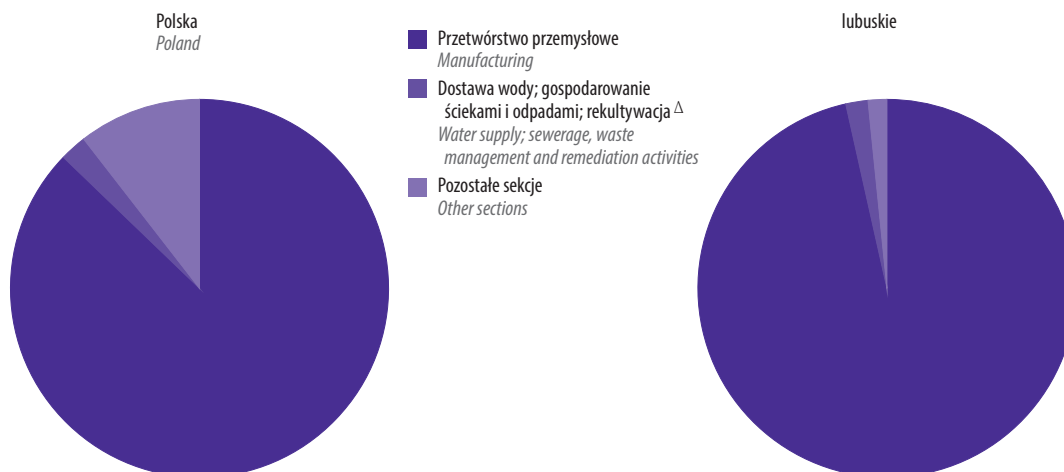

W porównaniu z 2010 r. produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) w województwie w kolejnych latach obniżała się: w 2011 r. o 1,6%, w 2012 r. o 3,7%, w 2013 o 6,2%, natomiast w 2014, 2015, 2016 i 2017 r. wzrastała odpowiednio o 8,4%, 8,7%, 18,1% i o 43,6%.

Wykres 43.
Chart 43.

Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2017 r. (ceny bieżące)

Structure of sold production of industry by the NACE Rev. 2 sections in 2017 (ceny bieżące)

Dane o wartości produkcji sprzedanej przemysłu prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

W 2017 r. produkcja sprzedana przetwórstwa przemysłowego ukształtowała się na poziomie 96,5% ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu i wyniosła 33626,1 mln zł, tj. o 8,0% więcej niż w roku poprzednim. Udział sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja w ogólnej produkcji sprzedanej przemysłu wyniósł 1,9%. W wartościach bezwzględnych było to 651,8 mln zł, tj. o 4,8% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Tablica 18.
Table 18.

Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie lubuskim (ceny stałe)

Indices of sold production of industry in Lubuskie voivodship (constant prices)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding previous year = 100</i>							
Ogółem <i>Total</i>	105,5	106,1	106,0	108,6	106,8	106,4	107,2	108,1
w tym: <i>of which:</i>								
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	105,0	106,1	106,1	108,9	106,9	106,3	106,9	108,0
w tym: <i>of which:</i>								
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	108,4	108,0	106,7	106,0	102,9	106,0	108,5	104,5
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	106,6	144,4	137,8	134,0	112,4	82,3	84,5	88,0
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	110,2	110,7	110,9	107,6	80,4	82,6	75,9	81,4

Tablica 18. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie lubuskim (ceny stałe) (dok.)
Table 18. Indices of sold production of industry in lubuskie voivodship (constant prices) (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding previous year = 100</i>							
Przetwórstwo przemysłowe w tym: (dok.) <i>Manufacturing of which (cont.)</i>								
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ <i>Manufacture of leather and related products</i>	109,7	117,9	115,9	113,0	118,0	107,9	105,9	106,7
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	114,3	114,6	112,8	111,2	103,5	99,0	99,5	98,8
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	99,7	102,8	105,4	106,8	107,7	105,5	103,5	101,3
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	116,3	110,3	111,1	119,6	111,9	119,7	116,5	114,8
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	105,6	107,1	106,9	110,3	118,2	111,5	108,5	108,0
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	105,0	110,3	114,3	117,9	125,4	118,7	112,8	111,1
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	105,5	104,5	103,0	105,6	112,4	108,6	108,4	108,0
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	128,6	130,2	132,4	129,2	130,8	112,9	112,1	109,4
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	114,0	115,9	112,1	107,8	95,4	92,9	94,5	97,6
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semitrailers</i>	96,7	102,0	103,6	103,2	110,8	108,1	110,2	115,9
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	119,7	119,7	115,6	113,7	114,9	111,8	113,8	127,8
Produkcja pozostałych wyrobów <i>Other manufacturing</i>	126,2	108,2	103,4	107,7	103,0	100,8	108,3	102,2
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	168,4	96,4	93,6	80,3	84,8	92,6	91,2	110,3
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	110,2	98,1	100,5	99,6	95,8	107,7	106,0	104,8
w tym: <i>of which:</i>								
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody <i>Water collection, treatment and supply</i>	106,9	99,9	98,3	99,5	94,1	99,6	101,8	100,4
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków <i>Sewage disposal and treatment</i>	103,0	102,1	102,6	102,8	105,6	103,6	102,0	100,6
Gospodarowanie odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	120,0	92,8	100,5	96,7	89,3	119,3	113,7	115,3

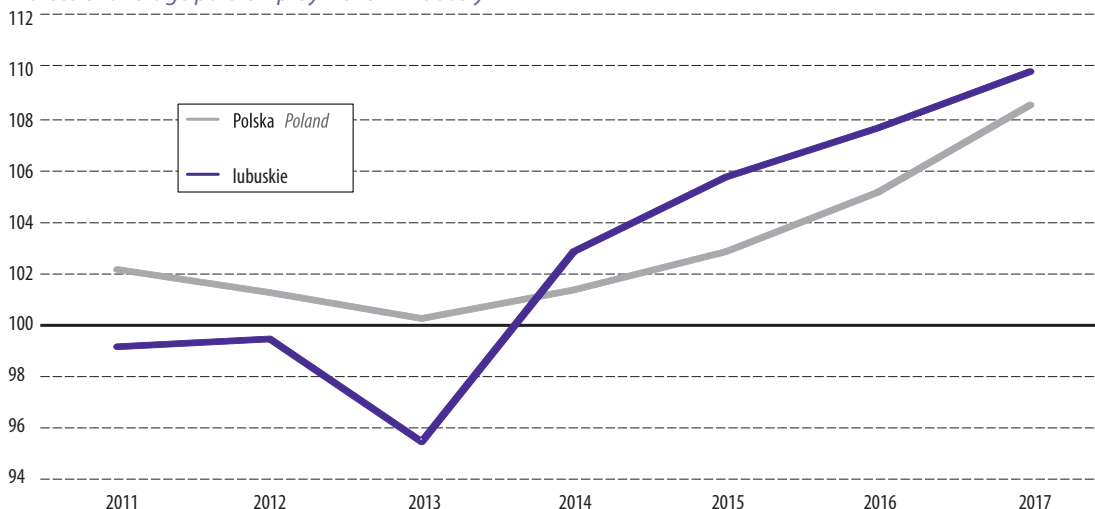
Spośród 28 działów przemysłu występujących w województwie, wzrost produkcji sprzedanej odnotowano w 21 działach, stanowiących 81,0% wartości produkcji sprzedanej przemysłu ogółem. Wzrost produkcji sprzedanej przemysłu, lecz nie tak dynamiczny jak przed rokiem, notowano m.in. w działach: produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 11,1% po wzroście w 2016 r. o 17,9%), produkcja urządzeń elektrycznych (o 9,4% wobec wzrostu w analogicznym okresie ub. roku o 29,2%), produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 8,0% po wzroście przed rokiem o 10,3%), produkcja artykułów spożywczych (o 4,5% wobec wzrostu w 2016 r. o 6,0%) oraz produkcja papieru i wyrobów z papieru (o 1,3% po wzroście w analogicznym okresie ub. roku o 6,8%).

Wykres 44.

Chart 44.

Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle 2010=100

Indices of average paid employment in industry

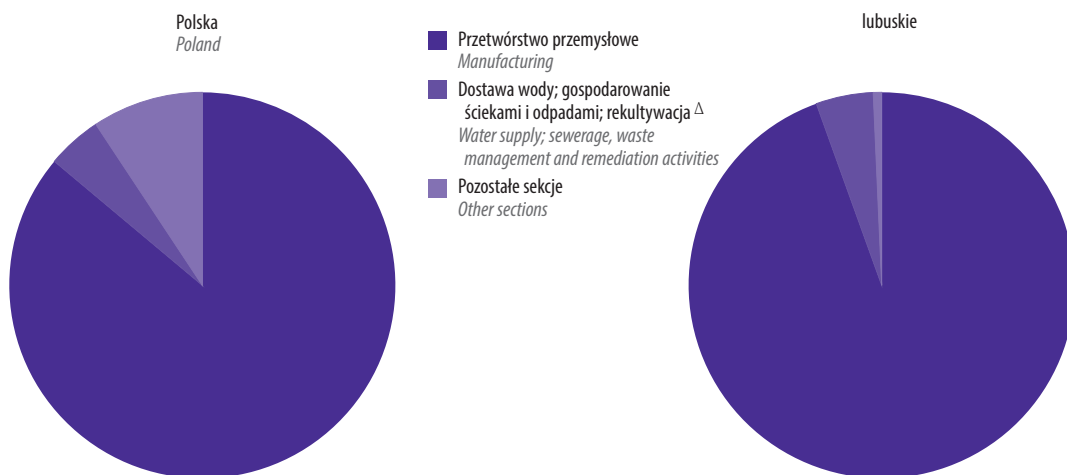

Dalszy, bardziej dynamiczny niż przed rokiem, wzrost produkcji sprzedanej notowano m.in. w produkcji mebli (o 27,8% wobec wzrostu przed rokiem o 13,7%), w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 15,9% po wzroście w 2016 r. o 3,2%) oraz produkcja metalowych wyrobów gotowych (o 8,0% wobec wzrostu w ub. roku o 5,6%). Spadek produkcji sprzedanej przemysłu notowano m.in. w działach: produkcja maszyn i urządzeń (o 2,4% po wzroście przed rokiem o 7,8%) oraz produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 1,2% wobec wzrostu w analogicznym okresie ub. roku o 11,2%).

W 2017 r. wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku, towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia o 2,1% (wobec wzrostu o 1,8% przed rokiem). W kraju w przemyśle notowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w ujęciu rocznym o 3,2% (przed rokiem wzrost o 2,2%).

W 2017 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w woj. lubuskim wyniosło 71,3 tys. osób, w tym 67,4 tys. osób w przetwórstwie przemysłowym. Tym samym udział przemysłu w przeciętnym zatrudnieniu ogółem wyniósł 56,8% i był mniejszy niż przed rokiem o 1,4 p. proc.

Wykres 45. Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2017 r.
 Chart 45. Structure of average paid employment in industry by the NACE Rev. 2 sections in 2017

W 2017 r. wydajność pracy mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, licząc w cenach stałych, zwiększyła się w porównaniu z poprzednim rokiem zarówno w przemyśle o 6,4%, jak i w przetwórstwie przemysłowym o 6,1%, wobec wzrostu w 2016 r. po 6,8%. W kraju w 2017 r. wartość produkcji sprzedanej w przemyśle w przeliczeniu na 1 zatrudnionego wzrosła w ujęciu rocznym o 3,2% (wobec wzrostu o 1,0% przed rokiem).

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Budownictwo

Construction

W 2017 r. w województwie lubuskim nieznacznie zmniejszyła się wielkość produkcji sprzedanej budownictwa w porównaniu z poprzednim rokiem. Wzrosła natomiast w skali roku wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W omawianym okresie zanotowano wzrost wydajności pracy w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w budownictwie, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia i wzroście przeciętnego wynagrodzenia brutto.

Produkcja sprzedana budownictwa przedsiębiorstw budowlanych w 2017 r. wyniosła 2019,0 mln zł (w cenach bieżących), tj. o 0,4 % mniej od uzyskanej przed rokiem (w 2016 r. w analogicznym okresie spadek wyniósł 7,3%). W kraju produkcja sprzedana budownictwa wzrosła w skali roku o 11,8%, wobec spadku przed rokiem w analogicznym okresie o 6,0%.

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”.

Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze; produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tablica 19.
Table 19.

Budownictwo

Construction

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
Polska Poland				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of construction (current prices) in mln zł</i>	160403,8	181990,4	171042,0	191257,1
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % <i>Share of the construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %</i>	51,5	47,8	43,6	44,0
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. <i>Average paid employment in construction in thous.</i>	442,8	386,0	383,4	387,0
woj. lubuskie Lubuskie voivodship				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of construction (current prices) in mln zł</i>	1958,4	2186,5	2027,9	2019,0
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % <i>Share of the construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %</i>	59,3	54,0	47,3	55,3
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. <i>Average paid employment in construction in thous.</i>	7,5	6,3	6,3	6,2

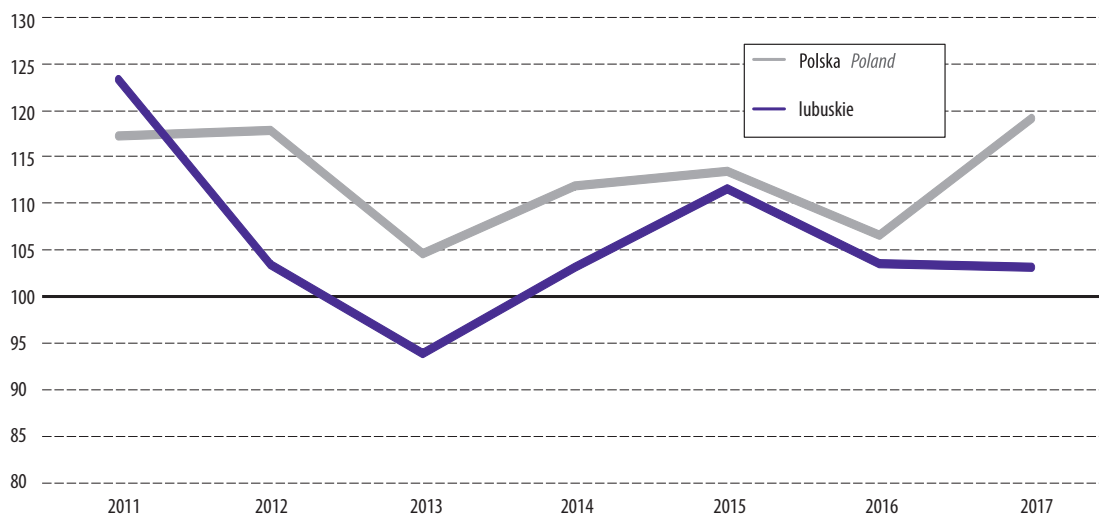
Tablica 19.
Table 19.

Budownictwo (dok.)
Construction (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
m. Gorzów Wlkp. city				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of construction (current prices) in mln zł</i>	353,5	505,6	356,4	297,0
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % <i>Share of the construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %</i>	59,9	54,0	53,2	79,2
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. <i>Average paid employment in construction in thous.</i>	1,2	1,3	1,4	1,4
m. Zielona Góra city				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of construction (current prices) in mln zł</i>	533,1	594,6	675,2	613,3
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % <i>Share of the construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %</i>	45,7	36,5	26,6	37,0
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. <i>Average paid employment in construction in thous.</i>	2,1	1,7	1,6	1,8

Wykres 46.
Chart 46.

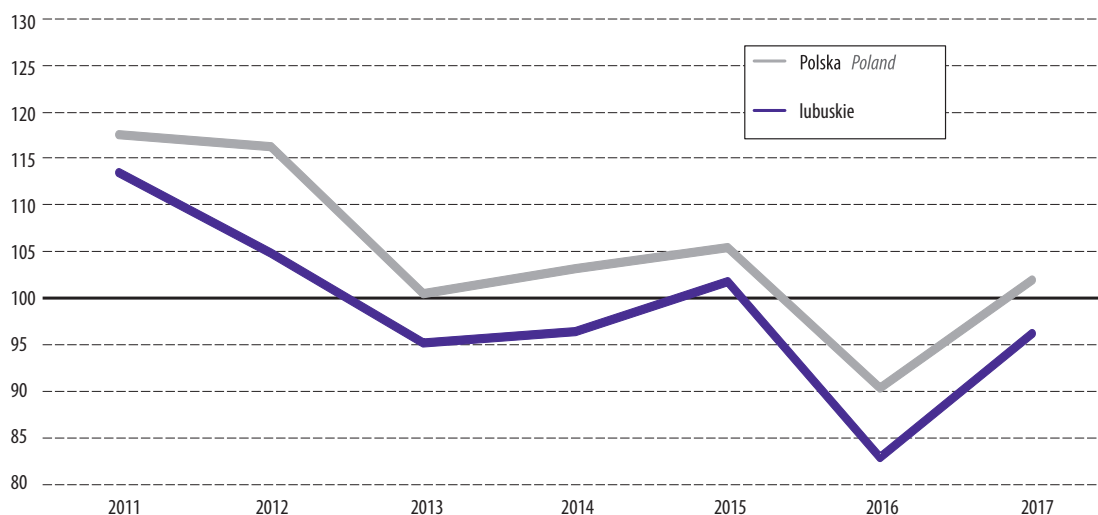
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) 2010=100
Indices of sold production of construction (current prices)

Produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) osiągnęła poziom 1115,8 mln zł, tj. 55,3% ogólnej produkcji sprzedanej budownictwa (wobec 47,3% przed rokiem). Wartość produkcji budowlano-montażowej wzrosła w skali roku o 16,2% (po spadku przed rokiem w analogicznym okresie o 18,7%). W kraju w skali roku zanotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej (w cenach bieżących) o 12,9%.

Wykres 47.
Chart 47.

Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące) 2010=100
Indices of construction and assembly production (current prices)

W województwie lubuskim w 2017 r. zanotowano w skali roku wzrost o 25,2% w sprzedaży robót o charakterze inwestycyjnym, po spadku o 29,7% przed rokiem. Jednocześnie, w porównaniu z poprzednim rokiem, udział robót inwestycyjnych w produkcji budowlano-montażowej wzrósł o 4,2 p. proc. do 58,7%. Pozostałe 41,3% produkcji budowlano-montażowej przypadało na remonty i konserwacje istniejących obiektów budowlanych (przed rokiem udział wyniósł 45,5%).

Tablica 20.
Table 20.

Dynamika produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007 w województwie lubuskim (ceny bieżące)

Indices of construction and assembly production by to NACE Rev. 2 divisions in lubuskie voivodship (current prices)

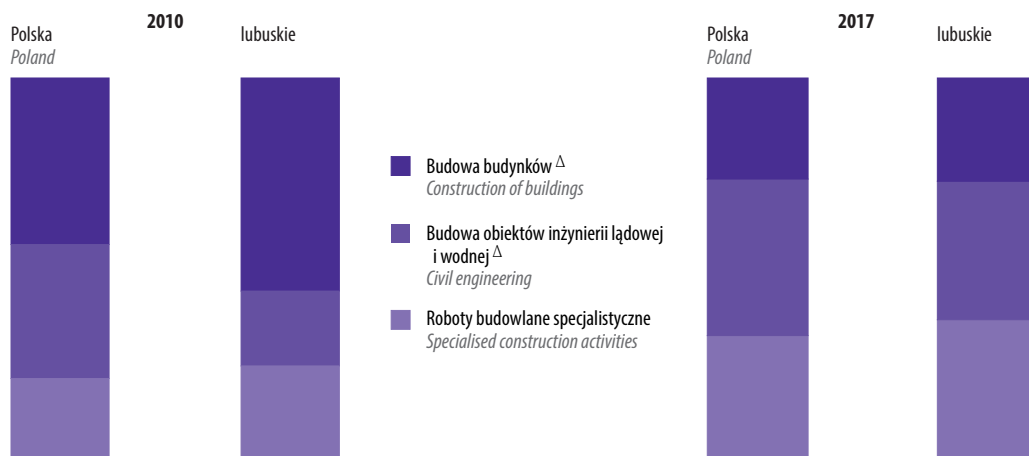
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>							
Ogółem <i>Total</i>	78,6	80,6	77,6	81,3	104,8	110,4	118,5	116,2
Budowa budynków ^a <i>Construction of buildings</i>	77,4	80,7	75,8	76,4	101,4	116,5	113,4	111,1
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^a <i>Civil engineering</i>	84,7	71,4	74,4	80,3	66,6	79,1	97,7	104,1
Roboty budowlane specjalistyczne <i>Specialised construction activities</i>	72,3	99,2	88,3	94,6	175,7	144,4	164,5	148,8

W 2017 r. zanotowano, w porównaniu z poprzednim rokiem, wzrost produkcji budowlano-montażowej we wszystkich działach budownictwa, przy czym najwyższy, o 48,8%, w przedsiębiorstwach zajmujących się w przeważającej części swojej działalnością specjalistycznymi robotami budowlanymi (przed rokiem w tym dziale zanotowano spadek o 5,4%). W strukturze produkcji budowlano-montażowej udział tej grupy przedsiębiorstw wyniósł 27,1% (tj. o 5,9 p. proc. więcej niż przed rokiem). W przedsiębiorstwach zajmujących się głównie wznoszeniem budynków wzrost wyniósł 11,1% (po spadku przed rokiem o 23,6%). Jednostki te zrealizowały 36,7% ogółu produkcji budowlano-montażowej (o 1,7 p. proc. mniej niż przed rokiem). Przedsiębiorstwa zajmujące się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej odnotowały wzrost produkcji budowlano-montażowej o 4,1% (wobec spadku przed rokiem o 19,7%), a ich udział w strukturze wyniósł 36,2% (wobec 40,4% w poprzednim roku).

Przy niewielkim spadku produkcji sprzedanej budownictwa, w skali roku, wielkość przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji zmniejszyła się o 1,8% (w kraju odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia o 0,9%). Jednocześnie przeciętne wynagrodzenie brutto wzrosło w relacji do poprzedniego roku o 9,6% (wobec wzrostu o 6,7% w kraju).

Wykres 48.
Chart 48.

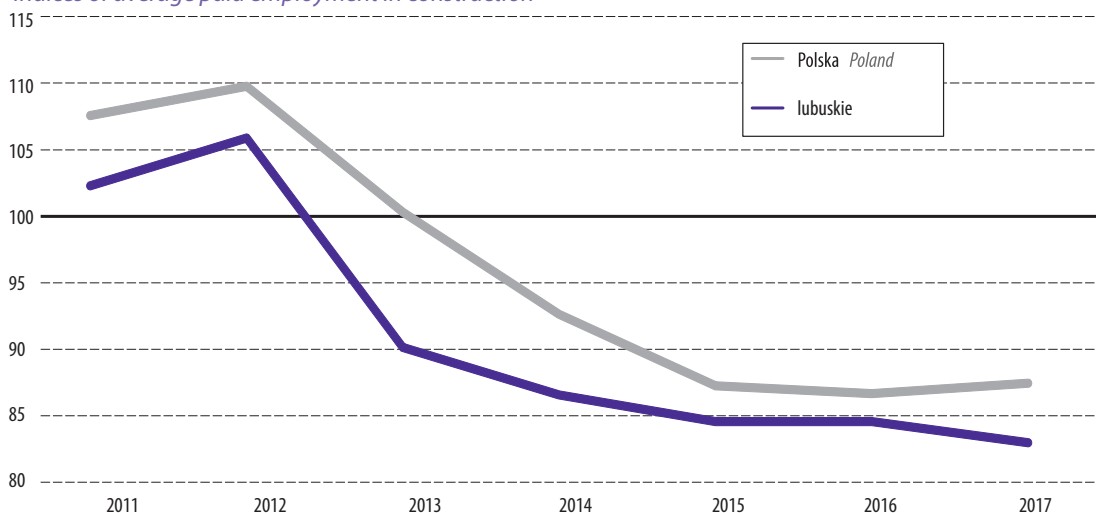
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów (ceny bieżące)
Structure of construction and assembly production by divisions (current prices)

W 2017 r. wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością przychodu ze sprzedaży na 1 zatrudnionego w porównaniu z poprzednim rokiem wzrosła o 1,4% (w cenach bieżących), po spadku w poprzednim roku w analogicznym okresie o 7,2%.

Wykres 49.
Chart 49.

Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie. 2010=100
Indices of average paid employment in construction

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

Budownictwo mieszkaniowe

Residential construction

Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w województwie lubuskim w 2017 r. po raz drugi z kolei były wyższe niż przed rokiem. Zwiększyła się zarówno liczba mieszkań oddanych do użytkowania, jak i liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. Wzrosła także liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto.

W 2017 r. w województwie lubuskim oddano do użytkowania 4000 mieszkań, tj. o 11,6% więcej niż w 2016 r. oraz o 20,7% więcej w porównaniu z 2010 r. W skali całego kraju liczba mieszkań oddanych do użytkowania zwiększyła się odpowiednio o 9,2 i 31,3%..

Informacje o mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

Tablica 21.
Table 21.

Budownictwo mieszkaniowe

Residential construction

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
Polska <i>Poland</i>				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	3,5	3,8	4,3	4,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average useful floor area per dwelling completed in m²</i>	106,1	99,8	94,5	92,7
Mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności <i>Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project per 1000 population</i>	4,5	4,9	5,5	6,5
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings in which construction has begun per 1000 population</i>	4,1	4,4	4,5	5,4

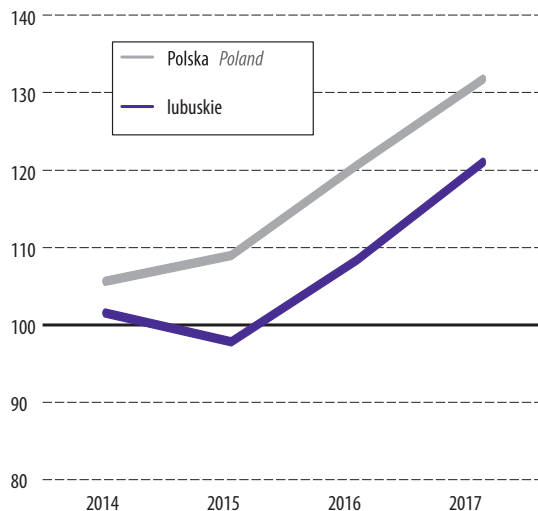
Tablica 21. Budownictwo mieszkaniowe (cd.)
 Table 21. Residential construction (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
woj. lubuskie <i>Lubuskie voivodship</i>				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	3,2	3,2	3,5	3,9
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average useful floor area per dwelling completed in m²</i>	100,3	95,4	90,6	89,6
Mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności <i>Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project per 1000 population</i>	3,7	4,2	5,4	5,9
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings in which construction has begun per 1000 population</i>	4,1	3,9	4,1	4,6
m. Gorzów Wlkp. <i>Gorzów Wlkp. city</i>				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	4,2	4,5	4,1	4,1
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average useful floor area per dwelling completed in m²</i>	72,4	64,2	63,8	68,0
Mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności <i>Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project per 1000 population</i>	6,1	5,6	8,1	8,8
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings in which construction has begun per 1000 population</i>	12,3	7,5	8,3	7,9

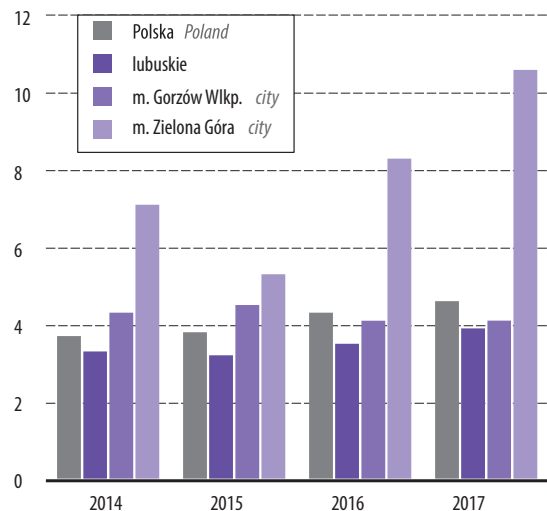
Tablica 21. Budownictwo mieszkaniowe (dok.)
 Table 21. Residential construction (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
m. Zielona Góra Zielona Góra city				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1000 population	5,6	5,3	8,2	10,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² Average useful floor area per dwelling completed in m ²	81,7	80,3	73,2	67,0
Mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project per 1000 population	3,6	8,1	10,0	10,5
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności Dwellings in which construction has begun per 1000 population	3,9	8,4	7,9	7,1

Wykres 50. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania 2010=100
 Chart 50. Indices of dwellings completed

Wykres 51. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności
 Chart 51. Dwellings completed per 1000 population

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w województwie lubuskim w 2017 r. w skali roku wzrosła w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – o 23,7% do 1969 (z 1592 mieszkań przed rokiem) oraz w budownictwie indywidualnym – o 4,3% do 1868 (z 1791). Wzrost zanotowano także w przypadku mieszkań zakładowych (19 wobec 2 przed rokiem), natomiast spadek dla mieszkań komunalnych (39 wobec 92 przed rokiem). Prawie tyle samo co rok wcześniej było mieszkań spółdzielczych (105 wobec 106 przed rokiem). W 2017 r. nie oddano do użytkowania mieszkań społecznych czynszowych, podobnie jak przed rokiem.

W porównaniu z 2010 r. wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 111,5%), natomiast spadła w budownictwie indywidualnym (o 5,8%). Zwiększyła się także liczba mieszkań przekazanych w budownictwie spółdzielczym (z 73 mieszkań do 105) oraz zmniejszyła się w budownictwie komunalnym (z 170 do 39) i zakładowym (z 37 do 19).

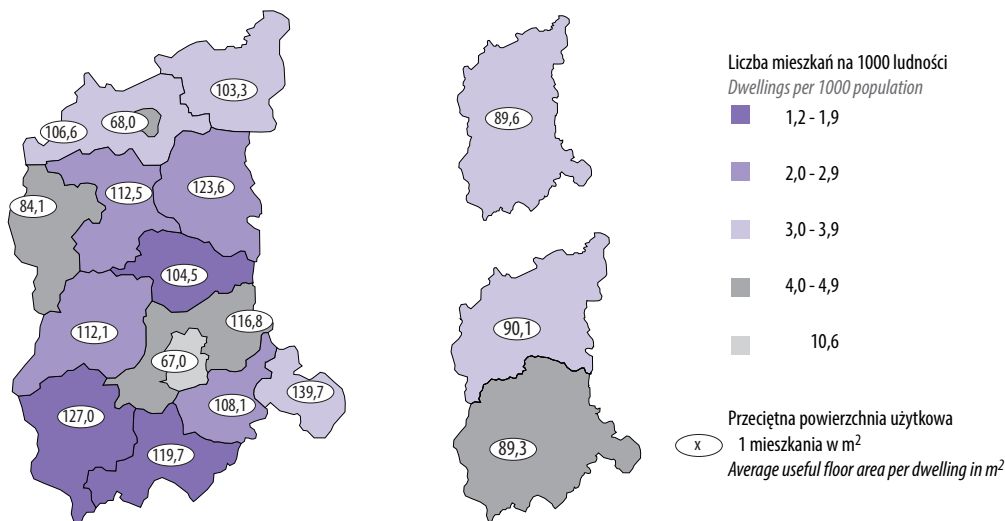
Wykres 52. Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa

Chart 52. Structure of number of dwellings completed by forms of construction

Wykres 53. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie lubuskim według podregionów i powiatów w 2017 r.

Chart 53. Dwellings completed in lubuskie voivodship by subregions and powiats in 2017

W 2017 r. w strukturze mieszkań oddanych do użytkowania w województwie, w porównaniu z 2010 r., najbardziej, bo o 21,1 p. proc. wzrósł udział mieszkań zrealizowanych w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, które stanowiły prawie połowę wszystkich mieszkań (49,2%). Udział mieszkań indywidualnych obniżył się o 13,1 p. proc. i wyniósł 46,7%. W przypadku mieszkań komunalnych wskaźnik zmalał o 4,2 p. proc. do 1,0%. Mieszkania spółdzielcze stanowiły 2,6% ogólnej liczby mieszkań oddanych do użytkowania, w porównaniu z 2,2% w 2010 r.

Tablica 22. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie lubuskim
Table 22. Dwellings completed in lubuskie voivodship

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016				2017			
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute number</i>	w odsetkach <i>in per-cent</i>	2015 = = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² <i>average useful floor area in m²</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute number</i>	w odsetkach <i>in per-cent</i>	2016 = = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² <i>average useful floor area in m²</i>
Ogółem <i>Total</i>	3583	100,0	110,8	90,6	4000	100,0	111,6	89,6
Indywidualne <i>Private</i>	1791	49,9	98,2	123,2	1868	46,7	104,3	126,3
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem <i>For sale or rent</i>	1592	44,4	135,6	59,4	1969	49,2	123,7	58,3
Spółdzielcze <i>Cooperative</i>	106	3,0	80,9	46,4	105	2,6	99,1	49,2
Komunalne (gminne) <i>Municipal (gmina)</i>	92	2,6	ponad 8-krotnie	46,0	39	1,0	42,4	39,2
Zakładowe <i>Company</i>	2	0,1	2,2	206,5	19	0,5	ponad 9-krotnie	48,7

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w 2017 r. wyniosła 89,6 m² i była mniejsza o 1,0 m² w porównaniu z poprzednim rokiem (w kraju – spadek o 1,8 m² do 92,7 m²). W porównaniu z 2010 r. powierzchnia użytkowa mieszkania zmniejszyła się o 10,7 m² (w kraju – o 13,4 m²).

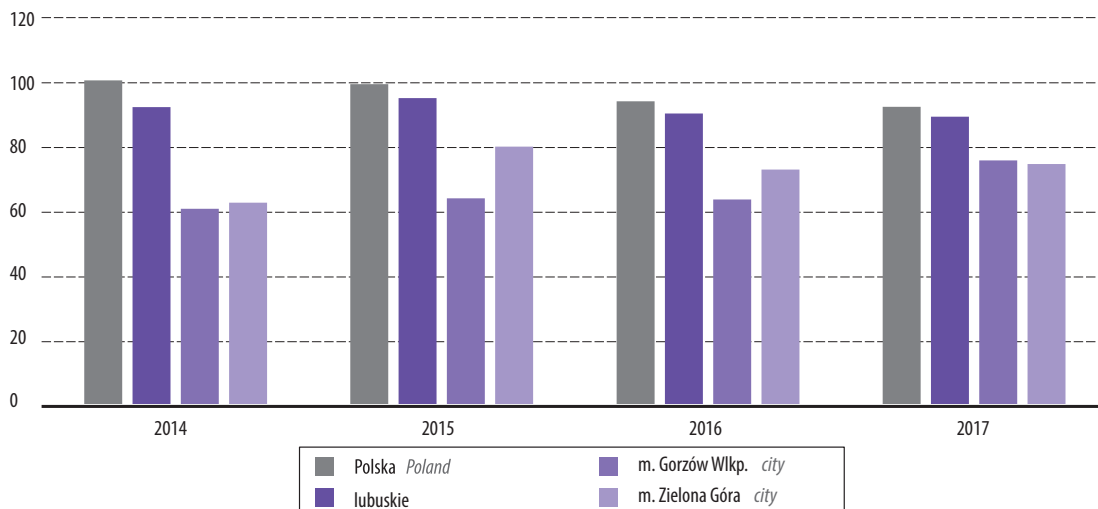
Spadek powierzchni mieszkań w 2017 r. w województwie zanotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – o 1,1 m² do 58,3 m², natomiast wzrost w budownictwie indywidualnym – o 3,1 m² do 126,3 m². Mieszkania spółdzielcze liczyły prawie 50,0 m². Najmniejsze były mieszkania komunalne – 39,2 m², ich powierzchnia zmniejszyła się w skali roku o 6,8 m².

W przekroju powiatów, największe mieszkania (pod względem średniej powierzchni użytkowej) wybudowano w powiecie wschowskim (139,7 m²), a najmniejsze w miastach na prawach powiatu: Zielonej Górze (67,0 m²) i Gorzowie Wielkopolskim (68,0 m²).

W 2017 r. w województwie zanotowano 5983 mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia, tj. o 8,8% więcej niż przed rokiem. W porównaniu z 2010 r. liczba ta wzrosła o 59,7%. Dla porównania w całym kraju liczba pozwoleń na budowę mieszkań wzrosła odpowiednio o 18,3 i 43,0%.

Wykres 54.
Chart 54.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania
Average usable floor space per dwelling completed

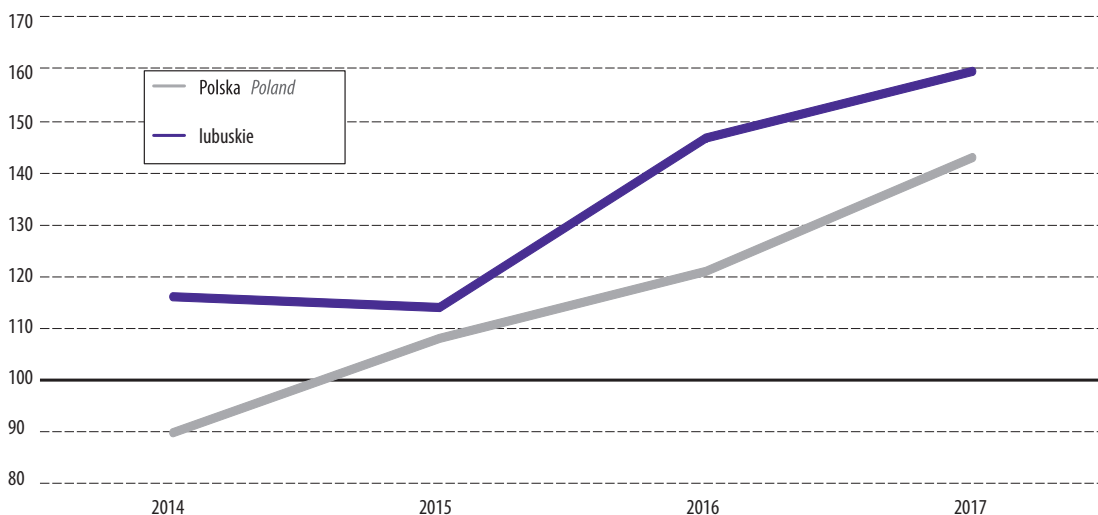
W ujęciu rocznym liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia wzrosła w budownictwie indywidualnym (o 23,9% do 3174), natomiast nieznacznie spadła w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 2,7% do 2656).

W przekroju powiatów, największy wzrost liczby mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia zanotowano w powiecie ślubickim (z 163 mieszkań przed rokiem do 453). Istotny wzrost wystąpił także w powiecie świebodzińskim (z 164 do 308). Natomiast największy spadek liczby mieszkań odnotowano w powiecie krośnieńskim (z 385 do 130).

W 2017 r. w województwie wzrosła także w skali roku liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto – o 11,3% do 4643 (przed rokiem zanotowano wzrost o 4,3%); w porównaniu z 2010 r. wzrost wyniósł 11,8%. W skali całego kraju liczba mieszkań rozpoczętych zwiększyła się odpowiednio o 18,4% i 30,3%.

Wykres 55.
Chart 55.

Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań 2010=100
Indices of number of permits issued for dwellings

Tablica 23. Mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie lubuskimTable 23. *Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project*

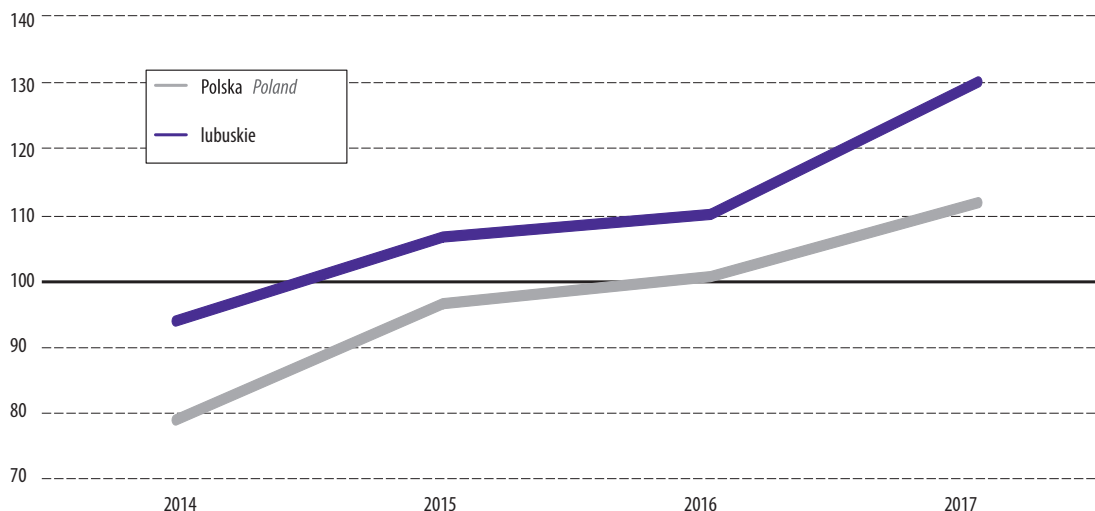
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016			2017		
	w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute number</i>	w odset- kach <i>in percent</i>	2015 = = 100	w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute number</i>	w odset- kach <i>in percent</i>	2016 = = 100
Ogółem <i>Total</i>	5499	100,0	128,8	5983	100,0	108,8
Indywidualne <i>Private</i>	2561	46,6	120,5	3174	53,0	123,9
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem <i>For sale or rent</i>	2729	49,6	136,8	2656	44,4	97,3
Spółdzielcze <i>Cooperative</i>	178	3,2	x	101	1,7	56,7
Komunalne (gminne) <i>Municipal (gmina)</i>	23	0,4	85,2	52	0,9	ponad 2-krotnie
Spoleczne czynszowe <i>Public building society</i>	7	0,1	x	-	-	x
Zakładowe <i>Company</i>	1	0,0	0,8	-	-	x

Spośród mieszkań, których budowę rozpoczęto w 2017 r. najwięcej dotyczyło budownictwa indywidualnego (49,4% ogółu mieszkań) oraz budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem (47,6%). Mieszkania spółdzielcze stanowiły ponad 3,1% wszystkich mieszkań rozpoczętych (przed rokiem 8,8%). Nie realizowano natomiast mieszkań społecznych czynszowych (podobnie jak przed rokiem). W porównaniu z poprzednim rokiem wzrost liczby mieszkań rozpoczętych zanotowano zarówno w budownictwie na sprzedaż lub wynajem (o 21,2% do 2208), jak i w budownictwie indywidualnym (o 18,2% do 2292). Spadła natomiast liczba realizowanych mieszkań spółdzielczych (z 366 przed rokiem do 142).

W przekroju powiatów, największy wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto zanotowano w powiecie gorzowskim (z 332 mieszkań przed rokiem do 742) oraz w powiecie świebodzińskim (z 136 do 281), największy natomiast spadek – w powiecie żagańskim (z 164 do 125).

Wykres 56.
Chart 56.

Dynamika liczby mieszkań których budowę rozpoczęto 2010=100
Indices of number of dwellings started

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnianych na stronie internetowej Urzędu w wersji elektronicznej:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnalne,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie lubuskim” – opracowanie sygnalne dostępne co roku,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego”, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Rynek wewnętrzny

Domestic trade

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Sprzedaż detaliczna zrealizowana przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2017 r., była o 14,4% (w cenach bieżących) wyższa od notowanej przed rokiem (w 2016 r. zanotowano wzrost sprzedaży o 11,9%). W kraju sprzedaż detaliczna wzrosła w skali roku o 8,4% (wobec wzrostu o 4,0% w 2016 r.).

Tablica 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a (ceny bieżące)**
Table 24. *Indices of retail sale^a (current prices)*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni = 100 <i>previous year=100</i>			
Polska <i>Poland</i>				
Ogółem <i>Total</i>	105,5	100,9	104,0	108,4
w tym: <i>of which:</i>				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>Motor vehicles, motorcycles, parts</i>	107,9	108,4	107,1	105,1
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>Solid, liquid and gaseous fuels</i>	113,1	89,7	96,8	112,2
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>Food, beverages and tobacco products</i>	101,2	102,3	107,2	107,0
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach <i>Other retail sale in non-specialized stores</i>	113,6	109,3	103,6	105,4
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny <i>Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	117,2	106,3	110,7	112,7
Tekstylnia, odzież, obuwie <i>Textiles, clothing, footwear</i>	113,1	108,2	111,5	112,8
Meble, RTV, AGD <i>Furniture, radio, TV and household appliances</i>	123,0	104,3	108,6	109,9
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach <i>Newspapers, books, other sale in specialized stores</i>	83,6	115,9	105,4	109,4
Pozostałe <i>Others</i>	95,9	87,7	91,7	105,0

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany zarówno przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

a Groups of enterprises were created on the basis of the Polish Classification of Activities – PKD 2007, and a given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organizational status. The dynamic of the retail sales result from, among others, change both in the predominating kind of activity of the enterprise and in its organization.

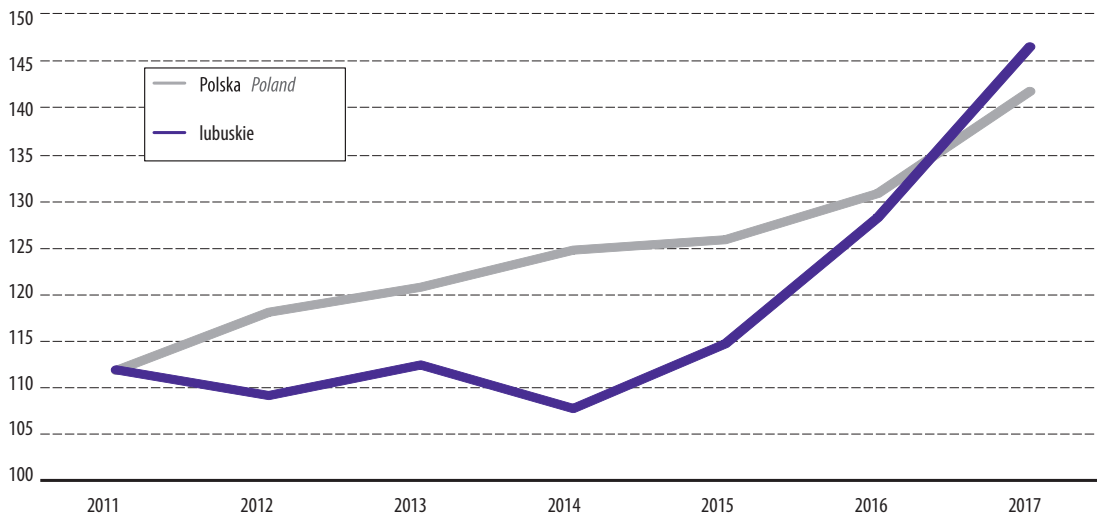
Tablica 24. Dynamika sprzedaży detalicznej* (ceny bieżące) (dok.)
Table 24. Indices of retail sale^a (current prices) (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni = 100 <i>previous year=100</i>			
woj. lubuskie <i>Lubuskie voivodship</i>				
Ogółem <i>Total</i>	116,1	106,5	111,9	114,4
w tym: <i>of which:</i>				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>Motor vehicles, motorcycles, parts</i>	103,7	109,4	129,9	105,0
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>Solid, liquid and gaseous fuels</i>	143,0	114,6	115,3	105,1
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>Food, beverages and tobacco products</i>	113,0	104,4	103,3	112,1
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach <i>Other retail sale in non-specialized stores</i>	98,0	103,7	102,4	124,2
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny <i>Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	71,2	113,7	89,8	151,1
Tekstylnia, odzież, obuwie <i>Textiles, clothing, footwear</i>	91,7	153,5	121,6	193,7
Meble, RTV, AGD <i>Furniture, radio, TV and household appliances</i>	140,6	55,2	140,8	117,8
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach <i>Newspapers, books, other sale in specialized stores</i>	98,7	100,3	95,6	115,0
Pozostałe <i>Others</i>	116,5	93,1	104,1	106,6

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany zarówno przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

a Groups of enterprises were created on the basis of the Polish Classification of Activities – PKD 2007, and a given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organizational status. The dynamic of the retail sales result from, among others, change both in the predominating kind of activity of the enterprise and in its organization.

Wykres 57. Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące) 2010=100
Chart 57. Indices of retail sale (current prices)

Podobnie jak przed rokiem wzrost sprzedaży w skali roku wystąpił w przedsiębiorstwach prowadzących sprzedaż tekstyliów, odzieży, obuwia (o 93,7%, wobec wzrostu o 21,6% w poprzednim roku), w jednostkach dystrybuujących meble, RTV, AGD (o 17,8% wobec wzrostu w 2016 r. o 40,8%), w przedsiębiorstwach prowadzących sprzedaż żywności napojów i wyrobów tytoniowych (o 12,1%, wobec wzrostu o 3,3% przed rokiem), w podmiotach z grupy pozostałych (o 6,6%, w których w 2016 r. notowano wzrost sprzedaży o 4,1%), w przedsiębiorstwach prowadzących sprzedaż paliw stałych, ciekłych i gazowych (o 5,1%, wobec wzrostu o 15,3% przed rokiem) oraz w jednostkach dystrybuujących pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 5,0%, wobec wzrostu o 29,9% w poprzednim roku). Wzrost sprzedaży w skali roku, po spadkach w 2016 r., zanotowano w przedsiębiorstwach prowadzących sprzedaż farmaceutyków, kosmetyków, sprzętu ortopedycznego (o 51,1% wobec spadku w 2016 r. o 10,2%) oraz w jednostkach prowadzących sprzedaż detaliczną prasy, książek, pozostałą sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 15,0% wobec spadku o 4,4% przed rokiem).

Tablica 25.**Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie lubuskim (ceny bieżące)**

Table 25.

Indices of retail sale^a in lubuskie voivodship (current prices)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>							
Ogółem <i>Total</i>	101,2	106,0	109,5	111,9	124,9	117,8	115,5	114,4
w tym: <i>of which:</i>								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>Motor vehicles, motorcycles, parts</i>	132,9	137,5	128,8	129,9	110,7	104,1	108,5	105,0
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>Solid, liquid and gaseous fuels</i>	87,9	103,9	112,2	115,3	149,3	117,3	108,7	105,1
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>Food, beverages and tobacco products</i>	101,1	100,4	102,7	103,3	110,5	112,2	113,0	112,1
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach <i>Other retail sale in non-specialized stores</i>	110,6	104,3	104,4	102,4	115,7	120,4	122,0	124,2
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny <i>Pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	92,5	87,4	90,1	89,8	130,5	138,7	142,0	151,1
Tekstylnia, odzież, obuwie <i>Textiles, clothing, footwear</i>	98,6	95,7	110,1	121,6	182,9	200,9	196,1	193,7
Meble, RTV, AGD <i>Furniture, radio, TV and household appliances</i>	124,7	139,1	145,4	140,8	126,7	121,8	117,2	117,8
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach <i>Newspapers, books, other sale in specialized stores</i>	86,8	93,5	95,7	95,6	97,0	104,0	102,9	115,0
Pozostałe <i>Others</i>	99,8	99,8	101,3	104,1	113,8	114,2	108,4	106,6

a Patrz notka a do tabl. 24 na str. 86.

a See note a to the table 24 on page 86.

W strukturze sprzedaży detalicznej, podobnie jak przed rokiem, największy udział miały przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż: paliw stałych, ciekłych i gazowych (28,2%, tj. o 2,4 p. proc. mniej niż w poprzednim roku), żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (22,7%, tj. o 0,5 p. proc. mniej niż przed rokiem) oraz jednostki zajmujące się dystrybucją pojazdów samochodowych, motocykli, części (11,8%, tj. o 1,1 p. proc. mniej w skali roku). Sprzedaż realizowana przez jednostki z grupy pozostałych stanowiła 11,5% ogółu sprzedaży detalicznej (tj. 0,8 p. proc. mniej niż przed rokiem). Dalsze 9,4% sprzedaży detalicznej przypadło na przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż tekstyliów, odzieży, obuwia (tj. o 3,9 p. proc. więcej w skali roku). Udział jednostek prowadzących sprzedaż mebli, RTV i AGD to 2,7% (tj. o 0,1 p. proc. więcej w odniesieniu do poprzedniego roku).

W 2017 r. sprzedaż hurtowa przedsiębiorstw handlowych wzrosła o 6,2% (w cenach bieżących) w porównaniu z 2016 r., kiedy notowano wzrost o 20,9%. W przedsiębiorstwach hurtowych sprzedaż hurtowa ukształtowała się na poziomie o 0,2% wyższym niż przed rokiem (wobec wzrostu w 2016 r. o 1,6%). W kraju wystąpił wzrost sprzedaży hurtowej zarówno w przedsiębiorstwach handlowych, jak i w przedsiębiorstwach hurtowych odpowiednio o 12,9% i 11,9%, wobec wzrostu odpowiednio o 6,0% i 3,4% w roku poprzednim.

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Financial results of non-financial enterprises

W 2017 r. wyniki finansowe brutto i netto przedsiębiorstw niefinansowych objętych badaniem były słabsze w porównaniu z zanotowanymi przed rokiem. Nieznacznie wolniejsza dynamika przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania spowodowała pogorszenie podstawowych relacji ekonomiczno-finansowych. Zmniejszył się udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw. Niższy niż przed rokiem był także udział ich przychodów w przychodach z całokształtu działalności ogółu badanych podmiotów.

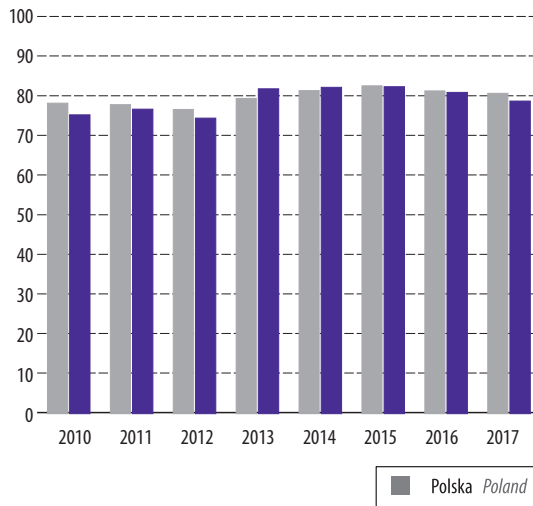
Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1047, z późniejszymi zmianami).

Wykres 58.

Chart 58.

Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów

Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities

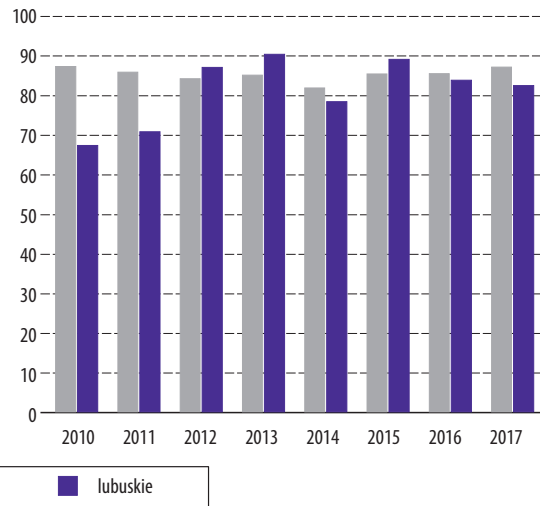

Wykres 59.

Chart 59.

Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności

Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

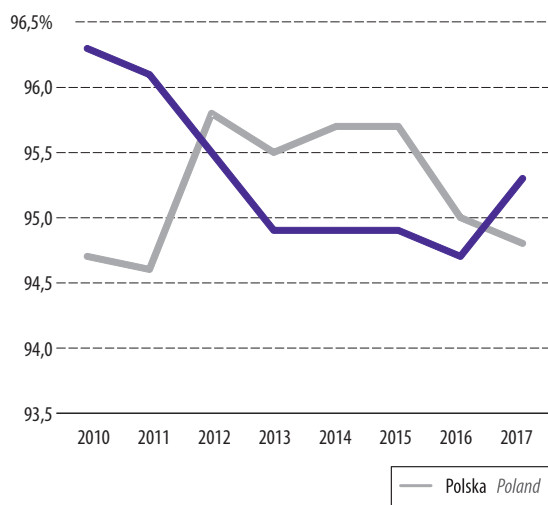
- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

W 2017 r. zysk netto wykazało 78,9% badanych przedsiębiorstw w województwie lubuskim (wobec 81,1% w roku poprzednim). Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności zmniejszył się w ujęciu rocznym z 84,1% do 82,7%.

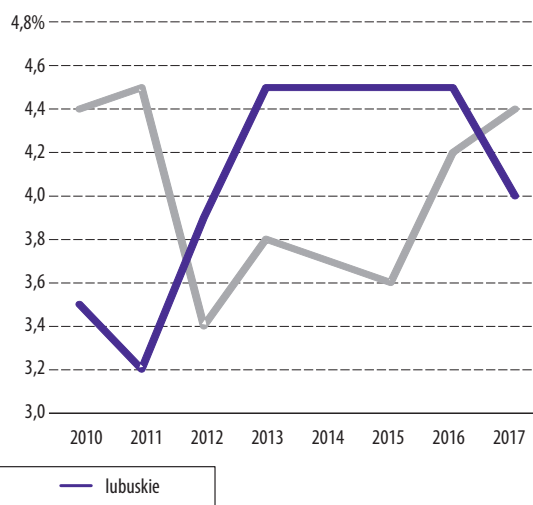
W Polsce zysk netto wykazało 80,9% przedsiębiorstw (wobec 81,5% w 2016 r.), a udział ich przychodów w ogólnej wartości przychodów z całokształtu działalności wyniósł 87,4% (wobec 85,7% w poprzednim roku).

Przychody z całokształtu działalności przedsiębiorstw objętych badaniem w województwie lubuskim wyniosły 41818,5 mln zł, tj. o 10,0% więcej niż w roku poprzednim. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności ukształtowały się na poziomie 39859,4 mln zł (tj. o 10,6% wyższym niż w 2016 r.). W rezultacie wskaźnik poziomu kosztów pogorszył się w stosunku do notowanego przed rokiem.

Wykres 60. Wskaźnik poziomu kosztów
Chart 60. Cost level indicator

Wykres 61. Wskaźnik rentowności obrotu netto
Chart 61. Net turnover profitability rate

W 2017 r., pomimo poprawy wyniku na operacjach finansowych i na pozostałej działalności operacyjnej, zanotowano pogorszenie wyniku finansowego brutto i wyniku finansowego netto.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (40859,9 mln zł) oraz koszty tej działalności (39004,8 mln zł) były wyższe niż przed rokiem – odpowiednio o 9,6% i o 10,8%. Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w wysokości 1855,1 mln zł był o 10,6% niższy od notowanego w 2016 r. W porównaniu z poprzednim rokiem poprawił się wynik na operacjach finansowych, który wyniósł minus 72,7 mln zł wobec minus 226,1 mln zł w 2016 r.

Wskaźniki:

- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności.

Poprawił się także wynik na pozostałej działalności operacyjnej, który wyniósł 176,7 mln zł, tj. o 18,9% więcej niż w poprzednim roku. W rezultacie, wynik finansowy brutto osiągnął wartość 1959,1 mln zł i był niższy od uzyskanego w 2016 r. o 39,6 mln zł (tj. o 2,0%).

Tablica 26.
Table 26.

Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
	w %		in %	
<i>Polska Poland</i>				
Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicators</i>	94,7	95,7	95,0	94,8
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów <i>Sales profitability rate of the result from the sale of products, goods and materials</i>	5,2	4,5	5,0	4,9
Wskaźnik rentowności obrotu brutto <i>Profitability rate of gross turnover</i>	5,3	4,3	5,0	5,2
Wskaźnik rentowności obrotu netto <i>Profitability rate of net turnover</i>	4,4	3,6	4,2	4,4
Wskaźnik płynności I stopnia <i>Liquidity indicator of the first degree</i>	39,7	38,3	38,8	38,4
Wskaźnik płynności II stopnia <i>Liquidity indicator of the second degree</i>	105,5	101,0	102,0	102,2
<i>woj. lubuskie Lubuskie voivodship</i>				
Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicators</i>	96,3	94,9	94,7	95,3
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów <i>Sales profitability rate of the result from the sale of products, goods and materials</i>	3,3	5,1	5,6	4,5
Wskaźnik rentowności obrotu brutto <i>Profitability rate of gross turnover</i>	3,7	5,1	5,3	4,7
Wskaźnik rentowności obrotu netto <i>Profitability rate of net turnover</i>	3,5	4,5	4,5	4,0
Wskaźnik płynności I stopnia <i>Liquidity indicator of the first degree</i>	23,7	33,9	33,3	28,8
Wskaźnik płynności II stopnia <i>Liquidity indicator of the second degree</i>	93,7	102,4	104,8	99,0

Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto zwiększyły się w skali roku o 2,4% do 281,5 mln zł, a ich relacja do zysku brutto wzrosła z 12,3% w 2016 r. do 13,0%. Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 1677,6 mln zł i był niższy niż w 2016 r. o 46,1 mln zł (tj. o 2,7%), przy czym zysk netto zmniejszył się o 2,6%, przy spadku straty netto o 2,4%. W przedsiębiorstwach objętych badaniem podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe pogorszyły się w porównaniu z notowanymi w 2016 r. Wskaźnik poziomu kosztów wyniósł 95,3% wobec 94,7% przed rokiem. W kraju wskaźnik poziomu kosztów wyniósł 94,8% (wobec 95,0% w 2016 r.). Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ukształtował się na poziomie 4,5%, tj. o 1,1 p. niższym niż w 2016 r. Pogorszył się także wskaźnik rentowności obrotu brutto (4,7%) oraz wskaźnik rentowności obrotu netto (4,0%), które były odpowiednio o 0,6 p. proc. i 0,5 p. proc. niższe niż przed rokiem.

Ponadto, pogorszeniu uległy wskaźniki płynności finansowej. Wskaźnik płynności finansowej I stopnia, wyrażający relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych, wyniósł 28,8% (wobec 33,3% w 2016 r.). Z kolei wskaźnik płynności finansowej II stopnia, który odzwierciedla relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych zmniejszył się z 104,8% do 99,0%.

W kraju spośród prezentowanych wskaźników ekonomiczno-finansowych pogorszył się wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 5,0% w 2016 r. do 4,9%). Jednocześnie nastąpiła poprawa wskaźnika rentowności obrotu brutto (z 5,0% do 5,2%) oraz wskaźnika rentowności obrotu netto (z 4,2% do 4,4%). W przypadku wskaźników płynności finansowej, pogorszył się wskaźnik płynności finansowej I stopnia (wyniósł 38,4% wobec 38,8% w 2016 r.), natomiast lepiej niż przed rokiem kształtował się wskaźnik płynności finansowej II stopnia (wyniósł 102,2% wobec 102,0% w 2016 r.).

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

Nakłady inwestycyjne

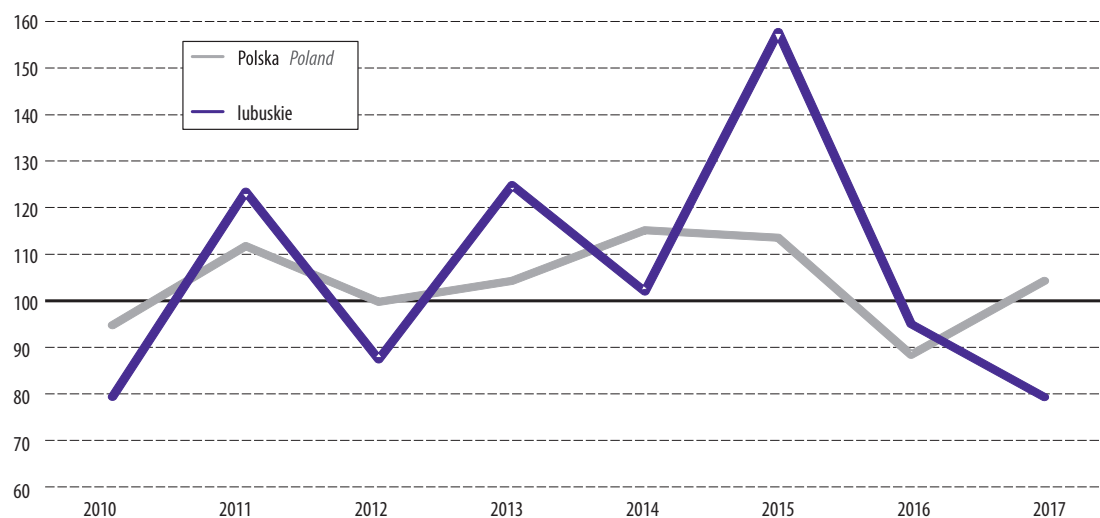
Investment outlays

W 2017 r. zanotowano dalszy, bardziej dynamiczny niż przed rokiem spadek nakładów inwestycyjnych badanych przedsiębiorstw. Nakłady na zakupy spadły w większym stopniu niż na budynki i budowlę. W 2017 r. rozpoczęto mniej niż przed rokiem nowych inwestycji, jednak ich wartość kosztorysowa była wyższa od notowanej w roku poprzednim.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Wykres 62.
Chart 62.

Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem
Indices of total investment outlays

Tablica 27.
Table 27.

Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)
Investment outlays (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
Polska Poland				
Ogółem w mln zł Total in mln zł	89236,8	136474,6	120825,1	126 186,5
w tym – w % – nakłady na: of which – in % – outlays for				
Budynki i budowlę Buildings and structure	42,1	39,3	35,3	34,7
Zakupy Purchases of	56,8	59,4	63,4	64,4
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi machinery, technical equipment and tools	45,5	46,4	51,0	50,3
środków transportu transport equipment	11,3	13,0	12,4	14,1

Tablica 27. **Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) (dok.)**
Table 27. Investment outlays (current prices) (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
woj. lubuskie <i>Lubuskie voivodship</i>				
Ogółem w mln zł <i>Total in mln zł</i>	893,4	1947,1	1852,3	1471,1
w tym – w % – nakłady na: <i>of which – in % – outlays for</i>				
Budynki i budowle <i>Buildings and structure</i>	37,4	36,4	25,1	26,1
Zakupy <i>Purchases of</i>	61,8	63,4	74,4	73,8
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi <i>machinery, technical equipment and tools</i>	53,1	55,0	66,0	60,9
środków transportu <i>transport equipment</i>	8,7	8,4	8,4	12,9

W 2017 r. nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej, mających siedzibę na terenie województwa lubuskiego, wyniosły 1471,1 mln zł i były o 20,6% (w cenach bieżących) niższe niż w 2016 r., kiedy zanotowano spadek nakładów o 4,9%. W kraju nakłady inwestycyjne wzrosły o 4,4%.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie
- z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);
- środki transportu;
- inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Z ogólnej wartości nakładów inwestycyjnych najwięcej (1085,6 mln zł) przeznaczono na zakupy inwestycyjne, tj. maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu (w tym głównie na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 896,0 mln zł). W porównaniu z 2016 r. nakłady inwestycyjne na zakupy zmniejszyły się o 21,3%, jednak ich udział w nakładach inwestycyjnych ogółem wyniósł 78,7% wobec 74,5% w 2016 r. Nakłady na budynki i budowle wyniosły 384,1 mln zł i były o 17,5% niższe niż w 2016 r.

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw z sekcji, w których wystąpił spadek nakładów inwestycyjnych w skali roku, stanowiły łącznie 81,5% ogółu nakładów inwestycyjnych zrealizowanych w sektorze przedsiębiorstw w województwie. Niższe niż w 2016 r. nakłady inwestycyjne zanotowano m.in. w przedsiębiorstwach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (o 29,1% wobec wzrostu przed rokiem o 8,6%), obsługi rynku nieruchomości (o 21,1% wobec wzrostu w 2016 r. o 26,1%) oraz podobnie jak przed rokiem, w przedsiębiorstwach z sekcji: dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 19,9% wobec spadku w 2016 r. o 73,6%). Spadek nakładów inwestycyjnych wystąpił także w budownictwie (o 17,9% wobec wzrostu przed rokiem o 19,2%).

Wzrost nakładów inwestycyjnych w skali roku zanotowano m.in. w sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca (blisko 18-krotny), informacja i komunikacja (o 126,7%) oraz transport i gospodarka magazynowa (o 48,8%), w których przed rokiem zanotowano spadek (odpowiednio o 60,7%, 30,7% i 22,3%). Wyższe niż w 2016 r. były także nakłady inwestycyjne w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 16,1% wobec wzrostu przed rokiem o 10,4%) oraz w zakwaterowaniu i działalności wspierającej (o 5,0% wobec spadku w 2016 r. o 36,3%).

W 2017 r. (podobnie jak w latach poprzednich) inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego, których nakłady stanowiły 72,3% nakładów inwestycyjnych ogółem. Było to o 8,6 p. proc. mniej niż w 2016 r. W ujęciu rocznym zwiększył się natomiast udział nakładów przedsiębiorstw m.in. z sekcji transport i gospodarka magazynowa (do 8,3%, tj. o 3,8 p. proc.), handel; naprawa pojazdów samochodowych (do 3,3%, tj. o 1,0 p. proc.), administrowanie i działalność wspierająca (do 2,8%, tj. 2,7 p. proc.).

W 2017 r. rozpoczęto 772 inwestycje, tj. o 4,7% mniej niż w 2016 r. Łączna wartość kosztorysowa inwestycji nowo rozpoczętych wyniosła 768,3 mln zł i była o 12,9% wyższa niż w roku poprzednim. Na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 12,7% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji rozpoczętych (w 2016 r. – 19,0%). W kraju liczba rozpoczętych inwestycji wzrosła w skali roku o 2,2% (do 212,2 tys.), przy wzroście ich łącznej wartości kosztorysowej o 10,2% (do 64,0 mld zł).

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie lubuskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa lubuskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. Informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2017 r.
2. Dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz.U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami, w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.
3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.
4. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.
5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.
6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
7. Pod pojęciem podmiotów gospodarczych rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.
8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.
9. W publikacji dane w zakresie:
 - 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
 - 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
 - 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw** prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmio-

ty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów); w związku z tym dane za 2010 r. z zakresu: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, plonów ziemiopłodów oraz pogłowia zwierząt gospodarskich zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.
12. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:
 - 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2016 r. – z lat 2015 i 2016;
 - 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w latach 2006–2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.
13. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
14. Do **przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.
15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.
16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.
17. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.
18. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

General Notes

1. Data in the publication are presented according to the **administrative division of the country in a given period**, unless otherwise noted. Information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 31 Dec 2017.
2. Data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of the Council of Ministers dated 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments to replace the formerly applied PKD 2004 / NACE Rev. 1.1.
3. The item **“Industry”** was introduced, as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.
4. Data are compiled according to the respective organizational status of units of the national economy. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions as well as to administrative division are compiled using the **enterprise method**.
5. Data are compiled according to **the respective organizational status of units of the national economy**.
6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.
7. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.
8. Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.
9. In the publication data in regard to:
 - 1) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
 - 2) **sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
 - 3) **financial results of non-financial enterprises** as well as **investment outlays and newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.
10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 Mar 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities;

construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Since 2010 agricultural surveys do not include holders of agricultural land not conducting any agricultural activities and the holders of agricultural land with an area of less than 1 ha conducting activities on a small scale (determined by the appropriate thresholds); therefore data for 2010 concerning: land use, sown area, yields and livestock have been corrected compared with the ones published in a previous edition of the Report.
12. **Constant prices** were adopted as follows:
 - 1) agricultural output – average national current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2016 – the prices from 2015 and 2016, are assumed;
 - 2) sold production of industry:
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) in 2006–2010,
 - 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.
13. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.
14. When computing **per capita** data (**1000 population, etc.**) as of the end of the year, the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 VI.
15. Some data are provisional and may be change in subsequent editions of the publication.
16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.
17. Broader information and detailed methodological description are Publisher in methodological volumes and branch statistical publications of Statistics Poland.
18. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
x	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
x	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Trade; repair of motor vehicles	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Accommodation and catering	Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
x	Real estate activities
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
x	Administrative and support service activities

	działy divisions
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of arti-cles of straw and plaiting materials
Produkcja wyrobów z metali Manufacture of metal products	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
Produkcja maszyn i urządzeń x	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana Manufacture of machinery and equipments n.e.c
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep x	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Gospodarka odpadami; odzysk surowców x	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery
Budowa budynków x	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej x	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej Civil engineering

I. Wybrane dane o województwie lubuskim

I. Selected data on Lubuskie voivodship

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Specification
Ludność ^{ab} (w tys.)	1009,2	1023,2	1023,2	1023,3	1021,5	1020,3	1018,1	1017,4	1016,8	Population ^a (in thous.)
Na 1000 ludności ^b :										Per 1000 population ^b :
małżeństwa zawarte	4,87	5,79	5,09	5,31	4,64	4,78	4,94	4,97	4,87	marriages contracted
urodzenia żywe	9,82	10,69	10,19	10,13	9,53	9,52	9,24	9,57	10,13	live births
zgony	9,05	9,28	9,43	9,39	9,83	9,36	9,96	9,78	10,12	deaths
przyrost naturalny	0,77	1,42	0,76	0,74	-0,30	0,16	-0,72	-0,22	0,01	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-0,64	-0,46	-0,81	-0,61	-1,35	-1,30	-1,53 ^c	-0,82	-0,94	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^d (w tys.)	99,6	114,8	118,3	118,3	114,9	115,9	117,1	120,0	125,5	Average paid employment in the enterprise sector ^d (in thous.)
rok poprzedni = 100	.	100,8	103,0	100,0	97,1	100,9	101,0	102,5	104,6	previous year = 100
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	89,2	59,2	59,1	60,6	59,8	47,1	39,3	32,4	24,6	Registered unemployed persons ^a (in thous.)
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	23,0	15,5	15,4	15,9	15,7	12,5	10,5	8,6*	6,6	Registered unemployment rate ^a (in %)
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a (w %)	83,7	80,8	80,2	80,5	84,1	84,4	82,9	82,4	82,1	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a (in %)
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	169	70	88	65	42	28	15	11	9	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^e (w %)	55,1	55,1	54,7	53,7	54,4	54,1	54,6	55,7	55,5	Activity rate by LFS ^e (in %)
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^e (w %)	44,6	49,4	49,5	48,9	49,2	49,6	51,1	53,0	53,5	Employment rate by LFS ^e (in %)
Stopa bezrobocia według BAEL ^e (w %)	19,1	10,5	9,5	9,0	9,6	8,4	6,3	4,7	3,6	Unemployment rate by LFS ^e (in %)

a Stan w końcu roku. b Od 2010 r. dane opracowano na podstawie wyników NSP'2011. c W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. e Przeciętne roczne; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat poprzedzających 2010 r.
a As of the end of the year. b Since 2010 data was prepared on the basis of the results of NSP'2011. c In case of the international migration - data for 2014. d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. e Annual average; data are not fully comparable with the results from years preceding 2010.

I. Wybrane dane o województwie lubuskim (cd.)

I. Selected data on Lubuskie voivodship (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	2060,69	2830,76	2967,62	3068,34	3166,97	3306,62	3447,08	3657,36	3900,90	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^a (in zł)
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów (w tys.)	226,4	229,1	223,4	219,3	217,0	214,6	214,8	215,7	216,9	Average monthly number of retirees and pensioners (in thous.)
rok poprzedni = 100	99,2	100,1	97,5	98,2	99,0	98,9	100,1	100,5	100,5	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS (w zł)	1009,25	1447,41	1515,86	1604,08	1690,11	1749,68	1810,13	1845,46	1905,03	Average monthly gross retirement pay and pension paid by SII (in zł)
rok poprzedni = 100	102,8	106,5	104,7	105,8	105,4	103,5	103,5	102,0	103,2	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych (w zł)	852,82	1084,18	1119,06	1193,65	1261,30	1287,36	1319,74	1319,19	1339,93	Average monthly gross retirement pay and pension for farmers (in zł)
rok poprzedni = 100	101,6	104,7	103,2	106,7	105,7	102,1	102,5	100,0	101,6	previous year = 100
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):										Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)
ogółem	102,3	102,8	104,1	103,8	101,3	100,5	99,6	99,8	102,2	total
żywność i napoje bezalkoholowe	102,0	102,6	104,7	104,5	102,1	100,0	98,9	101,0	103,8	food and non-alcoholic beverages
odzież i obuwie	93,0	96,9	99,0	98,2	97,5	98,5	97,0	97,9	97,9	clothing and footwear
mieszkanie	104,3	103,6	105,0	104,8	102,6	101,4	101,3	100,1	101,5	dwelling
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) z 1 ha w dt	31,1	35,8	26,5	36,2	42,7	46,2	37,4	39,7	.	Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha per dt
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) w szt.:										Livestock stock per 100 ha agricultural land (as of June) in heads:
bydło	14,5	15,5 ^b	12,8	14,3	19,8	18,1	18,9	19,5	20,7	cattle
trzoda chlewna ^c	53,5	36,6 ^b	37,5	30,3	36,8	35,5	36,8	38,2	40,9	pigs ^c

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. c W latach 2005-2013 stan w końcu lipca.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b Data of Agricultural Census as of 30 Jun. c In 2005-2013 as of the end of July.

I. Wybrane dane o województwie lubuskim (cd.)

I. Selected data on Lubuskie voivodship (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):										Price indices of procurement (previous year = 100):
ziarna zbóż (bez siewnego)	71,4	128,5	155,4	106,6	80,2	93,6	98,1	97,4	104,3	cereal grain (excluding sowing seed)
żywa rzeźnego wołowego (bez cieląt)	125,8	101,7	127,9	90,5	102,3	93,5	105,1	103,4	107,5	cattle for slaughter (excluding calves)
żywa rzeźnego wieprzowego	92,1	87,9	132,2	111,4	101,9	86,0	90,2	106,5	109,9	pigs for slaughter
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:										Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:
1 kg żyta	7,9	5,2	5,3	6,3	6,4	6,9	7,6	8,0	8,6	per kg of rye
1 kg jęczmienia	7,5	4,8	5,0	5,8	6,0	5,9	6,1	6,7	7,2	per kg of barley
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	.	116,9	98,9	97,8	97,4	115,6	100,3	108,6	108,1	Sold production of industry ^b (previous year = 100; constant prices ^c)
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b (w tys.)	59,8	64,9	64,3	64,5	61,9	66,8	68,7	69,9	71,3	Average paid employment in industry ^b (in thous.)
rok poprzedni = 100	.	100,1	99,1	100,3	96,0	107,8	102,8	101,8	102,1	previous year = 100
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	.	91,2	123,4	83,8	90,7	109,9	108,3	92,7	99,6	Sold production of construction ^b (previous year = 100; current prices)
Produkcja budowlano-montażowa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	.	80,2	113,5	92,3	90,8	101,3	105,6	81,3	116,2	Construction and assembly production ^b (previous year = 100; current prices)
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b (w tys.)	5,5	7,5	7,7	7,9	6,8	6,5	6,3	6,3	6,2	Average paid employment in construction ^b (in thous.)
rok poprzedni = 100	.	95,5	102,3	103,5	85,1	96,0	97,7	100,0	98,2	previous year = 100

a Ceny bieżące bez VAT. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c W 2010 r. – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) od 2011 r. – ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

a Current prices excluding VAT. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. c In 2010 – 2005 constant prices (2005 average current prices, since 2011 – 2010 constant prices (2010 average current prices)).

I.
I.

Wybrane dane o województwie lubuskim (dok.)

Selected data on lubuskie voivodship (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Specification
Mieszkania oddane do użytkowania	3293	3313	3318	3169	3161	3355	3233	3583	3999	<i>Dwellings completed previous</i>
rok poprzedni = 100	128,1	88,9	100,2	95,5	99,7	106,1	96,4	110,8	111,6	<i>year = 100</i>
na 1000 ludności	3,3	3,2	3,2	3,1	3,1	3,3	3,2	3,5	3,9	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	98,4	100,3	98,0	104,1	101,4	92,6	95,4	90,6	89,6	<i>average usable floor space per dwelling (in m²)</i>
Sprzedaż detaliczna towarów a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	.	116,1	111,7	97,5	103,0	95,7	106,5	111,9	114,4	<i>Retail sale of goods a (previous year = 100; current prices)</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^{bc}	102070	106110	104430	107689	109840	110084	111272	111756	112910	<i>Entities of the national economy ^{bc}</i>
rok poprzedni = 100	103,1	104,6	98,4	103,1	102,0	100,2	101,1	100,4	101,0	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe	6074	7428	7820	8313	8940	9483	10290	11010	11372	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100	104,1	104,3	105,3	106,3	107,5	106,1	108,5	107,0	103,3	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	2323	2698	2736	2753	2778	2839	2846	2922	2831	<i>of which with foreign capital participation</i>
rok poprzedni = 100	104,6	101,4	101,4	100,6	100,9	102,2	100,2	102,6	96,9	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach ^d (w %)	.	96,3	96,1	95,5	94,9	94,9	94,9	94,7	95,3	<i>Cost level indicator in enterprises ^d (in %)</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^d (w %):										<i>Turnover profitability rate in enterprises^d (in %):</i>
brutto	.	3,7	3,9	4,4	5,1	5,1	5,1	5,3	4,7	<i>gross</i>
netto	.	3,5	3,2	3,9	4,5	4,5	4,5	4,5	4,0	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^d (w mln zł; ceny bieżące)	791,1	893,4	1104,1	996,5	1207,8	1233,2	1947,1	1852,3	1471,1	<i>Investment outlays in enterprises ^d (in mln zł; current prices)</i>
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	.	79,5	123,6	87,5	125,0	102,1	157,9	95,1	79,4	<i>previous year = 100 (current prices)</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. c Od 2014 r. bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejscu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. c Since 2014 excluding entities for which the information about the business address does not exist in the REGON register. d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II.
II.

Wybrane dane o województwie lubuskim według miesięcy
Selected data on Lubuskie voivodship in months

Wyszczególnienie <i>Specification</i>		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ludność ^a (w tys.)	A	1017,5	1017,4
<i>Population ^a (in thous.)</i>	B	1017,0	1016,8
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	A	118,4	119,1	119,5	119,4	119,5	119,7	119,6	119,6	120,0	120,3	120,3	120,1
<i>Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)</i>	B	123,7	124,0	124,2	124,4	124,4	124,5	124,7	124,9	125,2	125,0	125,4	125,4
poprzedni miesiąc = 100	A	101,3	100,6	100,3	100,0	100,1	100,2	99,9	100,0	100,3	100,3	99,9	99,9
<i>previous month = 100</i>	B	102,9	100,3	100,2	100,1	100,0	100,1	100,1	100,2	100,3	99,8	100,3	100,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	101,4	101,7	101,9	102,1	102,4	102,8	102,9	102,9	103,0	102,7	102,6	102,7
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	104,4	104,1	104,0	104,2	104,1	104,0	104,2	104,4	104,4	103,8	104,3	104,4
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	A	42,3	41,7	39,4	37,0	35,2	33,4	32,7	32,1	31,3	31,1	31,2	32,4
<i>Registered unemployed persons ^a (in thous.)</i>	B	33,8	32,6	31,0	29,7	28,3	26,6	26,2	26,3	25,6	24,4	24,2	24,6
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	A	11,2	11,0	10,5	9,9	9,4	9,0	8,8	8,7	8,4	8,4	8,4	8,6
<i>Registered unemployment rate ^a (in %)</i>	B	8,9	8,6	8,2	7,8	7,5	7,1	7,0	7,0	6,8	6,5	6,4	6,6
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	3069	4191	3925	4767	4278	4827	4184	4421	4939	4012	4508	3114
<i>Job offers declared during ^a month</i>	B	3508	5214	4895	4618	4812	5353	4202	5369	4985	6132	4495	3009
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	16	14	12	10	8	7	8	7	7	8	6	11
<i>Registered unemployed persons per job offer ^a</i>	B	10	8	8	8	6	6	7	6	7	5	6	9
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b (w zł)	A	3452,83	3477,68	3565,13	3615,01	3557,70	3625,23	3681,1	3644,22	3626,76	3675,21	3687,43	4102,45
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b (in zł)</i>	B	3683,78	3651,51	3830,81	3843,36	3840,82	3853,03	3887,79	3873,87	3910,55	3930,83	3986,66	4265,47
poprzedni miesiąc = 100	A	89,2	100,7	102,5	101,4	98,4	101,9	101,5	99,0	99,5	101,3	100,3	111,3
<i>previous month = 100</i>	B	89,8	99,1	104,9	100,3	99,9	100,3	100,9	99,6	100,9	100,5	101,4	107,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	104,6	106,4	103,7	106,9	106,0	107,6	106,5	106,8	105,0	106,5	106,3	106,0
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	106,7	105,0	107,5	106,3	108,0	106,3	105,6	106,3	107,8	107,0	108,1	104,0

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II.
II.

Wybrane dane o województwie lubuskim według miesięcy (cd.)

Selected data on lubuskie voivodship in months (cont.)

Wyszczególnienie Specification A - 2016 B - 2017		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wskaźnik cen:													
<i>Price indices of:</i>													
towarów i usług konsumpcyjnych ^a :													
<i>consumer goods and services ^a:</i>													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	99,6	.	.	99,5	.	.	99,7	.	.	100,5
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	.	.	102,2	.	.	102,0	.	.	102,0	.	.	102,4
skupu ziarna zbóż:													
<i>procurement of cereal grain:</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	105,8	97,3	97,2	99,1	99,9	98,7	93,7	99,9	102,6	101,3	101,5	101,2
<i>previous month = 100</i>	B	105,0	101,9	101,7	99,5	101,8	93,7	90,4	105,5	101,6	101,2	104,2	100,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	100,2	97,7	95,9	98,3	102,3	102,0	93,9	95,5	95,7	94,7	94,1	97,8
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	97,1	101,7	106,4	106,8	108,8	103,4	99,7	105,3	104,3	104,3	107,0	105,8
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt):													
<i>procurement of cattle for slaughter (excluding calves):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	105,6	88,0	100,2	103,4	103,7	97,5	106,3	103,6	96,0	91,9	107,9	87,0
<i>previous month = 100</i>	B	121,9	96,8	99,5	107,8	97,8	94,7	98,8	101,8	103,3	107,6	98,6	95,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	111,3	97,4	102,1	107,3	100,9	96,0	110,5	109,4	109,8	101,1	95,5	88,9
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	102,5	112,9	112,0	106,7	110,2	107,0	99,5	97,7	105,1	123,1	112,5	123,6
skupu żywca rzeźnego wieprzowego:													
<i>procurement of pigs for slaughter:</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	90,8	106,8	97,6	94,8	113,7	111,6	106,0	100,4	103,0	86,5	104,8	101,0
<i>previous month = 100</i>	B	98,1	99,8	101,8	108,7	105,7	98,9	103,5	100,8	100,4	89,0	94,8	99,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	96,5	93,0	92,0	88,8	105,4	111,3	120,0	119,3	111,6	101,6	121,4	113,7
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	122,7	115,3	120,2	138,0	128,3	113,7	111,0	111,4	108,6	111,7	101,1	99,8

a W kwartale.

a In the quarter.

II.
II.

Wybrane dane o województwie lubuskim według miesięcy (cd.)

Selected data on lubuskie voivodship in months (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A - 2016 B - 2017													
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta	A	6,6	7,3	6,9	6,7	7,5	8,4	8,8	9,2	9,6	8,3	8,6	8,6
<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>	B	8,7	8,6	8,7	9,6	9,8	10,0	9,5	9,1	9,9	8,6	8,0	8,0
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe):													
<i>Sold production of industry^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	114,0	112,2	104,2	100,5	96,9	103,9	83,4	104,8	119,8	97,6	98,4	79,0
<i>previous month = 100</i>	B	117,1	100,1	119,2	86,5	106,1	98,7	90,7	109,2	110,8	107,0	93,9	82,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	98,7	113,5	106,0	111,0	111,4	112,7	100,2	106,4	109,4	99,5	110,0	107,1
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	110,0	98,2	112,4	96,8	105,9	100,6	109,5	114,1	105,6	115,8	110,5	112,2
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące):													
<i>Construction and assembly production^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	16,9	176,0	102,1	116,9	106,5	129,1	70,8	143,3	100,3	95,7	138,8	115,1
<i>previous month = 100</i>	B	34,3	91,7	139,4	116,8	117,3	121,5	84,9	105,1	129,6	98,3	116,2	135,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	73,2	97,3	63,9	83,5	62,2	83,3	59,6	95,0	79,5	76,2	126,8	75,8
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	153,9	80,2	109,5	109,5	120,7	113,6	136,3	100	129,2	132,6	111,0	130,4
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	178	381	783	1127	1367	1851	2113	2338	2820	3015	3238	3583
<i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>	B	232	528	848	1198	1521	1760	2212	2521	2684	3060	3758	3999
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	92,2	66,6	103,4	112,1	112,4	133,8	135,8	123,6	132,5	120,5	118,9	110,8
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	130,3	138,6	108,3	106,3	111,3	95,1	104,7	107,8	95,2	101,5	116,1	111,6

a Ceny bieżące bez VAT. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Current prices excluding VAT. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. Wybrane dane o województwie lubuskim według miesięcy (dok.)

II. Selected data on Lubuskie voivodship in months (cont.)

Wyszczególnienie Specification		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące):													
<i>Retail sale of goods a (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	84,4	99,3	114,1	99,8	101,1	108,7	100,0	99,7	105,5	104,9	96,1	104,9
<i>previous month = 100</i>	B	93,7	94,6	116,6	99,0	98,0	99,7	98,7	104,1	102,7	106,9	95,6	103,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	102,8	101,1	102,1	101,3	101,9	115,0	107,9	110,6	114,4	118,2	120,1	116,5
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	129,4	123,2	125,8	124,8	121,0	111,0	109,6	114,4	111,4	113,6	113,0	111,8
Podmioty gospodarki narodowej ^{bc}	A	111370	111501	111501	111560	111844	111305	111429	111516	111708	111804	111770	111756
<i>Entities of the national economy^{bc}</i>	B	111500	111448	111661	111861	112027	112357	112359	112567	112704	112690	112850	112910
w tym spółki handlowe	A	10361	10428	10479	10568	10644	10705	10747	10791	10854	10892	10941	11010
<i>of which commercial companies</i>	B	11075	11106	11133	11139	11158	11209	11212	11244	11283	11314	11360	11372
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	2878	2883	2885	2883	2884	2894	2901	2901	2906	2903	2912	2922
<i>of which with foreign capital participation</i>	B	2925	2919	2907	2894	2882	2882	2872	2866	2859	2859	2852	2831
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^d :													
<i>Profitability rate of turnover in enterprises^d:</i>													
brutto (w %)	A	.	.	7,7	.	.	6,6	.	.	5,2	.	.	5,3
<i>gross (in %)</i>	B	.	.	6,9	.	.	5,4	.	.	4,6	.	.	4,7
netto (w %)	A	.	.	6,9	.	.	5,8	.	.	4,5	.	.	4,5
<i>net (in %)</i>	B	.	.	5,9	.	.	4,6	.	.	3,9	.	.	4,0
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^d (w mln zł; ceny bieżące)	A	.	.	374,0	.	.	720,7	.	.	1340,9	.	.	1852,3
<i>Investment outlays in enterprises^d (in mln zł; current prices)</i>	B	.	.	273,9	.	.	647,5	.	.	1017,5	.	.	1471,1
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	.	.	126,2	.	.	123,5	.	.	105,5	.	.	95,1
<i>corresponding period of previous year = 100 (current prices)</i>	B	.	.	73,2	.	.	89,8	.	.	75,9	.	.	79,4

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu. c Bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejscu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of the end of the period. c Excluding entities for which the information about the business address does not exist in the REGON register. d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.